

1966 - 1969

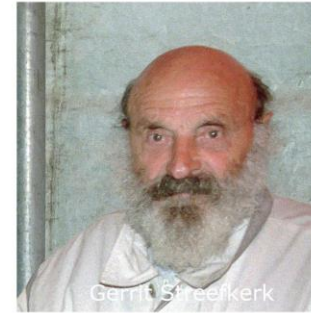
1969 - 1975

1975 - 1983

1983 - 1991

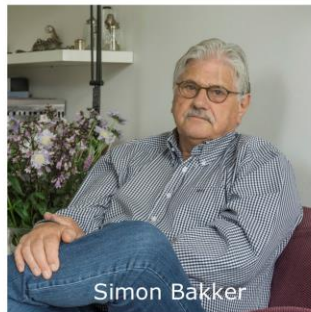
1966

50 jaar nvw Vijfheerenlanden

2016

1991 - 2007

2007 - 2008

2008 - 2013

2013 -

voorwoord

Toen het bestuur aan de “denktank” met ereleden vroeg om ideeën voor het 50 jarig bestaan, wist ik wat ik zou willen doen. Ik wilde een boekje maken over “50 jaar nvwvh”. Niet zo’n erg origineel idee, maar voordat de laatste van de oude garde de deur van de Kooi dicht doet, zou onze geschiedenis weer eens anders vastgelegd worden. Dit keer gezien door mijn bril.

Een boek waar slechts weinigen belangstelling voor zullen hebben en dus commercieel niet haalbaar. Toen ik vertelde dat het hele project niets kostte werd het interessant. Ook dat ik het alleen wilde maken en open sta voor kritiek, zodat ik het kan aanpassen.

Ik heb gekozen om het boek als een PDF bestand te maken en in de Cloud beschikbaar te stellen voor belangstellenden. Die kunnen het downloaden.

Wat waren mijn bronnen?

- Mijn geheugen, ik ben vanaf 1976 lid van de vereniging waarvan 17 jaar in het bestuur.
- Het gescande foto-archief van Gerrit Zijderveld en mijn eigen foto’s.
- Alle Domphoorns en de notulen van bestuur.
- Mijn contacten binnen de vereniging.

De opbouw van het boek.

- De 8 hoofdstukken zijn de zittingsperioden van de voorzitters.
- De tabel bij ieder hoofdstuk geeft de bestuurleden weer. Het jaartal boven de naam is het begin en eronder het eind van bestuurstijd.
- De interviews geven een persoonlijk beeld. Ze zijn steeds thuis gemaakt waar de foto ook genomen is op de vertrouwde geliefde plek.

Voordelen van een digitaal boek.

- Goedkoop
- Gemakkelijk te verspreiden
- Kan eventueel later aangepast worden als nieuwe versie.
- Te klein beeld kan je gemakkelijk vergroten.
- Leesbaar op computer, laptop, tablet en telefoon

1

1966

1969

Natuur- en vogelwacht Alblasserwaard - Vijfheerenlanden				
1966-04-26 - 1969-12-31				
voorzitter		secretaris		penningmeester
G. Zijderveld		C.J. Ouwerkerk		J. Schrijver
Riemersma	J. van der Esch	Jan Dijkstra	A.J. van Frankenhuyzen	

1966 Uitnodiging voor de oprichtingsvergadering.

16 april 1966

L.S.,

In toenemende mate, op velerlei wijze en overal wordt in onze tijd de natuur bedreigd, afgebroken, wordt het evenwicht steeds meer verstoord en met een begrijpelijke zorg zien degenen die natuurminnend zijn, hoe snel de verarming in de natuur daardoor om zich heen grijpt.

De Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden vormen op een verschijnsel dat zó algemeen is, geen uitzondering en het is in dit gewest, dat een aantal natuur- en vogelkenners gemeend hebben pogingen in het werk te moeten stellen om een Natuur- en Vogelwacht op te richten. Verschillende streken van het land kennen reeds langer een dergelijke instelling.

Al kan vanzelfsprekend een Natuur- en Vogelwacht de ontwikkeling niet direct tegengaan, de behoefte aan een meer plaatselijk geïntereerde instelling laat zich voortdurend voelen om de redelijke wensen van natuurbescherming en landschapsschoon te bepleiten.

In verband hiermede wordt door degenen die voor het initiatief belangstelling hebben en aan de oprichting van een Natuur- en Vogelwacht zouden willen meewerken, op dinsdag 26 april 1966 een bijeenkomst gehouden in het Dorpshuis te Schelluinen. De aanvang is bepaald op 20.00 uur.

Ter illustratie zal de heer S.J. Braaksma, medewerker aan de afdeling Natuurbescherming van het Staatsbosbeheer, een serie kleurendia's vertonen en speciaal over de vogelbescherming een toelichting geven.

Ieder die meent aan het streven van natuur- en vogelbescherming zijn of haar steun te kunnen geven, wordt gaarne op deze bijeenkomst verwacht.

Het Initiatiefcomité

Namens het voorlopige bestuur wil ik deze vergadering openen en heet U allen hartelijk welkom op deze eerste oprichtingsvergadering. In het bijzonder de Heer Braaksma, die straks een lezing en uitleg zal houden over het nut en doel van de Natuur- en Vogelbescherming. De Heer Braaksma zal hierbij enige dia's vertonen.

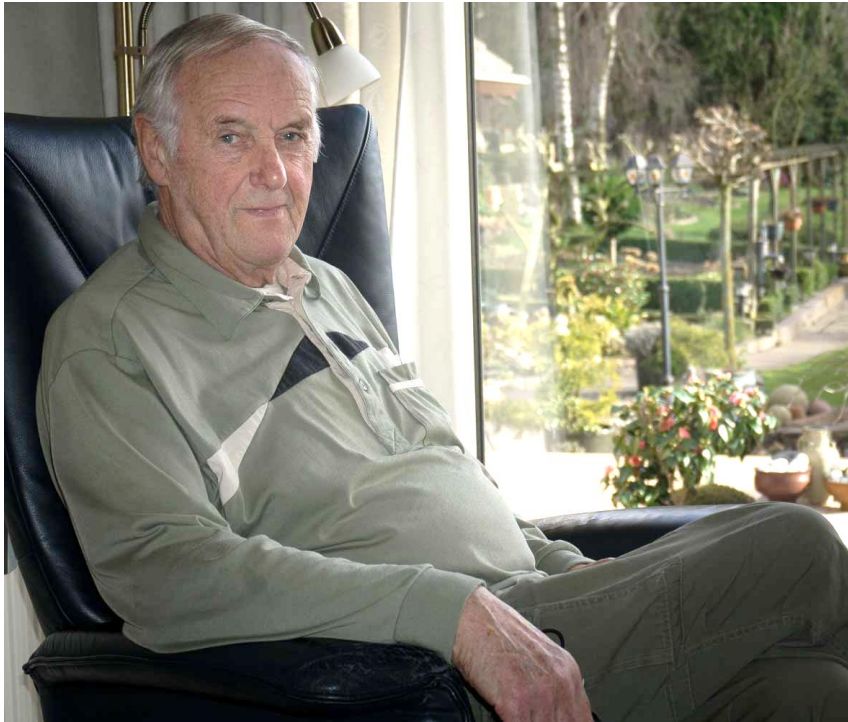
Maar eerst heb ik nog enkele notulen over wat er is voorafgegaan om tot deze oprichtingsvergadering te komen.

De Heer Riemersma is de initiatiefnemer geweest. Hij heeft zeven belangstellenden uit de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden opgespoord om daarmee een bijeenkomst te beleggen op 3 feb. van dit jaar bij de Heer G. Slob te Schelluinen. Hier werd ^{in principe} besloten om een vereniging voor Natuur- en Vogelbescherming op te richten.

Op 14 feb. daarna werd er weer vergaderd in Hotel Zwijnshoofd te Vianen. Hier was uitgenodigd de Heer van Lijnden, secr. van de Vogelwacht Utrecht, die toelichting gaf op velerlei punten om een vereniging te doen oprichten.

Op deze avond is er ook een voorlopig bestuur gekozen, dat nog een keer bij elkaar geweest is in Hotel Brughuis te Meerkerk. Daar is tenslotte besloten tot een officiële oprichtingsvergadering te komen, hedenavond, en de vereniging de naam te geven van : Vereniging van Natuur en Vogelbescherming Alblasserwaard en Vijfheerenlanden.

1966 – 1970 Hoe het allemaal begon

“Ik kan me nog goed herinneren dat

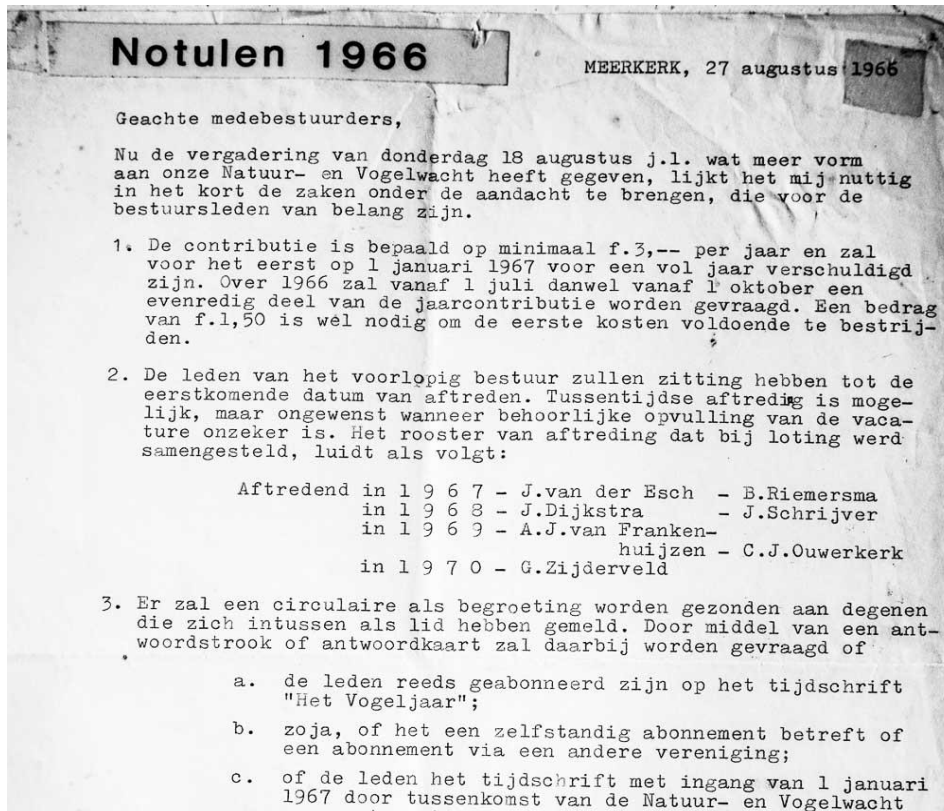
Als Gerrit Zijderveld op zijn praatstoel zit is dit vaak een terugkerende zin. En veel van wat zich in onze vereniging afspeelde heeft Gerrit zelf meegemaakt. Zo was hij bij de voorbereidingen tot oprichting van de Natuur- en Vogelwacht. Een stel enthousiaste vogelaars uit de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden waren benaderd door de heer Riemersma, werkzaam bij SBB. Zo waren ze bij de voorbereidende vergadering op 14 februari 1966 in het Zwijnshoofd in Vianen. Daar vertelde baron van Lynden de secretaris van de vogelwacht Utrecht waar men allemaal op moest letten als men een vogelwacht ging oprichten. Hij sprak uit ervaring, want hij was een van de initiatiefnemers toen hun vogelwacht in 1958 werd opgericht. Die avond werd er een voorlopig bestuur samengesteld waarin Gerrit ook zat.

Samen met zijn vriend Ab van Frankenhuyzen gingen ze op 16 april 1966 naar de oprichtingsvergadering in het dorpshuis in Schelluinen. De club begon met veel enthousiasme. Het eerste jaar waren er al 37 leden. Er werden excursies gehouden, gebieden geïnventariseerd op broedvogels. En er werd een nieuwsbrief uitgegeven. Gestencild. Daarin vind je vogelwaarnemingen, excursie- en jaarvergadering verslagen. Het bestuur vergaderde steeds wisselend bij elkaar thuis. Na 3 jaar ontstond er verschil van inzicht waarop werd besloten om de vereniging te splitsen in de natuur- en vogelwacht de Alblasserwaard en natuur- en vogelwacht de Vijfheerenlanden

1966 de leden van het eerste uur

Op de ledenlijst van 1 oktober 1966 staan 38 leden. De helft komt uit de Vijfheerenlanden. Bekende namen staan erbij, die een belangrijke rol in de vereniging zijn gaan spelen. Ze komen verder ter sprake.

In de notulen staat vermeld dat de contributie 3 gulden is. Voor het halve kalenderjaar 1966 was dat f 1,50.

Ledenlijst per 1 oktober 1966

✓ B.P.de Blok,	Stammershoefstraat 19, Vianen
✓ J.Dijkstra,	" " " 68, idem
✓ A.J.van Frankenhuijzen,	Helsdingen B.31, idem
✓ Chr.v.d.Heuvel,	Stammershoefstraat 76, idem
✓ C.de Korte,	Voorstraat 41, idem
✓ J.Krouwel,	Groenekade B.32 ^b , idem
✓ R.A.J.Jansen,	Haviklaan 56, idem
✓ G.de Ruijter,	H.H.v.d.Brinkstraat 14, idem
✓ D.A.W.Rutgers,	Aimé Bonnastraat 9, idem
✓ G.Zijderveld,	Dorpsstraat 4, Hagestein
✓ F.S.Posthumus,	Hei-en Boeicopseweg 48, Hei- en Boeicop
✓ J.P.de Leeuw,	Pr.Beatrixstraat 17, Schoonrewoerd
✓ E.J.Snijders,	Tiendweg 112, Leerdam
✓ S.Snijders,	Kerkstraat 17, idem
✓ H.de Vries,	Jan van Arkelstraat 14, idem
✓ G.H.J.de Kroon,	Kwekelstraat 24, Gorinchem
✓ J.Kroon,	Voordijk 15, Schelluinen
✓ B.Leendertse,	Kaatsbaan 5, idem
✓ G.Slob,	Voordijk 4, idem
✓ J.M.van der Esch,	Kerkbuurt 1 ^a , Papendrecht
✓ C.de Koning,	Oosteind 25, idem
✓ A.J.Nugteren,	Bosch 57, idem
✓ J.A.Visser,	Bosch 14, idem
✓ C.J.Ouwerkerk,	Leeuwerikstraat 13, Alblisserdam
✓ B.Riemersma,	Aafje Heijnisstraat 17, Nieuw-Lekkerland
✓ R.Wemmers,	Lindestraat 8, Bleskensgraaf
✓ A.Kraaieveld,	Kerkweg 18, Brandwijk
✓ W.Demmink,	Hoofd Openb.Lagere School, Goudriaan
✓ N.Aanen,	No.2 Goudriaan
✓ K.Hermesen,	Hazelaarlaan 5, Ameide
✓ J.den Oudsten,	Molenstraat 2, idem
✓ J.Schrijver,	Broekseweg 7, Meerkerk
✓ G.Fazzi,	Pr.Margrietlaan 15, de Meern
✓ T.de Vaal,	Waaelsingel 32, Krimpen a/d IJssel
✓ H.Prein	Cortenaerstraat 72, Papendrecht
✓ D.Verrips	Kalverweg 5, Schoonrewoerd
✓ J.den Ouden	Lekdijk 417, Nieuw-Lekkerland

1966 De allereerste excursie ging naar Goeree

De heer Riemersma had de leiding. Men verzamelde bij de Barendrechtse brug en met 5 auto's en 22 deelnemers ging men op pad. De Haringvlietbrug was net 2 jaar geopend en was nog tolbrug. In het verslag leest u dat het een erg geslaagde excursie was.

De Telescoop kijker van de heer van Esch bracht een velduil in beeld. Dat zal dringen geweest zijn, want telescoopkijkers waren toen nog zeldzaam.

Verslag excursie van 10 december 1966.

De eerste excursie van de Natuur- en vogelwacht de Vijfhoerenlandse en Alblasserwaard, onder leiding van de heer Riemersma, bracht ons naar het mooie en vogelrijke Goeree.

We vertrokken circa 10 uur van ons verzamelpunt, de Barendrechtse brug, met vijf auto's en 22 deelnemers in een drukkende regen, die ons deze dag leek te willen bederven.

Na het passeren van de tol op de Haringvlietbrug moest er al spoedig gestopt worden en kwamen de kijkers voor de dag, want aan weerszijden van de weg was er direct veel te zien. Het observeren werd wel wat bemoeilijkt door de regen op onze kijkers; toch werd er door de deelnemers volop genoten van het prachtige schouwspel, dat vanaf deze dijk was te zien. De aantallen vogels, die er waren, zijn zo goed mogelijk door ons geteld. Dit waren:

- ca. 2500 wilde eenden,
- veel wintertalingen,
- ca. 250 bergeenden,
- ca. 100 slobenden,
- 50 smienten,
- 3 zilverplevieren,
- 20 scholeksters,
- 20 sneeuwgorzen,
- ca. 50 grauwe ganzen grazend en op het water en 250 overvliegend.
- 150 brandganzen overvliegend,
- ca. 50 bonte strandlopers,

wulpen waren overal te zien en vooral te horen.

Bovendien werden er door enkele deelnemers nog een grote groep mantelmeeuwen gezien.

Zo u ziet was dit traject alleen al een excursie waard geweest, maar we hadden andere plannen, dus moest het weer voort. Via Ten Boemel, Stad aan het Haringvliet, Middelharnis en Dirksland kwamen we in de kroningspolder aan, waar de excursie op een safari-rally begon te lijken. Door de vele regen en waarschijnlijk de hietencampagne waren de wegen in modderpoelen veranderd, maar dat alles werd ten volle vergeet door de vele aantallen vogels, die we daar konden waarnemen, n.l.

- ca. 60 ganzen (grauwe?),
- ca. 40 grauwe ganzen grazend,
- 42 brandganzen overvliegend,
- ca. 100 brandganzen grazend,
- 200 ca. smienten,
- ruim 200 wilde eenden,
- 1 blauwe kiekendief?

Ook werden regelmatig goudplevieren waargenomen, zelfs een troepje van ca. 80 stuks.

Een groep van ca. 600 bonte strandlopers.

De wulpen werden hier geschat op ca. 500 stuks.

Ook werd hier door ons de steeds zeldzamer wordende velduil waargenomen, die mooi kon worden geobserveerd door de sterk vergrotende statiefkijker van de heer van Esch; later werd nog een vliegend exemplaar gezien.

Toen er gedacht werd, dat dat alles dan wel het besluit van deze excursie zou zijn, werden we nog verrast door een enorme vlucht brandganzen, die we toen met onze colonne zijn gevolgd. We hadden het geluk dat de ganzen op betrekkelijk korte afstand neerstrooken, zodat we ze prachtig konden observeren. Ook hier bewees de kijker van de heer van Esch weer zijn goede diensten. Het aantal brandganzen werd geschat op ca. 3000 en zoals door de heer Riemersma terecht opgemerkt, waarschijnlijk 1/10 van de wereldpopulatie van deze ganzen, die zijn broedgebied heeft op noordoost Groenland, Nova Zembla, Spitsbergen en het eilandje Kolgoesef. Na de ganzen ongeveer 20 minuten te hebben geobserveerd, gingen deze massaal op de wieden, wat ons een prachtig schouwspel opleverde en voor allen, die aan deze, later nog door goed weer begunstigde excursie hebben deelgenomen, een prachtig besluit van een mooie dag.

1966-1970 het belang van inventarisaties

Inventarisatie Bendeekooi Zouwedijk 1967 door de heren Hermsen en den Oudsten.

	3/4	1/4	2/4	1/2	1/2	1/2	2/4	3/4	Totaal	verschil aantal terr.	verschil 1966
1 Pitta	4	7	8	11	12	11	13	13	12-14	+2	
2 Zijffijn	4	5	4	5	6	4	5	5	5-6	+1	
3 Palmkluiter	4	5	5	5	5	5	5	5	10-12	+2	
4 Spelvogel									7-8	=	
5 Boortzanger									6-9	+2	
6 Biezanger	1	3	4	5	5	5	3	2	4-5	-2	
7 Winterkoning	16	16	16	19	20	18	19	18	18-20	+5	
8 Hagezwaai	4	4	4	4	4	4	4	4	7-7	=	
9 Gekr. Roodst.									2-3	-1	
10 Gr. Vliegenv.									10-12	+5	
11 Boekruiper									10	-10	
12 Harel	7	6	5	6	4	8	7	8	8-10	=	
13 Zanglijster	2	3	3	3	4	2	3	3	3-4	+1	
14 Koolmees	4	6	6	8	8	10	8	8	8-10	+2	
15 Hinkelmees									3	=	
16 Hekspijper	1	2	1				1		30	+10	
17 Oprems									2	=	
18 Vink									3	=	
19 Groenling	2	1	2	2	2	2	2	2	3-4	=	
20 Hagezwaai									4	=	
21 Ringmus	2	1	3	2	1	1	3	3	4-6	+2	
22 Hingvogel	1	1	1	1	1	1	1	1	2-5	+2	
23 Boevenwalv.									1	=	
24 Gr. Bonte specht	1	1	1	1	1	1	1	1	1	-10	
25 Bonuil	1	1	1	1	1	1	1	1	1	=	
26 Hansuil	1	1	1	1	1	1	1	1	1	=	
27 Sw. Kruis	1	1	1	1	1	1	1	1	1	=	
28 Houtduif	6	6	6	7	8	5	10	7	8-10	+2	
29 Wilde eend	1	1	1	1	1	1	1	1	10-12	=	
30 Hant	1	1	1	1	1	1	1	1	1	=	
31 Hekroest	2	2	1	3	2	2	1	3	3	+2	
32 Waterhoen	1	1	1	1	1	1	1	1	1	+1	
33 Zwartkoptuinfl.									1	+1	
34 Roodborst									1	-10	
35 Gremus									1	+1	
36 Kruifend	100	20	2						1	+1	
37 Slobeend									4	=	
38 Zomertaling	10								1	=	
39 Fazant	1	1	1	1	1	1	1	1	1	+1	
40 Kraai	1	1	1	1	1	1	1	1	1	+1	
41 Koekoek									1	+1	
42 Fortel									1	+10	

Voorspellingen: 9-4 zonnig zwak N wind max 10 gr; 14-4 aanv. zwaar bew. later licht bew. matig N wind 10 gr; 25-4 aanv. zonnig matig W wind flinke nachtworst max 11 gr; 1-5 zwaar bew. matig N wind max 10 gr; 9-5 afw. bew. zwak W wind max 10 gr; 1-5 regen zwak W wind max 25 gr; 22-5 afw. bew. matig W wind max 17 24-5 aanv. zonnig weinig wind max 25 gr.

Al vanaf het begin van de vogelwacht begrijpt men dat het belangrijk is te weten welke vogels in een bepaald gebied leven. Want als je een gebied wilt beschermen moet je weten wat er leeft. Er staat veel op stapel bij de ruilverkavelingen in onze streek. Ruilverkaveling Alblasserwaard 1965-1987 en in de Vijfheerenlanden 1980-2005.

J. van der Straten doet een dringende oproep in het mededelingenblad 2 en je vindt verslagen van inventarisaties en een rubriek vogelnieuws.

J. den Oudsten (foto links) en de dhr Hermsen inventariseren in 1967 de eendenkooi aan de Zouwedijk en in Vianen zijn P. de Blok, J. Dijkstra, C. van den Heuvel, C. de Korte en A. van Frankenhuyzen actief.

Soortnaam	Vianen Waarnemers: P. de Blok J. Dijkstra	Waarnemer: C. v.d. Hou- vel	Eendracht Waarnemer: C. de Korte	Waarnemer: A. J. van Fran- kenhuyzen	Totaal
Roerdomp			1		1
Knobbelzwaan				1	1
Wilde eend	5	3		25	53
Zomertaling	2		10	5	17
Slobeend	1		10	1	12
Boomvalk					-
Torenvalk	1	1	1	2	5
Patrijs				5	8
Fazant	5		2	10	17
Kwartelkoning					

VOGELWARIA

De natuur bespied.

=====

Als wij rustig en alles observerend door de natuur gaan, dan kunnen we soms de mooiste en vaak voor het menselijk oog verborgen dingen zien, zo schreef één van onze leden ons. Op 22 mei heb ik in de Overwaardse boeze bij de eerste molen prachtig een roerdomp kunnen observeren, die nadat ik hem ongeveer 7 minuten had zitten bekijken, ineens een totaal andere houding aan ging nemen; hij dook in elkaar, ging zijn longen vol zuigen, borst en keel uitzetten, toen ging de kop naar voren en blies zijn longen leeg door gesloten bek en daardoor ontstaat dan het monotone brongeluid achter in de keel. Dit werd vier maal herhaald, daarna nam de roerdomp weer zijn gewone houding aan.

Nor diezelfde dag had ons lid het geluk een koekoek bezig te zien zijn ei te deponeren in het nest van een rietzanger, wat ongeveer 10 minuten duurde.

Wat is er eigenlijk over vogels bekend?

=====

Al gauw zal men geneigd zijn om te zeggen, dat er heel wat over vogels bekend is. Tenslotte weten we hoe vogels zich gedragen, er zijn prachtige boeken te koop, de zang kunnen we beluisteren op grammofoonplaten; wat zou er dus aan mankeren. Ik wil deze dingen laten voor wat ze zijn, maar op een bepaald gebied weten we eigenlijk zeer weinig van de vogels.

Dat is het punt, als we ons geen afvragen hoeveel roerden om er in de gemeente Hagestein voorkom. Wie kan daar nu een redelijk antwoord op geven? WW zullen dan nog naar niet gaan praten over het totaal aantal boorvallen, porseleinhouwtjes en kwartelkoningen in de Alblasserwaard. Ik heb nl. zo'n idee, dat er dan niemand meer thuis is. Is dat nu niet een eigenaardige zaak? Als de leden van de Vogelwacht het niet weten, wie dan wel? Men zal zich ook zeker afvragen wat het nut is van het feit, dat men weet waar bepaalde vogels broeden of pleisteren.

De belangrijkheid wordt pas duidelijk, wanneer er een aanslag op een bepaald gebied gepland wordt. Het heeft dan weinig zin om in het algeen te verkondigen, dat het terrein niet verloren mag gaan, zonder dat men in staat is om exact aan te te duiden, waarom dit het geval is. Dit zal pas aangegeven kunnen worden, als men werkelijk een inventarisatie van het terrein gemaakt heeft. Is deze inventarisatie niet gemaakt, dan blijft het bij opmerkingen in de geest van "dat het terrein zo belangrijk is". Uiteraard zijn er mensen, die een bepaald terrein vrij redelijk kennen. De moeilijkheid is echter, dat een aanslag op een terrein vaak onverwacht gedaan wordt. Men heeft dan meestal niet meer de tijd om een nauwkeurig beeld van de vogelstand te vormen. Natuurbeschermingsinstanties moeten goed beslagen ten ijs komen, op het moment dat bekend wordt dat een bepaald terrein gevaar loopt. Komt men dan met halve waarheden e.d. dan is het pleit vaak al beslecht. Voorbeelden zijn daarvoor in onze omgeving genoeg aan te wijzen.

Het zal een ieder na het bovenstaande duidelijk zijn, dat inventarisaties van groot belang zijn. Er is trouwens ook nog een zeer belangrijk wetenschappelijk aspect aan deze zaak. Voor de ornithologische wetenschap is het uiterste belangrijk te weten hoe de verspreiding van de soorten is. Hoe zal men een vogel kunnen beschrijven, als men niet eens weet, welke eisen hij nu precies stelt. Daarom heb ik het plan opgevat om te trachten in de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden, waar het terrein van onze vogel- en natuurwacht ligt, te komen tot een inventarisatie van de vogels. Een kolossaal karwei, dat gedoemd is te mislukken als niet voldoende mensen zich voor medewerking beschikbaar stellen. Deze zaak is aan het bestuur voorgelegd, dat het belang van een dergelijke zaak zeer zeker in-ziet. Een aantal mensen heeft zich reeds bereid verklaard om medewerking te verlenen.

1966 - 1975

Jan Dijkstra secretaris

Met Fries bloed in de aderen moet je wel een goede vogelaar worden. Natuurlijk zoeken naar het eerste kievitse. Zijn grote vriend Fazzi leerde hij kennen op zijn werk - een banketbakkerij in Utrecht. Ze waren geluidsjagers. Met hun bandrecorder trokken ze er al heel vroeg op uit. Op de Solex naar de Knardijk voor dag en dauw, want dan is het geluid nog "schoon". Uren vogelgeluiden die ze gebruikten bij hun diapresentaties. Uniek materiaal dat helaas verloren is gegaan door de tand des tijds. Hun dia-lezingen waren een groot succes. Wel 450 hebben ze in het land gegeven. Vaste prik was de natuurkwis tijdens de jaarvergaderingen van onze vereniging. Hun favoriete plek was de Zouwe. Ze legden een sigaar klaar voor molenaar van Wijk ten teken dat ze een boot hadden gepakt. Kijk eens op de broedvogel-site van de op 19 maart 2004 overleden Gerard Fazzi <http://www.fazzi.nl/>

Jan Dijkstra was bij de groep die bij de oprichting was en gelijk bestuurlid werd. Na de splitsing van de vereniging eind 1969 werd hij secretaris. Dat is altijd een zware functie in een bestuur. Van de grote stapel post die hij ontving was vaak één brief privé, de rest voor de vogelwacht. Als postbode was hij een goede bekende in de streek en dat vereenvoudigde de contacten. Ook heeft hij jarenlang in de redactie van ons verenigingsblad gezeten. Later de DompHoorn. Alle tekeningen die op stencil gezet werden zijn van zijn hand.

Bij de vele initiatieven die het jonge bestuur nam, was hij betrokken. Bijvoorbeeld het stichten van een weidevogelreservaat in polder de Eendracht. In die tijd één van de beste weidevogelgebieden in Zuid-Holland. Hij zag het belang van inventariseren van broedvogels. Aan "de broedvogelatlas Midden-Nederland" 1979 leverde hij een belangrijke bijdrage. Zijn exemplaar staat sinds kort in onze bibliotheek. Na ongeveer 10 jaar secretaris te zijn geweest gaf Jan Dijkstra het stokje door aan H. de Jong.

1966-1970 Weidevogelreservaat in "de Eendracht".

De werkgroep Vianen maakt via onderstaande brief contact met de boeren in polder "de Eendracht" tot het inrichten van een weidevogelreservaat.

Natuur- en vogelwacht Alblasserwaard/Vijfheerenlanden.
 Contactadressen voor Vianen en omstreken:
 J. Dijkstra, Stammershoefstraat 68,
 A.J. van Frankenhuijzen, Helsdingen B. 31 tel. 03473-1577

Onderwerp: Natuur reservaat. Datum: 25 november 1967.

Geachte heer,

De werkgroep "Vianen" van de natuur- en vogelwacht de Alblasserwaard-Vijfheerenlanden, vraagt uw aandacht voor het volgende.

In het voorjaar van 1966 is door een aantal natuurliefhebbers opgericht de natuur- en vogelwacht van de Alblasserwaard/Vijfheerenlanden. Het doel van de vereniging is het bundelen van de natuur- en vogel liefhebbers, het geven van voorlichting, het beschermen van de natuur en van de vogels in het bijzonder. Het is de bescherming van de vogels, waarvoor wij uw aandacht vragen en wel speciaal de weidevogels. Zoals u weet zijn de uiterwaarden nog rijk aan b.v. Kieviten, grutto's en tureluurs. Maar de vogelstand wordt nu ernstig bedreigd door b.v. het verstoren van de nesten. Dit komt veelal door in het weiland lopende mensen, die er niet horen. Om nu een betere controle op de vogelstand te hebben vraagt de vogelwacht afd. Vianen uw medewerking voor het navolgende plan.

Wij willen u voorstellen van de gehele uiterwaarde, gelegen vanaf de Lekbrug t/m de gemeentegrens Vianen-Lexmond een natuurreservaat te maken voor de weidevogels. Het plan van de Vianse vogelwacht is niet nieuw. Op vele plaatsen in ons land zijn door de veehouders al zulke weidevogelreservaten gemaakt.

Mogen wij ook op uw welwillende medewerking rekenen?

Een dezer dagen hopen leden van de natuur- en vogelwacht uw antwoord af te halen. U wordt daartoe verzocht onderstaand formuliertje in te vullen.

Voor nadere inlichtingen kunt u zich wenden tot bovenstaande adressen.

De Vianse natuur- en vogelwacht.

Ondergetekenden verlenen hierbij aan de hieronder vermelde leden van de Natuur- en Vogelwacht Alblasserwaard en Vijfheerenlanden afdeling Vianen, te weten:

A.J. van Frankenhuijzen	Helsdingen B 31,	Vianen.
C. de Korte	Voorstraat 41,	"
J. Dijkstra	Stammershoefstraat 68,	"
P. de Blok	" " 19,	"
G. Zijdeveld	Orpsstraat 4,	Hagestein.

Gedurende het gehele jaar en tot wederopzegging, toestemming tot het betreden van hun eigendom of in pacht behorende landerijen, gelegen in de polder De Eendracht in de gemeente Vianen. Bovendien verklaren wij geen bezwaar te hebben tot het plaatsen van borden met het navolgende opschrift:
 "Weidevogel-reservaat" Verzoeken het land niet te betreden.

Vianen 20 maart 1968.

1966 – 1973

Ab van Frankenhuyzen

Als van Frankenhuyzen begint te vertellen komen de verhalen los. Verhalen om boeken mee te vullen. Vaak toevalligheden die toch wel bepalend zijn voor het vervolg. Zoals hoe hij Gerrit Zijderveld leert kennen. Hij is aan de Lekdijk fruitbomen aan het snoeien en Gerrit brood aan het bezorgen. "Weet je dat in die boom een steenuilje zit te broeden en dat de boer die knotwilg om wil zagen? Als wij hem knotten kan die blijven staan." Uit dat eerste contact volgen er meer. Zo gaan ze naar die oprichtings-vergadering in Schelluinen in 1966 en komt van Frankenhuyzen gelijk in het bestuur.

Die liefde voor vogels zat er al vroeg in. Kinderen hadden allemaal een tam kauwtje. Die haalden ze al jong uit het nest. Hij niet. Maar als het nieuwtje er af was, kwamen ze bij hem en had hij er snel vijf. En als een kat een jong vogeltje had gegrepen die het nog

net overleefde, kwamen ze bij hem of hij er nog wat mee kon. Van Frankenhuyzen had altijd wel vogels in de volière om te verzorgen. Het begin van het vogelasiel is moeilijk te duiden. Hij groeide er gewoon in en ze wisten hem te vinden in Helsdingen. Een eldorado waar nu de wijk de Monnikenhof ligt in Vianen. Bloeiende hoogstambomen waarin wielewalen broedden. Gerrit en Ab hadden een stelling gebouwd om het nest te kunnen fotograferen. Het werd iedere dag wat dichterbij het nest gezet. Dat leverde prachtige platen op.

Zo kwam een boer met een jong steenuiltje in een doos. Hij was aan het mesten en ontdekte het dier in de grup onder de mest. De gele oogjes waren nog net te zien. Het beestje werd afgespoeld en met de föhn gedroogd. Daarna zolang verzorgd tot het op eigen benen kon staan. Met weemoed hebben ze afscheid genomen toen hij kon uitvliegen.

Dierenarts Oskam en de huisarts Berkhout hielpen graag met medicijnen. Toen dr. Berkhout hoorde dat van een uil een vleugel geamputeerd moest worden wilde hij graag helpen. In een plastic zak werd het dier met ether verdoofd en als de uil bewoog kreeg hij weer wat druppeltjes.

Na de operatie gaf hij geen teken van leven. "Operatie geslaagd, patiënt dood." Maar er kwam toch beweging in. Ze hebben hem nog 10 jaar gehad. Zijn kinderen waren er gek mee en liepen ermee rond op een stok.

Een agent had een erg verzwakte roerdomp gevonden en bij van Frankenhuyzen gebracht. En even later weer een. Het was een strenge winter! De agent informeerde steeds hoe het er mee gegaan was. Hij schreef er een positief artikeltje over in het politieblad. Maanden later komt de AID zijn huis overvallen en zochten ze de vogels. Die vlogen allang rond in de Zouwe. Of hij vergunning had? Later hebben ze hem daaraan geholpen.

De politie wist hem later vaak te vinden als ze vogels in beslag genomen hadden. Wedstrijdduiven waren een vermogen waard en interessant voor criminelen. Maar hij was daar niet zo blij mee, want als ze zouden weten dat die bij hem waren, dan Of twintig putters. Zolang het onder de rechter was moest er voor gezorgd worden. De dieren waren zo gestrest dat er enkelen dood gingen. Ja wat doe je dan? Dood laten gaan of vrij laten? Maanden later kwam er bericht van de officier van politie dat ze losgelaten konden worden. Gelukkig waren ze al vrij.

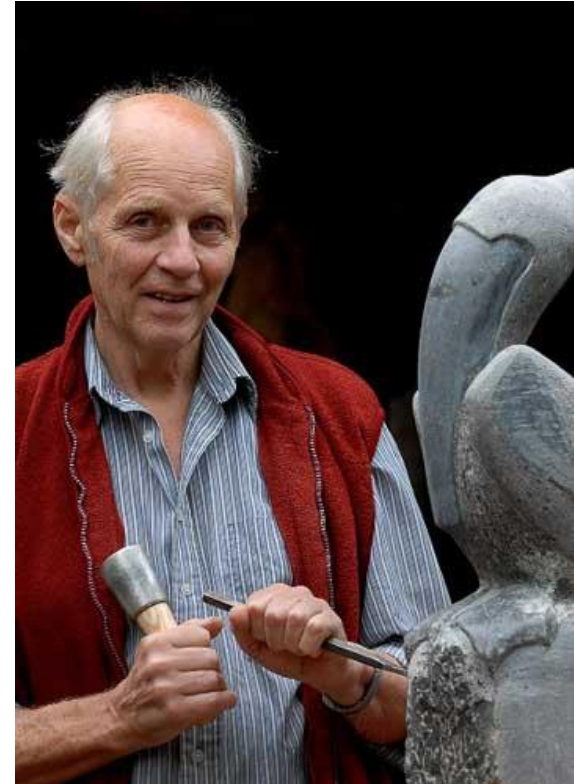
Als stadse mensen weten dat je een vogelasiel hebt weten ze je te vinden. Belt een vrouw dat ze een gewonde zwaan in de polder had gezien. Wat doe je dan? Daar ben je een dag mee bezig om het beest te vangen. Hij gaat er toch op af. En het kost veel tijd en moeite. Later hoor je dat ze bezig waren geweest om zwanen af te schieten, omdat ze schade gaven. Laat je zo'n dier creperen?

Een koekoeksjong groot brengen is best lastig. Eindeloos lang meelwormen voeren. En als het dan uiteindelijk lukt dat hij uit kan vliegen dan ben je best trots dat het weer gelukt is. Staat er in de schuur een bak met caustic soda keurig afgedekt met een plank. Alleen een klein kiertje. Vliegt de koekoek terug in de schuur en belandt in die bak. Dan gaat er wat door je heen.

Een aardige vrouw ontdekt bij het spoor jonge kieviten. Ze heeft het met de vertederende jonkies te doen. Ieder half uur die trein.... Ze moet er niet aan denken. Ze weet de politie te overtuigen en komt met een doos jonge kieviten. Als van Frankenhuyzen haar vertelt dat de moeder in de buurt was om voor de dieren te zorgen en nu geen moeder meer heeft, gaat ze naar de vogelwacht om te vragen of ze geen opgezette kievit hadden. "Stadse mensen". Ze bedoelde het zo goed.

Vaak worden als het wintert meerkoeten gebracht die vastgevroren zaten aan het ijs. Als je de vogels van het ijs probeert te halen beschadigen vaak de poten. Tja wat doe je dan in het veld ver van de bewoonde wereld? Over hun poten piesen!

Verhalen, verhalen, verhalen. Je zou er een boek van kunnen schrijven. Maar wat uit al die verhalen klinkt is de liefde voor de natuur, o.a. vogels. Want daar gaat het om.

Nu hakt hij beelden uit steen. Zijn grote liefde uit de natuur: vogels.

2

1969

1975

Hoofdstuk 2

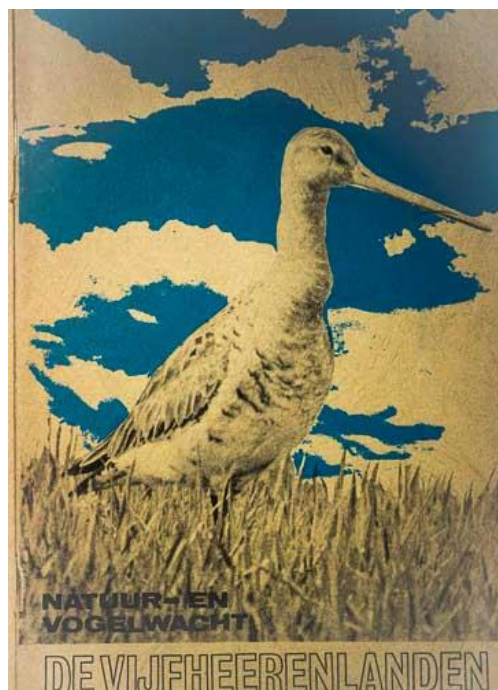
Op 10 december 1969 in de algemene ledenvergadering in 't Zwijnshoofd maakt de voorzitter Jacob Schrijver bekend dat we als twee zelfstandige verenigingen verder gaan met ingang van 31 december.

De natuur- en vogelwacht "de Vijfheerenlanden" houdt de oprichtingsdatum op 26 april 1966 aan als start van de vereniging.

De natuur- en vogelwacht "de Alblasserwaard" houdt de datum van de splitsing aan.

Het mededelingenblad op A4 wordt een echt tijdschrift op A5. De eerste jaren met deze omslag. Het wordt gestencild bij de Combulex waar de nieuwe penningmeester Hans de Labije werkt.

Natuur- en vogelwacht de Vijfheerenlanden			
1969-12-31 1975-06-17			
voorzitter		secretaris	penningmeester
Jacob Schrijver		J. Dijkstra 1975-07-17	1969-12-31 Hans de Labije A. van der Dussen
A van Frankenhuyzen 1973-02	A. Versluis 1971-10-18 Gerrit Streefkerk	A. van der Dussen	Gerrit Zijdeveld J.P. de Leeuw

domhoorn 1970 1
VERSLAG LEDENVERGADERING

De ledenvergadering werd gehouden op 10 december jl. in Hotel 't Zwijnshoofd te Vianen.

Onze voorzitter de heer Schijver opende met te vertellen dat de opkomst niet zo groot was, maar prees degenen die gekomen waren ondanks de barre weersomstandigheden.

Hij ging verder met mede te delen dat wij, te weten de Natuur- en Vogelwacht "De Alblasserwaard" en "De Vijfheerenlanden", met ingang van 31 december 1969 als zelfstandige verenigingen zullen werken.

Naar buiten, indien dit noodzakelijk is, zullen wij echter nog tezamen onder de naam "Natuur- en Vogelwacht De Alblasserwaard en Vijfheerenlanden" blijven treden.

Hij vertelde dat hij tot nu toe een dubbele functie had nl. voorzitter-penningmeester. Voor deze laatste is nu bereid gevonden de heer De Labije, zijn adres is G. v. Utengoyeplein 3 te Vianen.

1969 - 1975 1^e voorzitter Jacob Schrijver

Jacob Schrijver was de eerste voorzitter. Jan Vink volgde hem op maar dhr. Schrijver bleef in het bestuur tot 1981. Bij zijn afscheid werd hij benoemd als het eerste erelid.

Van deze markante figuur de volgende anekdote.

In de krant "de boerderij" werd regelmatig een foto geplaatst als puzzel met de vraag waar die foto gemaakt was. Hij won ze allemaal. Hij reisde met het openbaar vervoer om het ter plaatse te controleren.

IN MEMORIAM.

uit domhoorn 4 1990

Jacob Schrijver, een markant mens, een begaafd persoon, is van ons heengegaan.

Met deze woorden ving dominee Vis op vrijdagmorgen 2 november de rouwdienst aan, alvorens wij deze vriend in Meerkerk ten grave droegen. Begraven in de Vijfheerenlanden, een streek waar hij zich zo nauw mee verbonden voelde. Maar niet alleen een markant en begaafd, maar ook een uniek mens. Een man met een kennis van streek en land als geen ander. Een man met een scherp verstand en een werkelijk fotografisch geheugen.

Een natuurbeschermer in hart en nieren, die een geheel uit eigen waarneming en studie opgebouwde kennis bezat zoals men maar hoogst zelden zal aantreffen.

Met het ons ontvallen van de heer Schrijver is het kringetje van de oude garde wederom kleiner geworden. Een man die met zijn grote gaven en inzet de Natuur- en Vogelwacht, toen nog Alblasserwaard en Vijfheerenlanden geheten, mede van de grond bracht.

Jarenlang bekleedde hij het voorzitterschap van onze vereniging en was tevens ons enige ere-lid.

Van zijn grote kennis, ook op het juridische vlak, profiteerden wij nog niet zo lang geleden bij het ontwerpen van de nieuwe statuten, met huishoudelijk reglement. Een werk dat, geheel overeenkomstig zijn aard, tot en met de laatste punt en komma verzorgd was.

Vele jaren maakte hij deel uit van het algemeen bestuur van de Vereniging tot behoud van Natuurmonumenten in Nederland en ook daarin, hoe kan het anders, werden zijn adviezen hogelijk gewaardeerd.

Namens bestuur en vrienden van de Natuur- en Vogelwacht,
J.P. de Leeuw.

1971 jaarvergadering in het Zwijnshoofd Vianen

De jaarvergaderingen worden wisselend in de streek gehouden. Beroemd is de kwis van Fazzi en Dijkstra, die dit keer gewonnen wordt door het jeugdig lid Berry van Arkel. Zijn naam zal nog vaker terugkeren in dit verslag.

Iets van de sfeer van de beelden kan je terugvinden op www.fazzi.nl

5e jaargang december 1971 nr. 3

VERSLAG NAJAARSVERGADERING 1971

Op 18 oktober 1971 hielden we weer onze traditionele najaarsvergadering in Hotel "Het Zwijnshoofd" te Vianen. De opkomst was boven verwachting. De voorzitter kon een goede vijftig leden welkom heten. Deze flinke opkomst hadden we waarschijnlijk te danken aan het aantrekkelijke programma, dat deze avond werd geboden.

Na de gebruikelijke punten, zoals het activiteitenverslag, financieelverslag, bespreking excursieprogramma en de bestuursverkiezing, werd er een quiz gehouden, die zeer in de smaak viel bij de aanwezigen. Deze quiz bestond uit het raden van beelden en geluiden uit de natuur, hij werd samengesteld door de heren Fazzi en Dijkstra. De eerste prijs werd gewonnen door ons jeugdig lid B. van Arkel, hij kon na afloop een vogelvoederhuisje in ontvangst nemen, de overige prijzen waren boeken.

1971

knotwilgen

Al in het begin van onze vereniging zagen we het belang van het behoud van de knotwilg in ons landschap. Voor boeren werd het een hindernis bij het mechanisch slootonderhoud. Het leverde niets meer op zoals vroeger. Hele rijen verdwenen. Om ze te behouden ging de knotgroep de knotbomen te onderhouden. Verder gaven we een brochure uit die verspreid werd onder de boeren.

We hadden een voortrekkersrol die landelijke aandacht kreeg. Hiernaast een foto van voorzitter Jan Vink met Bert Garthof van het radio-programma "Weer of geen weer" en in het NCRV tv-programma "Van Nature".

Publiciteit domphoorn 1976-2

Een aantal leden van onze vereniging zag dit met lede ogen aan en stelde de voorloper van de knotwilgbrochure samen. Dit boekje werd in september 1971 uitgereikt aan een paar honderd eigenaren van knotwilgen.

Later verschenen er nog twee knotwilgbrochures. Wij kunnen er trots op zijn dat enige leden van onze vereniging hiervoor baanbrekend werk verrichtten.

Er was echter ook een andere groep die als het ware spontaan in de winter 1972-'73 bijl, hand- en kettingzagen ter hand namen en de boeren gingen helpen met het afzagen van de te zwaar geworden pruiken. Deze groep deed het blijkbaar ook goed, want zij kwamen veelvuldig in de publiciteit. Er werden radio-opnames gemaakt voor „Een uur natuur" en Bert Garthof besteedde in „Weer of geen Weer" veel aandacht aan onze acties.

Op 12 december 1974 werd in het NCRV televisieprogramma „Van Nature" zelfs 20 minuten gewijd aan het wilgen snoeien door vrijwilligers. De opnames hiervoor waren enkele weken eerder bij Ameide gemaakt op een van onze snoeidagen.

Door deze publiciteit en vele artikelen in zowel streek- als landelijke pers gelukte het ons het knotwilgprobleem niet alleen regionaal maar landelijk onder de aandacht te brengen.

Het coördineren, laten drukken van de tweede brochure werd in dit stadium overgenomen door de stichting Natuur en Milieu. Deze brochure is nog steeds actueel en verkrijgbaar.

Momenteel zijn landelijk ± 100 groepen actief. Vele van deze groepen zijn deze winter na een oproep van de stichting Werkwinkel gestart.

Uit de speech "40 jaar natuur- en vogelwacht", door Hans de Labije

Begin zeventiger jaren zien we dat de knotwilg massaal omgezaagd wordt. De boeren sloten niet meer met de hand maar met een machine en daarbij staan de knotwilgen in de weg.

De knotwilgbrochure alleen hielp niet. De boeren hadden het te druk. Wij besloten de boeren te gaan helpen om de knotwilgen te onderhouden.

Jan Vink was voorzitter en toen we de Vijfheerenlanden rond reden telden we ruim tweeduizend knotwilgen die zwaar achterstallig onderhoud hadden. Gelukkig bleek bijna iedere knotwilg bij familie van Jan in het land te staan. Op deze manier hadden we een ingang. We vroegen toen beleefd of we ze af mochten zagen. Het werd een heel gebeuren.

Soms kwamen er van de school van Jan Vink of van de school van René Ponsen autobussen vol met schoolkinderen helpen met knotwilgen snoeien.

Het was een blubbertroep, maar het was reuze leuk, je beleefde nogeens wat.
ESTHER Bouman.

OME GERRIT STREEFKERK

Meester Simon Bakker: een knotter in opkomst!
Al met al een projekt om op terug te kijken in de wetenschap dat 210 knobomen weer van hun takkenlast werden ontdaan.

De scholieren uit de 4e klas van de O.S. De Gaard uit Vianen, kwamen ons nog een keer helpen toen we in Lexmond bij de Fam.Oskam snoeiden. Van de daarna gemaakte opstellen laten we enkele stukjes volgen:

- Een knotwilg is een grote boom. Om de 4 á 5 jr moet hij gesnoeid worden. Dat gebeurt in de winter, want dan zijn er niet zoveel beesten in de boom. Op een zaterdag zijn we met de klas knotwilgen gaan knotten.
PETER vd Boogaard.
- De jongens kregen een zaagje en de meisjes mochten de afgezaagde takken op een hoop gooien. Daar lagen allemaal takken, ik heb er twee meegenomen naar huis, één voor mij en één voor mijn broertje.
PASCAL Oudshoorn.
- En ook fikkie steken, dat was een heel groot vuur. Ik en Peter vd Hoef gingen erop staan en nog een paar andere jongens uit de klas. Pet en ik hebben een dikke band op het vuur gegooid en je hoorde het nog knetteren ook.
MANFRED Scholzel.
- We mochten met kleine zagen de dunne takken doorzagen en toen is mijn moeder met koffie geweest en chocolademelk en toen kregen we allemaal een stuk ontbijtkoek en toen zijn mijn moeder en zusje weer naar huis gegaan.
JACQUES de Labije

1972 – 1975

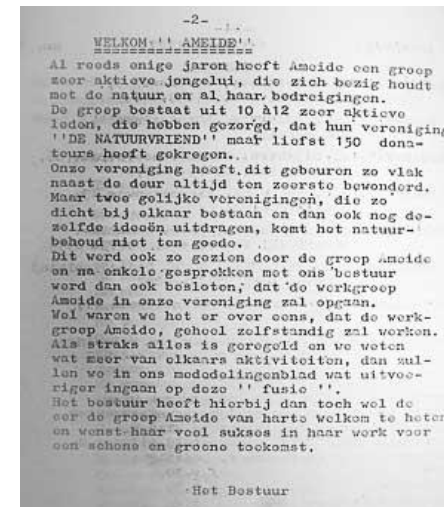
“de natuurvriend” Ameide

Het begon allemaal in de bus van Ameide naar Utrecht. Jonge studenten van 14-15 jaar op weg naar hun middelbare school. Het was de tijd van protest tegen de Vietnam-oorlog. Ook deze jonge pubers wilden protesteren tegen de verloedering van de natuur. Niet op de barricaden, maar door wat te doen. In de bus zagen ze elkaar dagelijks: Jan en Wout Enink, Arie-Henk van Bruggen en Jorie Verwolf. Ze gaven een gestencild krantje “de natuurvriend” uit, dat door zo’n 150 donateurs uit Ameide werd gelezen. Ze zagen dat knotwilgen niet meer onderhouden werden en gingen dat met een kleine groep aanpakken. Cees Mesker, Nico Streefkerk en Ruth van Bruggen waren daar de drijvende krachten. Het gereedschap werd opgeslagen op de werf van aannemersbedrijf Streefkerk. Toen men in 1975 klaar was met de middelbare school en verder ging studeren viel “de busgroep” uiteen.

In 1973 zoekt deze groep “de natuurvriend” contact met ons en gaat als zelfstandige werkgroep op in onze vereniging. In de DompHoorn doen ze regelmatig verslag van hun activiteiten. Zo kan je lezen dat ze jaarlijks een grote schoonmaak hielden in de Zouwe en de uiterwaard en hoe dat een keer uit de hand is gelopen. Over het hangen van nestkasten en het onderhoud. Ze begrepen dat het vastleggen van wat er groeit en bloeit belangrijk is om een gebied te beschermen.

Bij de knotgroep, eerst o.l.v. Cees Mesker, ging Dhr. Gerrit Streefkerk een grotere rol spelen en werd hij de trekker van Knotgroep Ameide. Ruth van Bruggen blijft zijn trouwste lid van de knotgroep.

1974-11-06 prijs wateronderzoek

Vier jeugdleden van onze natuur- en vogelwacht winnen een nationale milieuprijs. Het zijn Berry van Arkel, 18 jaar, Ad van der Sluiszen 18 jaar, Cees Witkamp 15 jaar en Kees Mesker 20.

Dat wordt natuurlijk breed uitgemeten in de Dompchoorn. Maar in de plaatselijke pers wordt het zeer gedetailleerd beschreven.

De groep gaat verder met hun wateronderzoek waar ook visclub "de Reiger" dankbaar gebruik van maakt.

Zie onderstaand jury rapport

Jeugdige Vianense milieu-onderzoekers wonnen eerste prijs

Vijf dagen Engeland als beloning

Uit handen van dr. Sico Mansholt mocht een groep van vijf jongeren uit Vianen, Hageningen en Amelide de eerste prijs in ontvangst nemen die verbonden was aan de Nationale Landmilieu Competitie 1974. Aan deze competitie nam ca. 600 projecten van jongeren wereldwijd deel. Het project van de natuurgroep Vianen die in de categorie van 16-25 jaar de eerste prijs veroverde, kreeg als beloning voor de vele werkzaamheden een 5-daagse reis naar Engeland aangeboden, die hoogwaarschijnlijk in het komende voorjaar zal worden ondernomen.

Ad van der Sluiszen, Kees Witkamp, Berry van Arkel en Kees Mesker (van links naar rechts) kregen aangeboden naar aanleiding van hun onderzoek naar de kwaliteit van de Dommel.

Maar deze reis kregen de jeugdige milieuoorkundigen niet alleen als beloning voor hun succes. Het was ook een kans om kennis te maken met de natuur van een ander land. De reis zal worden gemaakt in de maand oktober en er zal worden geëxamineerd hoe de natuur van daar verschilt van die van ons land. De reis zal worden gemaakt met een auto die zal worden ingezet voor de reis. De reis zal worden gemaakt met een auto die zal worden ingezet voor de reis. De reis zal worden gemaakt met een auto die zal worden ingezet voor de reis.

De reis zal worden gemaakt met een auto die zal worden ingezet voor de reis. De reis zal worden gemaakt met een auto die zal worden ingezet voor de reis. De reis zal worden gemaakt met een auto die zal worden ingezet voor de reis. De reis zal worden gemaakt met een auto die zal worden ingezet voor de reis. De reis zal worden gemaakt met een auto die zal worden ingezet voor de reis. De reis zal worden gemaakt met een auto die zal worden ingezet voor de reis.

Categorie 16-25

1e prijs

Deelnemer: Natuurwerkgroep Vianen.

Onderwerp: Wateronderzoek, vogelonderzoek.

Inhoud project: Regelmatig onderzoek van water op 18 vaste meetpunten, onderzoek naar de invloed van ontzanding op het vogel- en plantenleven.

De jury is bijzonder getroffen door de grote betrokkenheid waarmee jullie het werkstuk hebben uitgevoerd. De problematiek is voelsijdig benaderd en jullie zijn soms letterlijk dag en nacht bezig geweest het project tot een succes te maken. Tijdens de uitvoering is duidelijk een wetenschappelijke houding ontwikkeld door het doen van proeven en de resultaten daarvan te vergelijken met die van officiële instanties. Bovendien hebben jullie geprobeerd praktische oplossingen te geven voor het wagnemen van vervuiliingsbronnen. Het verslag is zodanig opgesteld dat je met alle wederwaardigheden gaat meeleven en je je heel goed kunt voorstellen dat de moeder van Ad (de projectleider) er een punthoofd van heeft gekregen.

Drie fasen

Het wateronderzoek werd in drie fasen verdeeld. In de eerste fase werd de kwaliteit van het water op 18 vaste meetpunten onderzocht. In de tweede fase werd de invloed van ontzanding op het vogel- en plantenleven onderzocht. In de derde fase werd de kwaliteit van het water op 18 vaste meetpunten onderzocht.

Voorvallen

Bij het onderzoek hebben de jongeren ook enkele kleine en grote problemen ondervonden. Het was bijvoorbeeld moeilijk om de kwaliteit van het water op 18 vaste meetpunten te meten. Dit werd opgelost door de hulp te vragen aan de officiële instanties.

Slotconclusie

Bij het onderzoek van het water en de kwaliteit van de natuur zijn er een aantal belangrijke conclusies te trekken. Het is belangrijk om de kwaliteit van het water te meten en de resultaten daarvan te vergelijken met die van officiële instanties.

Ad van der Sluiszen, Kees Witkamp, Berry van Arkel en Kees Mesker (van links naar rechts) kregen aangeboden naar aanleiding van hun onderzoek naar de kwaliteit van de Dommel.

Natuur "SCHONN" in Vianen? Vergeet het maar! Een reeks onderzoeken van van jaar 1974-1975. Bij de Zedijk is van dit er geen vis in aan de rivier.

3

1975

1983

Hoofdstuk 3

1975-06-17 - 1983-04-14					
voorzitter		secretaris		penningmeester	
Jan Vink		H.G.Crone 1980-11-06 René Ponsen		Hans de Labije 1982-04-22 J. v/d Berg 1983-04-14	
Jan de Leeuw	René Ponsen	A. Schrijver 1981-11-06 Piet Bogerd	Gerrit Streefkerk		
Gerrit Zijderveld	Hans Waardenburg 1980-11-06 J. v/d Berg	René Ponsen 1980-11-06 Gerrie Rensel 1983-04-14	Hans de Labije		

1976 vergadering 't Zwijnshoofd Vianen

v.l.n.r. Gerrit Streefkerk; René Ponsen; Jan de Leeuw; Jan Vink; A van der Dussen; dhr Crone; Hans de Labije

Bestuur 1981 november v.l.n.r. Gerrit Streefkerk; Gerrie Rensel; René Ponsen; Jan Vink; Hans de Labije;
J. van den Berg; Jan de Leeuw; **Jacob Schrijver neemt afscheid**

1975 - 1983

Jan Vink

Jan groeide op als boerenzoon op een boerderij aan de Broekseweg te Meerkerk. Hij volgde de kweekschool in Gorinchem. Voor zijn herbarium kreeg hij een 10. Niet zo verwonderlijk, want het was gecontroleerd door Jacob Schrijver, die aan het begin van de Broekseweg woonde. Samen gingen ze vaak op excursie. Het laatste jaar van de kweek werd Jan secretaris van de streekstichting. Dat was de plek waar hij onze vereniging leerde kennen. Om de dienst te ontlopen deed Jan vervangende dienstplicht als onderwijzer in Hellouw. In die tijd haalde hij zijn biologieakte en werd leraar. Het verbaasde mij dat Jan van net 25 jaar gelijk voorzitter werd van onze vereniging. Maar men kende hem allang.

Bruisend vol energie ging hij aan de slag. Het was de tijd van Aktie. Bij heel veel zaken was onze vereniging de initiatiefnemer die landelijk alle aandacht trokken. En Jan ging publiciteit niet uit de weg, nee hij koesterde dat. Als hij hoorde dat mogelijk een televisieopname van onze knotgroep gemaakt zou worden, was hij er vroeg bij en niet op "herentijd". En toevallig hoorde hij dat de Vara naar het gemeentehuis in Schoonrewoerd gebeld had om info over de ooievaar. Jan de Leeuw had niet gereageerd, want de Vara was niet zijn omroep. Dan belt Jan en zit hij 's avonds bij Sonja Barend in het programma. Zo zat hij ook in het radioprogramma van Maartje van Weegen over paddentrek.

"En weet je hoe het ooievaarsproject begonnen is?" begint Jan enthousiast. "Ik was me aan het scheren en luisterde naar Bert Garthof. Daarin vertelde ornitholoog Dick Jonkers over zijn ooievaarsonderzoek. Jan maakt contact en zo hebben veel leden van onze vereniging hun bijdrage geleverd. Ook aan de ooievaarsfilm van Boud Smit.

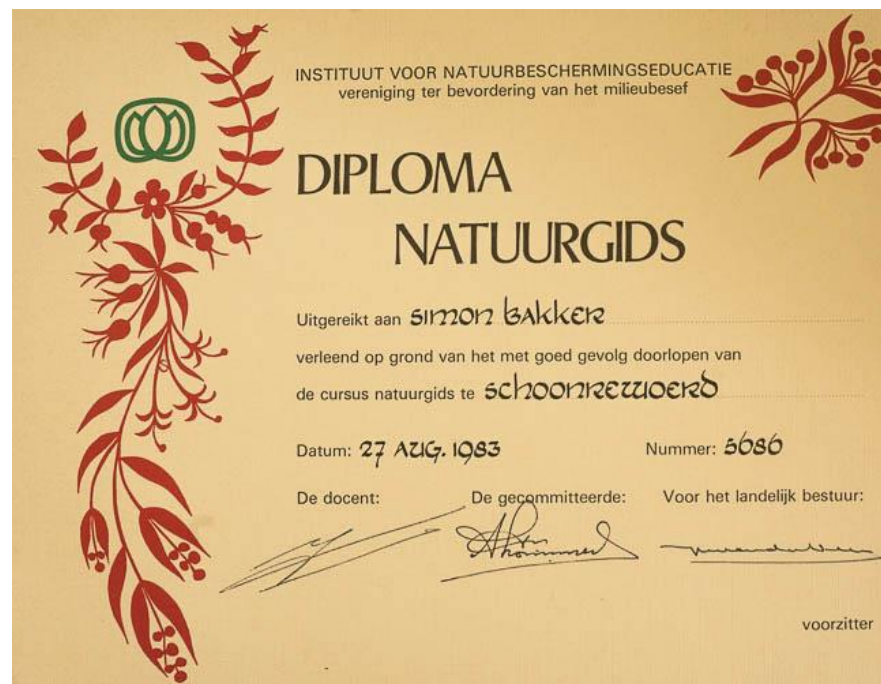
“Verenigingen konden een hartenwens indienen bij een bank. Toen ik de brief schreef wist ik gelijk dat het ging lukken. En jawel we worden uitgenodigd en krijgen f 1400.= voor een kettingzaag. Veel later zijn we aan het knotten. Ik had de leiding, want Hans was er niet. Belt Hans maandag waar de kettingzaag was? We zijn gaan zoeken en hebben hem gevonden op de plek waar we geweest waren. Dat verhaal achtervolgt me al jaren.”

Verhalen, verhalen, verhalen. Ons gesprek springt van de hak op de tak. Ja er is veel gebeurd tijdens jouw voorzitterschap. Zoals de werkgroep Milieu en Ruimtelijke Ordening (M.R.O) Ik zie in de notulen van Dhr Crone dat je een brief had opgesteld gericht aan de ruilverkavelingcommissie en G.S. *"de aanwezige bestuursleden zijn het eens met de inhoud, maar vinden het te scherp gesteld. Dhr de Leeuw zal hier en daar wat gematigder schrijven"*. Dat tekent de strijdbaarheid van je in die tijd! In de ruilverkaveling hebben we ons zegje kunnen doen en is daar rekening mee gehouden. Dan de hectische tijd rond de aanschaf van de Schaapskooi. Dat laten we zitten, want verder wordt daar uitgebreid over verteld.

Dan laat je een bronzen beeldje zien van een Dompfoorn. Je had het gekregen van een dankbare leerling van de I.V.N. natuurgidsencursus in de Schaapskooi. Daar was je de docent.

Ik heb nog de foto waar je mij het diploma uitreikt. Ik vond het een geweldige cursus

Met de gedeputeerde Dhr. Borgman had je goede contacten. En toen de provincie hun subsidies voor landschapselementen wilde regelen door een stichting Landschaponderhoud maakte men dankbaar gebruik van onze suggesties. Hans de Labije werd daar de voorzitter van. (zie aldaar). Op een bijeenkomst van die stichting was de spreker professor Zonderwijk. Je kende hem doordat je hem eerder had gesproken om te adviseren hoe wij gemeenten hun bermen beter konden laten beheren. Later vroeg hij je de brief toch maar te versturen om bij hem te solliciteren. Dat heb je toen gedaan en dat was je afscheid van onze natuur- en vogelwacht de Vijfheerenlanden.

Voor het vele werk dat je voor onze vereniging gedaan hebt zou je verwachten dat je erelid geworden bent. Ik denk dat we toen heel zuinig waren met deze waardering. Alleen Jacob Schrijver was toen het eerste en enige erelid. Mijns inziens tijd voor een herwaardering!

1975 Voorzittershamer gekregen

Op excursie naar de weerribben

1980 Opening Schaapskooi

1976 – 1980

Hans Waardenburg

“Ik had een afspraak met Hans Waardenburg”. “Dat ben ik”. Ik had hem niet herkend. Maar dan realiseer ik me dat er 40 jaar tussen toen en nu zit. Aan de keukentafel gaan we terug naar die tijd. Na zijn studie speelde “de Oosterschelde open of dicht.” Hun studiegroep kwam met het plan voor een stormvloedkering. Met daarna het politieke proces waarbij de steun van boer Koekoek de doorslag gaf. Vaak zijn het toevallige zaken die de verdere loop bepalen. B.v het stoppen van het ecologisch bureau waar hij werkte, werd de start van een eigen eenmanszaak: bureau Waardenburg. Nu werken er 100 man. En nog steeds wordt er een beroep gedaan als het de Oosterschelde betreft.

Hij had de weg naar de vogelwacht snel gevonden en kreeg direct een plek in het bestuur. Belangrijke zaken speelden er toen zoals de ruilverkaveling en de verpaupering van het landschap. De werkgroep “Milieu en Ruimtelijke Ordening” (M.R.O.) werd opgericht en hij werd de voorzitter met Pieter van Gent als secretaris. Ze waren een strijdbaar duo. En de eerdere politieke ervaringen met de Oosterschelde-problematiek waren nu een voordeel als ze in een procedure tot de Raad van State kwamen. Pro-Deo advocaten stonden ze bij.

In de ruilverkavelingcommissie als vertegenwoordiger van Natuur kwam hij niet. Maar de mildere Jan de Leeuw kreeg die plaats. Een belangrijk punt was het open gebied rond de Huibert. De nieuwe boerderijen kon men niet tegenhouden, maar wel een belangrijke verbindingsweg die de rust ernstig zou verstoren. De compensatie van verloren natuur werd o.a naast de Huibert gerealiseerd met een plas dras zone. Ook al werden niet alle natuurwensen gerealiseerd, toch werd deze ruilverkaveling een hele verbetering in vergelijking met die in de Alblasserwaard.

De werkgroep M.R.O. was een strijdbare groep die niet overal vrienden maakte. Ze bekeken kritisch bestemmingsplannen en volgden de raadsverslagen. Zo werd afval van de melkfabriek in een soort baggerdepot op het land gestort. Aangifte van deze illegale stort bij de politie, maakte daar een eind aan. Tegen het ontstaan van illegale campings en caravans in de uiterwaard. Het omvormen van een schuur tot een woning in het buitengebied. Heel veel zaken hadden hun aandacht.

Ook binnen de vereniging was niet iedereen gelukkig met het belangrijke werk van M.R.O. Ook gebeurde het dat bij de Raad van State 's morgens Hans Waardenburg namens de Vogelwacht het woord voerde en 's middags met bureau Waardenburg dezelfde mensen tegen kwam. Die twee petten gaf steeds meer problemen. Toen zijn medestrijder Pieter van Gent verhuisde, was het ook voor hem het moment om uit de werkgroep M.R.O. te gaan. Zijn bureau Waardenburg eiste ook steeds meer tijd. Nog steeds is hij één dag in de week docent aan de faculteit Natuur-wetenschap en samenleving. Berry van Arkel volgde bij hem college.

Natuur- en vogelwacht *De Vijfheerenlanden*
 SECRETARIAAT, POSTBUS 128 - 4130 EC VANEN

Aan de Giescenterstraat van Lexmond
 p/v Resduin
 Dorpstraat 82
 4128 BW LEXMOND

Edelachtbare Heren,

Hierbij tekenen wij bezwaar aan tegen de voorgenomen tweede herziening van het bestemmingsplan Landelijk Gebied Ouer gemeente, zoals deze momenteel in ontwerp ter inzage ligt. (publicatie dd.22-6-83, m.i.v. 23-6-1983).

In het bijzonder zijn onze bezwaren hierbij gericht tegen:

a. Legalisering van een terrein voor 10 sta-caravans langs het Merwedekanaal, met de mogelijkheid tot uitbreiding met nog 8 stacaravans.

Voorop gesteld dat in Uw gemeente reeds in zéér ruime mate kampeermogelijkheden aanwezig zijn (o.a. 2 terreinen aan de Lekdijk) betreft het hier in feite een legalisatie van een in oorsprong zonder vergunning tot stand gekomen camping. Het clandestien plaatsen van één en daarna enkele caravans werd min of meer oogluikend toegelaten met als gevolg een latere officiële legalisatie door Uw Gemeentebestuur. Een motief hiervoor betrijft op (sociale- dan wel andere gronden) wordt al gauw gevonden en opnieuw heeft een kampeerterrein zijn beslag gekregen.

Met name gaat het hier om een uitbreiding tot niet minder dan 18 caravans (80%) en van een beperkte omvang, zoals wordt gesteld, is o.i. dan ook in dit kleinschalige landschap beslist geen sprake. Zeker mede ook, omdat wordt vermeld (toelichting bl.4) dat het hier een plan van ruïne opzet betreft.

Bovendien is het onderzochte terrein geprojecteerd in een gebied wat in het in uitvoering zijnde ruimtelijkvervalsplan Vijfheerenlanden de bestemming van 'beheersgebied' heeft, waardoor de grote landschappelijke waarde duidelijk wordt onderschreven. Tevens is het gelegen in de onmiddellijke nabijheid van het grote toekomstige natuurgebied 'Scharperswijk' en mede alleen daardoor al achten wij, niet alleen de huidige ligging doch zéér zeker de geplande uitbreiding, ten zeerste ongewenst. Denkt U hierbij b.v. ook eens aan het zich nu reeds voordoeende spul van het over een groot deel van de polder zich bevindende van kinderen en familieleden van kampeersders. Dit leert immers nu reeds de praktijk. Met name in het broedseizoen vormt deze verstuiving een regelrechte bedreiging voor weide- en andere broedende vogels. Uit eigen wetenschap is dit ons helaas maar al te goed bekend.

Een motief, als vermeld, dat de uitbreiding noodzakelijk is voor het verkrijgen van een rendabele exploitatie van de riolerings, kan ons slechts verbasen. Een motivatie dus in de geest van 'de exploitatie van de gemeentelijke riolerings is niet rendabel, dus dan naar uitbreiding van een aan te sluiten kampeerterrein'.

Dat een dergelijk planologisch beleid volstrekt dient te worden afgewezen behoeft geen nader betoog. Ook een toezegging, dat aan exploitant is medegedeeld dat in de toekomst geen verdere uitbreiding meer zal kunnen plaats vinden, enjdt op geen enkele wijze kort. De praktijk heeft allang bewezen, dat van een dergelijke mededeling later niemand zich meer iets herinnert. Men heeft dan te maken met een geheel anders samengesteld gemeentebestuur, terwijl in dit geval bijzonder nog aangenomen kan worden dat de gemeente Lexmond binnen afzienbare tijd als zelfstandige gemeente zal zijn opgeheven en allernuist verwacht mag worden dat een nieuwe gemeente zich ook naar op enigerlei wijze gebonden zal achten aan een eertijds gedane mededeling door de gemeente Lexmond. Zo een dergelijke mededeling (afpraak) al waarde zou hebben dient een en ander op zijn minst in een onderlinge schriftelijke overeenkomst te worden vastgelegd, doch ook dan zal de juridische waarde daarvan naar onze mening nog zéér twijfelachtig zijn.

Op grond van bovenstaande zal het U duidelijk zijn dat wij tegen dit onderdeel van de voorgenomen 2e herziening van Uw bestemmingsplan ernstige bezwaren hebben en verzoeken U hieraan geen verdere uitvoering te geven.

Opheffen van de mogelijkheid tot het bouwen van 2 woningen voor fulltime beheerders van het sportcomplex

Niet geen mogelijkheid kunnen wij de noodzaak inzien van het bouwen van twee beheerderswoningen voor een sportcomplex in een kleine gemeente van ca. 2500 inwoners. Een gemeente, die bovendien op geen enkele wijze een bepaalde streekt functie vervult.

Voor zover ons bekend geschiedt het onderhoud van het complex geheel door vrijwilligers. Op zich een zéér prijzenswaardige vorm van zelfwerkzaamheid door de leden, doch waarom of dan zonodig de ruimte moet worden geschapen voor het doen bouwen van 2 'fulltime beheerderswoningen' vermogen wij niet in te zien en wij kunnen hiervoor dan ook slechts andere motieven vermoeden dan het simpele feit dat deze woningen bestemd zullen zijn als dienstwoning tevens nodig voor het toezicht op het achterliggende parkeerterrein.

Ook ten aanzien van deze bouw verzoeken wij ons U in overweging te geven daaraan geen verdere uitvoering te geven en in deze tot een gewijzigde vaststelling van het plan over te gaan.

Hoogachtend

1976 – 1980

dhr. Crone secretaris

Met Hans Waardenburg in het Zwijnshoofd

Dhr. Crone was een gepensioneerd hoofd van een lagere School. Hij notuleert als laatste nog handgeschreven. Daarna kwam de schrijfmachine. Zijn notulen laten zich lezen als een spannend boek. Zeer gedetailleerd.

In de periode van de aankoop van de Schaapskooi is er veel vergaderd en schriftelijk vastgelegd. Met zijn beschrijving heb je het gevoel erbij geweest te zijn.

Zie hiernaast het verslag over het krijgen van de subsidie.

Vergadering van 10 april 1979 te Schoonre-
woerd betr. aankoop van een schapenstal
te Hei- en Boeicop, te gebruiken als club-
gebouw voor de N. en V.

Deze vergadering, die een gesprek inhoudt met
de heer Hofman van de Commissie Binnender
Subsidiebeleid wordt bijgewoond door de heer
J. Vink, J. de Leeuw, J. de Labije en H. Crone
De heer Hofman deelt mee, dat de subsidie
aanvraag positief beoordeeld wordt. De
commissie was bij deze keer nu niet eens
een subsidieaanvraag te beoordelen voor een
dorpshuis of een tenniseveld.

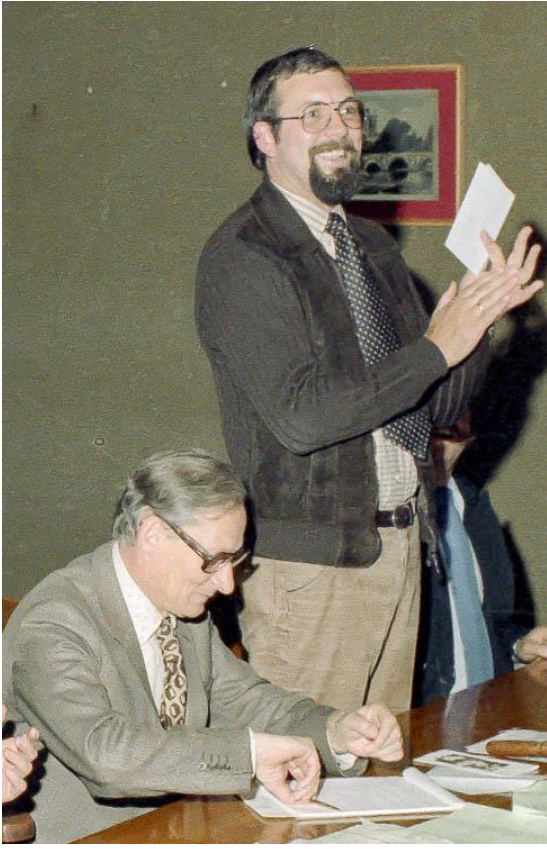
Als het beleidsplan v.d. commissie is vast-
gesteld, ^{wordt} gaat het in de diverse gemeenten ter
visie geleid. Wordt het beleidsplan goedge-
keurd door G. S. dan zijn we zeker
G. S. zullen wel soekappen, omdat onze
afgevaardigde de subsidieaanvraag in
gunstige zin zal beoordelen.

Uit de notulen 1979-04-10

1980 bij de opening Schaapskooi Jaarvergadering Zwijnshoofd

Dhr. Crone met naast hem Jan Vink

is wel safe
Dhr de Rabije stelt De Boer voor hulp van het
K. H. L. te krijgen, als wij tijdelijk geld lenen
De Boer gaat daar niet op in

1977 busreizen van een dag naar een mooie streek

Een zeer gewaardeerde activiteit is de jaarlijkse busreis. Al heel vroeg moet je uit de veren en heel laat ben je weer thuis. Daartussen heb je genoten van het prachtige landschap met bijzondere planten en vogels. Ook voor de inwendige mens werd goed gezorgd met een voortreffelijk diner.

Voor velen hét uitje van het jaar, om naar uit te zien!

EXCURSIE NAAR SCHIEMONNIKOOG.

De 7de mei 1977 was voor de Natuur- en Vogelwacht een hoogtepunt in haar bestaan; een dag om nooit te vergeten. In de straten van Vianen is het 's morgens doordstil, maar deze keer was het zeker bij het busstation een levendige boel. Veertig natuurliehebbers stegen in een bus, die bijtijds klaar stond en precies op tijd vertrok. Zonder oponthoud bereikten we omstreeks half negen Lauwersoog.

Het verwonderde mij dat het bij de aanlegsteiger van de boot zo druk was; ik had dat in het voorseizoen niet verwacht. Toch was de veerboot, die om tien over negen naar Schiermonnikoog vertrok nog hiet afgeleden vol. de vaart over de Waddenzee duurde ongeveer drie kwarties. onderweg zagen we al eiderzanden en verschillende soorten meeuwen.

Op het eiland aangekomen vervolgden we onze reis per lijnbus naar het dorp Oosterburan, het enige dorp op het eiland en het hele gezelschap huurde een fiets bij de firma Spaiboer. De heer Zijderveld leidde ons over de voortreffelijke fietspaden, langs en door de mooiste gebieden van Schiermonnikoog. Meermalen werd er gestopt om vogels te bekijken of plantjes te zoeken. We zagen o.a. veel bergeenden en op de schrale zandgrond in de duinen groeide het engels gras, dat alleen op de eilanden voorkomt. Mevrouw de Jong was haat lyrisch over de planten-groei en Jongejan heb ik vanzelfsprekend meer vogels gezien dat de rest van het gezelschap bij elkaar.

Om een uur of half den streken we naar bij het strand-restaurant. Daar had men niet gerekend op een invasie van veertig hongerige mensen. Sommigen wachtten nog op hun kopje koffie, terwijl anderen al lang op het strand schelpen zochten.

Na de lunchpauze stapten we weer op de fietsen, maar oh schrik!!! De fiets van mevrouw Vink was plette. Een al te enthousiaste vogelaar had hem voor de zijne aangezien en was er mee vandoor gegaan. Na veel tijd en woorden kwan de zaak weer in orde en kon mevrouw Vink weer lachen.

Geslaagde excursie Zuid-Limburg.

Op 3 juni '79 's morgens al vroeg vertrokken 48 deelnemers met de bus richting Zuid-Limburg. Het was een prachtige dag en nadat we in Weert koffie gedronken hadden, waren we al snel bij het Savelbos waar we een wandeling van wel 2½ uur maakten.

We zagen mooie planten, óók zeldzame en een meikever (zie ook pag. 6. Red.) Nadat we in Valkenburg ons brood hadden opgegeten gingen we door het bosrijke Gerendal, met aan onze linker hand een prachtige helling, totaal de Gerendalhoeve.

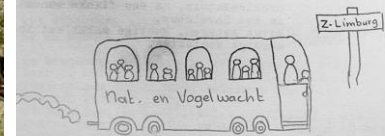
Hierna leidde een gids van Staats Bos Beheer ons door de Orchideetuin, waar we naast orchideeën, ook een bijzondere vlinder zagen; n.l. de Pijlstaartvlinder.

Op de terugweg genoten we in de Poort van Limburg te Weert een goed maal.

Wat ons nog rest is een dankwoord aan de Excursiecommissie en met name de Pam. Rensel die deze reis op voortreffelijke wijze organiseerde, zij zorgden zelfs voor prachtig weer.

Opgetekend uit de mond van een

TOCHTGENOOT.

Dhr J. de Leeuw

Lekke band dhr J. de Leeuw, Dhr G. Streefkerk

1978 IVN natuurgidsen diploma Piet en Herman

De eerste IVN natuurgidsen van onze vereniging Piet Solleveld en Herman Rensel hadden de 2 jarige cursus in Maarssebroek gevolgd. Later hebben we deze cursus twee keer in de Schaapskooi georganiseerd.

De cursus was best intensief: twee avonden en twee excursies per maand. En dan ook nog een werkstuk maken over een gekozen natuurgebiedje dat je twee jaar volgde. Maar het was erg afwisselend, want alles kreeg de aandacht.

UITREIKING DIPLOMA'S NATUURGIDSEN I.V.N.

Op 28 november gingen Gerrit Zijderveld en ik naar de Bendenkooi in Maarssenbroek om als vertegenwoordigers van het Bestuur van de Natuur en Vogelwacht "De Vijfheerenlanden" getuigen te zijn van de uitreiking van het diploma Natuurgids van het IVN aan de heren Herman Rensel en Piet Solleveld.

We dachten ergens terecht te komen in een natuurgebied, waar in een eendenkooi watervogels werden gevangen. Maar niks hoor!

Na wat vragen en oriënteren kwamen we in een gloednieuwe woonwijk, waar voor eendjes geen plaats is, maar waar een wijk- en winkelcentrum is gesitueerd met de naam "Eendekooi".

In een zaal van deze Eendekooi zou de diploma-uitreiking plaats hebben door de bekende presentator van "Weer of geen weer", de heer Bert Garthof.

1979 eerste vogelcursus

Deze oproep in de Dombhoorn werd een groot succes. Zie ook de reactie van een cursiste.

De zaal pulde uit. 130 man waren in het dorps huis in Lexmond. Voor Hans Mackaay en Bob Loos was dit grote aantal geen probleem. Ze waren beiden zeer enthousiast en dat straalde af op de cursisten. En dat blijkt ook later als deze vogelcursus vele malen herhaald wordt in "de Schaapskooi". Heel vaak kwamen de oud-cursisten weer terug vanwege de sfeer. Hans vond het ook erg leuk om te geven. Ondanks zijn ziekte en chemo probeerde hij het tot het laatste moment te regelen.

Hans Mackaay

VOGELCURSUS. domphoorn 1978 nr 4
Eindelijk kunnen we wat meer te weten komen over al die prachtige vogels om ons heen.
De Natuur- en Vogelwacht organiseert een vogelcursus voor iedereen. Zowel voor leken als meer deskundigen valt er veel te leren over de vogels in het vrije veld.
De opzet van de cursus is als volgt: op een drietal avonden (eventueel nog een vierde) wordt les gegeven over de vogels, waarna dan telkens op zaterdagmorgen een excursie volgt om de opgedane kennis in praktijk te brengen.
Een lesavond wordt als volgt ingedeeld:
voor de pauze algemene onderwerpen en na de pauze worden een tiental vogels besproken met behulp van dia's en geluidsapparatuur.
De algemene onderwerpen zijn o.a. leren waarnemen, determineren, vogelboeken, veldkijkers, broedplaatsen, territoria, vogeltrek, inventariseren, nestkasten en vogelbescherming.
De cursus wordt gegeven door de heren Loos en Mackaay van de Vogelwacht Utrecht. Zij hebben grote ervaring in hun eigen vereniging opgedaan, waar de cursus al verschillende jaren wordt gegeven en waar honderden cursisten deelnamen.
De cursusplaats is Lexmond en de leider is dhr. René Ponsen.
U kunt zich opgeven bij dhr. H.G. Crone, Fred. Hendrikstr. 9, 4132 GH Vianen. Giro 219704.
Het cursusgeld bedraagt voor leden f 10,-
voor niet-leden f 15,-.
Het vervoer tijdens excursies is met eigen auto's en voor rekening van de gezamenlijke inzittenden. Voor vervoer van-en-naar de cursusavond kan waarschijnlijk gezorgd worden.
MELDT U ZICH VOORAL SPOEDIG AAN, OMDAT WIJ VOOR DEZE CURSUS EEN ZEER GROTE BELANGSTELLING VERWACHTEN!
Meer gegevens vindt U op het inlegvel, midden in deze Dombhoorn.
Jan Vink.(voorz.)

Hans Mackaay en dhr. Schouten

GROOT SUCCES VOGELCURSUS. domphoorn 1979

De vogelcursus, die 15 februari van start ging blijkt nu al een groot succes te zijn.

Ondanks sneeuw en gladheid verschenen er de eerste avond ± 130 man. Besproken werden de div. eendensoorten, roofvogels en enkele wintergasten. Ook de manier van waarnemen en determineren werd uit de doeken gedaan.

De bijbehorende excursie, gepland op 24 febr. en door weersomstandigheden verschoven naar 10 maart, werd bijgewoond door zo'n 80 personen. Een straffe wind vergezeld van een stralende zon deed menig gezicht sieren met een rode gloed.

15 maart kwamen de weidevogels aan de beurt, waar 120 cursisten wel wat meer van wilden weten. Het zien en horen van deze vogels deed menigeen denken: dat leer ik nooit!

Aan welk idee gauw een eind werd gemaakt op de waterige excursie op 25 maart. Door het grote aantal cursisten werd de keuze geboden om op 2 verschillende tijden de excursie mee te maken. Rond de 60 personen verkozen het vroege morgenuur, 8 uur, wat ze met een nat pak moesten bekopen. De 10 die 11 uur als vertrektijd nam troffen het beter en zagen zelfs een vaag zonnetje verschijnen.

Dat iedereen met veel plezier de cursus volgt blijkt wel bij het uiteengaan na de excursies. Een "tot de volgende keer" en "je komt toch ook", zijn dan niet van de lucht.

Een tevreden cursiste.

1979-02-00

op zoek naar een clubgebouw

Het bestuur was al heel lang op zoek naar een clubgebouw waar ook ruimte was om onze spullen op te slaan. De karren met gereedschap van de knotgroepen, die op verschillende locaties stonden, Ameide bij fa Streefkerk, Vianen bij de Combulex en Leerdam bij bewoners. Ook propaganda-materiaal stond bij de leden thuis. Vergaderingen van het bestuur werden wisselend bij de bestuursleden thuis gehouden. De jaarvergaderingen in een zaal in de streek. Kortom een clubgebouw stond hoog op de wensenlijst. *Hieronder uit "25 jaar schaapskooi"*.

zaterdag februari 1979

Onder de modder en moe rijden we naar de Combulex om de aanhanger van de Vogelwacht met gereedschap terug te brengen. Vanmorgen met een aardige groep vrijwilligers geknot in de Lekuiterswaarden. Als we het karretje parkeren in een hoekje in de hal vraagt Hans : "Zeg Simon, zullen we even gaan kijken waar ons toekomstige clubgebouw staat?" Ik wil naar huis, in bad. Maar vooruit als het niet te lang duurt. We rijden langs het kanaal richting Hei-en Boeicop.

Hans vertelt over de prima kans om dit gebouw aan te kopen door de Vogelwacht. Het grote Landhuis "Us Went" komt te koop met de erbij horende grond. Het landhuis en de grond worden gesplitst verkocht. Het Zuid-Hollands Landschap heeft belangstelling voor het natuurterrein. Maar ze mogen van de subsidiegever, de provincie, geen gebouwen aankopen. Wel natuurterreinen. Nu zitten ze met de op de grond staande Schaapskooi. Dat zou nu de kans kunnen zijn om een eigen clubgebouw te kunnen kopen.

Bij de Schaapskooi laat Hans vol trots de vrij nieuwe schuur zien. Het is binnen een zootje. Dat dit een ruimte geweest is waar schapen in rond gelopen hebben als hobby van de vorige eigenaar wil ik wel geloven. Nu is het een opslag van nieuwe rieten stoelen en andere restanten handel. "En hier komt dan een grote zaal met een winkeltje en een bar. Daar de entree hal met toiletpartij. Wat vind je ervan?" "Wil je het echt eerlijk weten?, vraag ik. Ik vind het helemaal niets!! Waar wonen onze leden? Leerdam, Vianen, Gorinchem? En de Schaapskooi is overal ver vandaan, midden in de polder. Hier komt niemand naar toe.

zaterdag februari 2005

En nu bij het 25 jarig bestaan van onze Schaapskooi blijkt dat ik me toen geweldig vergist heb. De Schaapskooi ligt niet overal ver vandaan, het ligt overal even dichtbij! Iedere gemeente kan best een natuurcentrum aankopen, maar het exploiteren is een probleem. En wij met al onze vrijwilligers kunnen dit wel.

De Schaapskooi is het hart van de vereniging geworden. Niet meer een karretje met gereedschap bij de Combulex, een vogelcursus in het dorps huis in Lexmond, een dia lezing in het Zwijnshoofd in Vianen of een jaarvergadering in het Dak in Leerdam.

De Schaapskooi ligt in het hart van de Vijfheerenlanden, bij een prachtig natuurterrein van het Zuid Hollands Landschap Over Heicop en Bolgarijen op loopafstand. Mensen die van verre komen kunnen in ons bezoekerscentrum aan informatie komen over onze streek. Wandelroutes, kaarten, boeken zijn in de Groene Winkel te verkrijgen. Of gewoon even een rustpauze voor een drankje en je meegebrachte boterhammetjes. En even rondkijken naar de tentoonstelling.

De Schaapskooi ligt het hart van Nederland. (met de auto 15 minuten van Ouderij) En zo hebben ook landelijke verenigingen hebben ons plekje als hun plek gevonden voor hun bijeenkomsten. "Het Vogeljaar" en het "Natuurfotografen Gilde" komen hier bij elkaar. Ook is de Schaapskooi een prima plek als vergaderruimte voor overleg over onderwerpen die met onze doelstellingen te maken hebben. BOA overleg, Landschapsplan, Lekuiterswaarden – overleg, maar ook de landelijke "vereniging tot instandhouden van Hoogstamcultuur" houden hier hun vergaderingen.

Van alle activiteiten vanuit onze Schaapskooi vindt u in dit boekje een korte impressie.

Simon Bakker

1979 Deze gevlekte polaroidfoto is gemaakt in de Schaapskooi tijdens de hectische tijd van de aankoop.

Hans de Labije in brandweer-uniform en naast hem René Ponsen en Jan Vink, voorzitter met pet.

In de rechter onderhoek is nog net de secretaris dhr Crone te herkennen. Van hem zijn de daarnaast afgebeelde notulen.

HEI- EN BOEICOP
Overboeck nr. 13, op 4 min. rijfstand van de autoweg Utrecht-Den Bosch, afslag Leerdam, zinnik gelegen

KASTEEL-BOERDERIJ,
(bouwjaar 1973) voorzien van gas c.v. en omgeven door 8.000 m2 grond, gedeeltelijk mooi aangelegde tuin met vijver en bruggen en ged. weiland. Het object grenst aan de terreinen van het Zuidhollands landschap (voorgelegd). Het uitzicht is door door de afwisseling van boomgroepen, weidegrond, bouwvallen en anderzijds zeer schilderachtig.

Ind. roy. entree met vido, toilet, living loc. 35 m2 met diepvuizenkelder en open haard, luxe eettafel, grote slaapkamer met annex compt. luist. badkamer, kelder, provisiekamer, berging of stallen, grote dubbele garage.

Vindt: 5 sl. kam., 2e badkamer met toilet, doka, zeer gr. zolder.

Het pand is zeer solide gebouwd en verkeert in uitstekende staat van onderhoud. Prijs / 995.000,-.

Voor nadere inlichtingen en afspraken kunt U bellen de zaterdag: telet. 020-411162, 9-17.00 uur, of 03454-2025 's avonds, of Makelaarskantoor **Fe. A. J. van Mosseveld**

Om aan geld te komen werden schuldbekentenissen uitgegeven

1980

de bouw van de schaapskooi

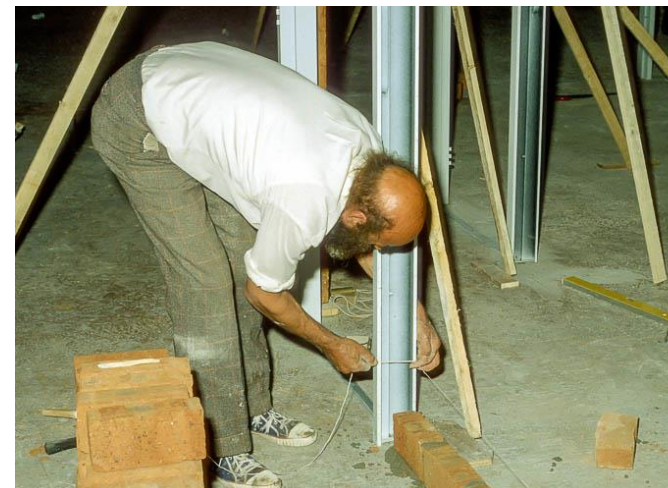
Uit "25 jaar schaapskooi"

De bouwcommissie

Boven de bar hangt een merkwaardige foto. Een foto om in ere te houden, want op de foto staan de mensen die van een schaapskooi "de Schaapskooi" gemaakt hebben. Zo te zien staat iedereen er keurig geposeerd op. Allemaal klaar voor het vogeltje van de fotograaf. Het moet een gezellig clubje geweest zijn, men heeft er lol in. Heeft deze foto ook zijn verhaal te vertellen? Eens vragen aan de op deze foto 25 jaar jongere Gerrit Zijdeveld.

"Gerrit, wie is die oudere man in het midden van de foto?" "Dat is Herr Rosenthal. Hij woonde in Utrecht en kwam iedere zaterdag trouw helpen. Wat is Piet nog een broekje hè?." Als Gerrit naar de foto kijkt beginnen zijn oogjes weer te glimmen. Herinneringen van een doerak van 25 jaar terug komen weer boven. "We hadden die pop aangekleed als een mascotte van ons bouwclubje. Het was in die tijd een komen en gaan van mensen uit de vereniging die vol trots de bouw van de kooi volgden. Ik moet er wel bij zeggen dat het merendeel dit deed met de handen in de zakken. Zo op een middag kwam een notabele uit onze vereniging met zijn schoonvader binnenvallen. Ze liepen het gebouw door en iemand van ons had zin in een geintje. Hij rolde een briefje op tot een kokertje en stak het in de overall van onze mascotte. Toen het illustere gezelschap in de grote zaal kwam werd er heimelijk vanuit de ooghoeken gekeken naar wat er ging gebeuren. En ja toen zijn oog op de pop viel liep hij erheen en griste het kokertje weg. Dit moest zijn schoonvader bespaard blijven. Toen ze vertrokken waren werd de koker even teruggeplaatst om de foto te maken. Vandaar dat we er zo uitbundig op lachen".

Simon Bakker

1980-05-09

opening van de schaapskooi

De gedeputeerde dhr. Borgman kwam de Schaapskooi openen. De voorzitter van de bouwcommissie Gerrit Streefkerk gaf de sleutel die in een nestje verstopt zat. Binnen kwamen de officiële genodigden aan het woord. 's Avonds was het feest waarbij de bouwcommissie in het zonnetje gezet werd.

v.l.n.r Gerrit Zijderveld, Hans de Labije, Jan van Frankenhuyzen, René Ponsen. Johan Jansen, Rein Wiering, Gerrit Streefkerk, Ruud Pieterse, Herman Rensel, Henny Middelaar, Piet Solleveld, Arie Koorevaar, Ad van Strijland

1980 eerste beheerder Loek Ettema

Loek, je bent in 1975 in Vianen komen wonen. Een jaar voordat ik hier kwam. Logisch dat we dan gezamenlijke herinneringen gaan ophalen met de knotters van de groep Vianen : Ineke de Visser en haar broertje, Ben Dunker, Mirna en Hans Herzenberg, Leen en Arie Stam, Mary de Jong, Pieter Kranendonk. Herr Rosental, Paul Blokdijk, Adje Strijland, Jan van Frankenhuyzen, Piet Solleveld. En dan hebben we ze nog lang niet allemaal uit het verleden opgediept. Maar jij bent één van de weinigen die is overgebleven. Gelukkig is de groep aangevuld met "frisse vutters" die nu trouw nog iedere woensdag zich inzetten voor het landschap in de Vijfheerenlanden. Ook een groep die ieder jaar ouder wordt en waarvan er een aantal is overleden: Gerko den Oudste en van Genderen onderhielden het terrein rond de kooi.

Een deel van die knotters heeft zich ingezet bij de bouw van de schaapskooi. Toen de Schaapskooi geopend werd was er wel een probleem. Wie heeft er een horecaverunning? We mochten voorlopig die van Jan Ververs gebruiken, als hij de drank maar kon leveren. Al snel kon dat met jouw diploma. Zo werd je de eerste beheerder. In zo'n nieuw bezoekerscentrum moet er veel geregeld worden. Daar wilde je altijd bij zijn, want je voelde je verantwoordelijk voor alles. Zo bracht je vele uren door in de Schaapskooi, wat niet door iedereen gewaardeerd werd. Je vrouw To begroette je met de woorden : "Neem je je matras mee of kom je vanavond thuis slapen". Dat was het moment dat je je terug trok als beheerder. Maar je inzet bij landschapbeheer is gebleven. Bij de uitreiking van de eerste "Vrijwilliger van het jaar" – de Ome Gerrit prijs – kreeg je de zilveren Dompfoorn, als waardering voor het vele werk voor de vereniging.

Loek Ettema is de eerste beheerder.

de fitte vutters

Feestavond 1984-06 Thea Sprong, Pieta Delpeut, Rein Wiering, Maarten Pietersen, Jessica Wammes, Arie Koorevaar, Loek Ettema, op voorgrond Leen Stam.

1980 – 1994 secretaris

René Ponsen

“René, kan je vertellen hoe je bij de vogelwacht gekomen bent?” “De NCRV had in 1975 een tv programma over Weidevogels. Dat leek me wel wat om aan mee te werken. Dus gebeld en gevraagd naar een plaatselijke natuurbeschermingvereniging. Zo kreeg ik het adres van Hans de Labije. Die bleek 100 meter bij me vandaan te wonen. Eerst ben ik begonnen bij de knotgroep. Met Hans de aanhanger met gereedschap ophalen bij de Combulex en daarna het veld in. We waren er zo steeds het eerste en de laatste. Met mijn schoolklas heb ik ook meegedaan”. (zie *Knotten*) We waren toen nog een kleine vereniging en er was veel te doen. Zo rol je vanzelf in meer activiteiten. Zoals het schilderen van borden voor het weidevogelreservaat. Dat leek wel een collectors item, zo vaak die verdwenen.

Ik 1975 kwam ik gelijk in het bestuur. Jan Vink werd toen de voorzitter. Ook bij de paddentrek, net als bij het knotten, werden we landelijk de voortrekker. We kregen oude verkeersborden die we beschilderden en aan de dijk plaatsten. Later kregen we van het Hoogheemraadschap toestemming om een deel van de dijk naar Lexmond af te zetten met een verlicht hek. Als je dan 's morgens naar school ging vond je dat onderaan in de sloot en kwam je bijna te laat. Het stuk Lekdijk bij Vianen kon niet afgezet en daar kwam dan gaas met ingegraven emmers. Ook dat is bewerkelijk, want die emmers moeten iedere morgen gelegegd worden.”

In 1980 volg je dhr. Crone op als secretaris. Een dikke ordner vol met notulen staat in het archief. Dat beslaat een periode van 14 jaar Natuur- en vogelwacht.

Hoe is die natuurpassie ontstaan? "Van mijn vader heb ik het niet. Die kon geen kip van een kraai onderscheiden. Als kind ging ik wel regelmatig met mijn opa in een roeibootje vissen in de Dordtse Biesbosch. Daar heb ik prettige herinneringen aan. Ik trok vanaf mijn vijftiende alleen de natuur in met mijn kijker op zoek naar vogels. Met een boekje om alles op te zoeken en een aantekenboekje om mijn waarnemingen te noteren. Ik heb die boekjes nog. Zo hield ik altijd ieder jaar nauwgezet bij wanneer ik de eerste fitis zag, of de dag dat het speenkruid bloeide. Die lijsten geven je een schat aan gegevens. (fenologie)

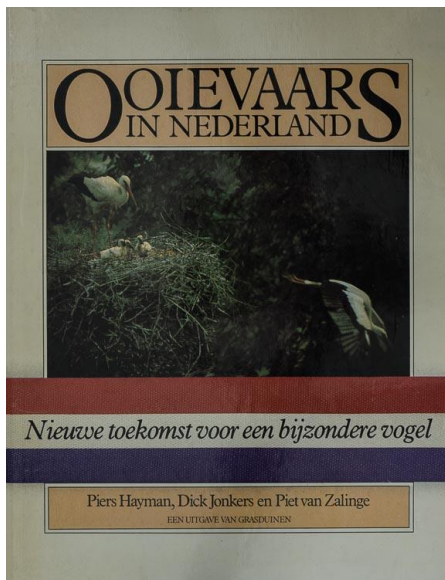
Als onderwijzer in Dordrecht, Hardinxveld en Vianen ging ik met de leerlingen vaak naar buiten. Daar haalde ik mijn akte wiskunde en biologie."

Nu woon je aan de Wiel van Schoonrewoerd- het mooiste plekje van onze streek. Hoe ben je hier terecht gekomen? "Jan de Leeuw hoorde het en heeft me er gelijk op gewezen. We trokken veel samen op. Bij zijn dood heb ik een in memoriam in "de Klepper" geschreven. En de natuur- en vogelwacht? "Als ze me nodig hebben weten ze me altijd te vinden."

1981 de ooievaars van Schoonrewoerd

Het begon allemaal met Jan Vink , onze voorzitter, die in het radioprogramma van Bert Garthof hoorde dat Dick Jonkers medewerker van het RIN medewerkers zocht voor zijn ooievaarsonderzoek. Dick wordt uitgenodigd in de Schaapskooi en houdt een lezing over zijn ooievaar onderzoek. Die avond melden zich spontaan 52 mensen aan. De geformeerde ooievaarswerkgroep kon beginnen. Dat allemaal trok landelijk de aandacht. Jan Vink komt bij Sonja Barend op de stoel in haar tv programma. Ook Grasduinen volgt dit onderzoek op de voet en komt uit met het boek "Ooievaars in Nederland". En filmer Boud Smit maakt daarover de film "Ciconia ciconia".

Een dag voor de première van die film kopte een landelijk dagblad: "Ooievaars net op tijd voor de première".

Dick Jonkers presenteerde op een internationaal ooievaars- en ibissen congres zijn opzienbarende onderzoek.

En Dhr Verrips, de ooievaars deskundige in het dorp, was die dag de eregast

Vijfheerenlanders hebben wat met ooievaars uit de schaapskooi 25 jaar

Schoonrewoerd is het schoolvoorbeeld van de betrokkenheid van Vijfheerenlanders met ooievaars. In dit dorp broeden al minstens sinds begin 1900 ooievaars; tegenwoordig zelfs drie paren! Hoe weten we dat? Toen in 1912 ooievaarstellingen in Nederland werden verricht reageerde een van de inwoners per briefkaart dat ook in Schoonrewoerd ooievaars broedden. Sindsdien wordt trouw doorgegeven hoeveel paren er aanwezig zijn. Daar bleef het niet bij. Toen in 1981 de vraag werd gesteld of men mee wilde werken aan een onderzoek naar de voedselgebieden en het voedsel van het in die jaren in het dorp broedende ooievaarspaar, was men er als de kippen bij om mee te doen. Enkele jaren lang verzamelden bijna honderd inwoners van de streek gegevens. De actieradius van het paar bedroeg maximaal vijf kilometer met een duidelijke voorkeur voor bepaalde percelen. Ook over het voedsel kwamen we veel te weten. Regenwormen werden het hele jaar door, maar veel in het voorjaar gegeten. Ook mollen stonden op de menulijst en in muizenrijke jaren veel veldmuisen. Verder woelratten, insecten, slakken, vissen, kikkers, en kleine vis. Zelfs paling en een hermelijn!

De ooievaar is een ereburger in het dorp. Er staat een ooievaarssculptuur op het pleintje bij de kerk en de bakker bakte vroeger ooievaarsbroodjes.

Dick A. Jonkers

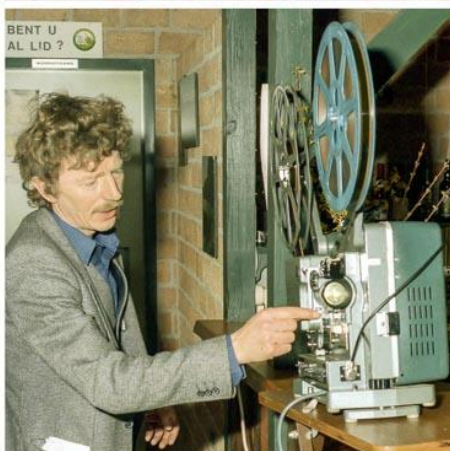
Onthulling van het standbeeld in Schoonrewoerd

v.l.n.r. dhr en mvr. verrips
, herman ronsel
dick jonkers, gerrie ronsel

Opname en presentatie van de film *Ciconia ciconia*

Boud Smit

Maarten Pietersen

Leen Stam en Piet Bogerd

Nico de Haan en Dick Jonkers

1981 – 2003

Piet Bogerd

“ Ooh, wat een uitzicht heb je hier. Dat is heel wat anders dan Bulgarije. Maar ook dit is uniek”. Een geweldige plek waar je oud kan worden.

Ook hier is het tijd voor “een bakje”, zoals in Bulgarije. En als we beginnen te praten komt alles weer terug. Toen Piet in het bestuur kwam was de Schaapskooi net geopend en veel dingen die hij in gang gezet heeft doen we nog steeds. De 13 dia-avonden in het winterseizoen één keer in de 14 dagen met een verloting, is nog steeds een succes formule. Ik hoor je nog steeds enthousiast vertellen dat je het programma weer rond had. Hoe je Fred Hazelhoff strikte en gelijk een prachtige foto-tentoonstelling kon ophalen. Het ging bijna niet door, omdat het niet verzekerd was. Maar een telefoontje naar Jan den Oudste (penn.) was genoeg.

Ook de organisatie van de busreizen werd een succes. Alleen de eerste reis had een foutje, want het diner moest snel omdat de laatste boot gehaald moest worden. Harry Delpout miste zo zijn toetje. In de Biesbosch bij de eendekooi van Wim van der Stelt kwam je met zo'n grote groep dat Wim vroeg: “Ben je nou een meter boven je kop nog gek?” Maar iedereen gedroeg zich zo voorbeeldig, dat Piet terug mocht komen. (Ook vanwege de beloning natuurlijk.)

Een ander initiatief van Piet was het mandvlechten. De cursus die nog steeds gegeven wordt. Wim van Gelderen was de eerste docent. En als je nu elders in het land kijkt naar mandvlechtcurssussen zijn dat vaak deelnemers van het begin.

De ambachtenmarkten waren een groot succes. Bij de eerste in 1990 met Jan Hol waren er 13 kramen en de laatste in 2003 met 52 kramen. Alles keurig per regio ingedeeld. En dan niet, zoals je nu vaak ziet, een paar oude ambachten en verder allemaal handel die een graantje mee willen pikken. Nee, alleen ambachten.. En het was niet alleen de organisatie, maar ook de kosten moesten verdiend worden met de verkoop van loten. Piet en Ida verkochten de meeste boekjes, maar Jo Burggraaf en Jan Ververs konden dat ook goed. Notaris Bonk kwam voor de officiële trekking. Toen je weg was bij de vogelwacht zag niemand het meer zitten om deze superklus te organiseren. De familie Verseput heeft zich nog twee keer volledig ingezet om deze ambachtenmarkt te behouden.

Jan Hol

jonge Piet Bogerd

notaris Bonk met Gerrit Streefkerk en Jan Ververs

De aanleg en onderhoud van het terrein was de zorg van Piet. Die Sequoia's waren een uitdrukkelijke wens van Jan de Leeuw. Velen vonden dat die bomen niet in onze streek thuis horen. Maar Jan de Leeuw had heel veel gedaan voor alles rond de aankoop van de Schaapskooi, het krijgen van eigen grond rond het gebouw, dat dit gewaardeerd mocht worden met die bomen. Met het onderhoud werd je bijgestaan door je vriend Maarten Pietersen. Maarten had een staanplaats op de toen "illegale" camping aan het kanaal. Hij had er grote moeite mee dat M.R.O een bezwaarschrift maakte tegen deze camping en nog meer pietluttigheden.

Bij veel zaken was Piet betrokken, ook vanwege zijn werk bij het Zuid Hollands Landschap. Zoals "boomplantdag" en "de week van het landschap". Als er een ooievaarsnest moest worden gemaakt of gerestaureerd in onze streek wist men Piet te vinden. Met een strenge winter kwam de wintervoeding vooral "op zijn bordje". Ook aan de moeilijk te helpen uilen werd gedacht door muizen met graan te lokken. En Piet regelde ook de jaarlijkse knotdag voor de M.E. Die namen een Kantine-wagen mee naar de knotlokatie. Zo een luxe hebben we nog nooit gehad.

Ambachtenmarkten

met o.a
fluitjes snijden
koekslaan
spinnen
schaapscheren

1982- 1983 IVN natuurgidsencursus

Deze cursus werd in de net geopende Schaapskooi gegeven. Bestuurslid Hans van den Berg nam het initiatief. Zie oproep hierna. De docenten waren Peter Dieleman, Aart de Gans en Jan Vink.

Er was plaats voor veel van de afgeleverde gidsen binnen de vereniging. In het bestuur hebben gezeten Hans van den Berg, Piet Bogerd, Simon Bakker, Els Kas , Dirk Drijvers, Emmy van Poelgeest. In de jeugdgroep werd Chris Kramer actief en Astrid Kant werd de trekker van de Weidevogelwerkgroep.

Simon Bakker
Hans van den Berg
Piet C. Bogerd
Greet de Bruijn
Wout Bunt
Jan Boer van Buuren
Dirk Drijvers
Anka Duyf
Wil Funk
P.A.C.L. van Gestel
Astrid A. Kant
Els Kas-Breewel
Chris Kramer
Henk van der Leeden
Carine van Luijtelaar
Carel H. Major
Kees Meuzelaar
Hilde Panse-Borgermans
Emmy van Poelgeest-Pateer
Geertruida W.van Schieveen
Bouke Stremmer
Jaap Traas
J.L. van Voorthuizen
Peter van Voorthuizen
Hester J.M. van Zandwijk
Gerrit van Zanten

Oproep voor IVN natuurgidsencursus van bestuurslid Hans van den Berg in de DompHoorn

6

I.V.N. NATUURGIDSENCURSUS.

Onze vereniging groeit gestaag en inmiddels zijn er rond de 800 leden, waarvan veruit de meesten hun contributie betalen en de DompHoorn lezen, maar verder passief zijn.

Toch neemt ook het aantal "aktieven" met de dag toe. Dit valt op te maken uit het toenemend bezoek aan de Schaapskooi, de deelname aan de diverse cursussen, het jeugdwerk en de aanwezigheid bij de excursies.

Om activiteiten voor deze "aktieven" te organiseren moet steeds weer een beroep worden gedaan op de beperkte groep mensen binnen onze vereniging die de nodige (natuur-) kennis van zaken hebben.

Het afgelopen seizoen heeft overduidelijk aangetoond, dat het aantal begeleiders of gidsen, of welke naam U ze ook wilt geven, te gering is om aan de grote en steeds groter wordende vraag tegemoet te kunnen komen.

7

Niet verwonderlijk is dat daarom aan een natuurgidsencursus wordt gedacht, waarbij het verband met het IVN snel is gelegd. Enkele leden hebben enige jaren terug zo'n IVN-cursus gevolgd en zowel zij als anderen hebben er positieve ervaringen mee opgedaan.

Helaas worden er landelijk maar een klein aantal van deze cursussen gegeven en dan nog alleen bij IVN-afdelingen; aanmelding door onze leden aldaar is derhalve veelal tevergeefs, zo heeft de praktijk geleerd en deels ook wel begrijpelijk gezien de grote liefhebberij die er in de verschillende IVN-afdelingen zelf voor deelname is.

Om die reden heb ik in mei j.l. een gesprek gehad met mej. drs. Laura van Deijl, landelijk medewerkster van het IVN en speciaal belast met cursusactiviteiten. Resultaat hiervan is geweest dat wij als niet IVN-afdeling kunnen rekenen op veel -zo niet alle- medewerking van hun zijde bij de organisatie van een eigen natuurgidsencursus. En mits het cursusprogramma met het IVN wordt doorgesproken zal aan het einde van de cursus de mogelijkheid voor deelnemers bestaan het IVN-Natuurgids certificaat te behalen.

Voor hen die in het volgen van een dergelijke cursus zijn geïnteresseerd het volgende:

- deelnemers moeten 18 jaar of ouder zijn.
- enige basiskennis van planten en dieren wordt verondersteld aanwezig te zijn.
- de duur van de cursus kan variëren van één tot twee jaar, waarbij uitgegaan kan worden van één lesavond en één excursie per twee weken, uiteraard buiten de normale vakantieperiodes; met het nodige huiswerk moet rekening worden gehouden.
- de kosten zijn van veel factoren afhankelijk, een voorlopige raming ligt rond f 150,-, excl. reiskosten en lesmateriaal.

8

- aantal deelnemers: 20 á 30; een vorm van selectie kan worden toegepast om teleurstellingen (vervroegd afhaken) te voorkomen.
- gepland is de cursus aanvang 1982 te starten.

Teneinde enig inzicht te verkrijgen in het aantal belangstellenden -zo dit er weinig zijn zullen we collega-verenigingen benaderen- verzocht ik serieus geïnteresseerden zich middels een briefkaartje per omgaande bij mij aan te melden. Hetgeen geen bindende aanmelding inhoudt!

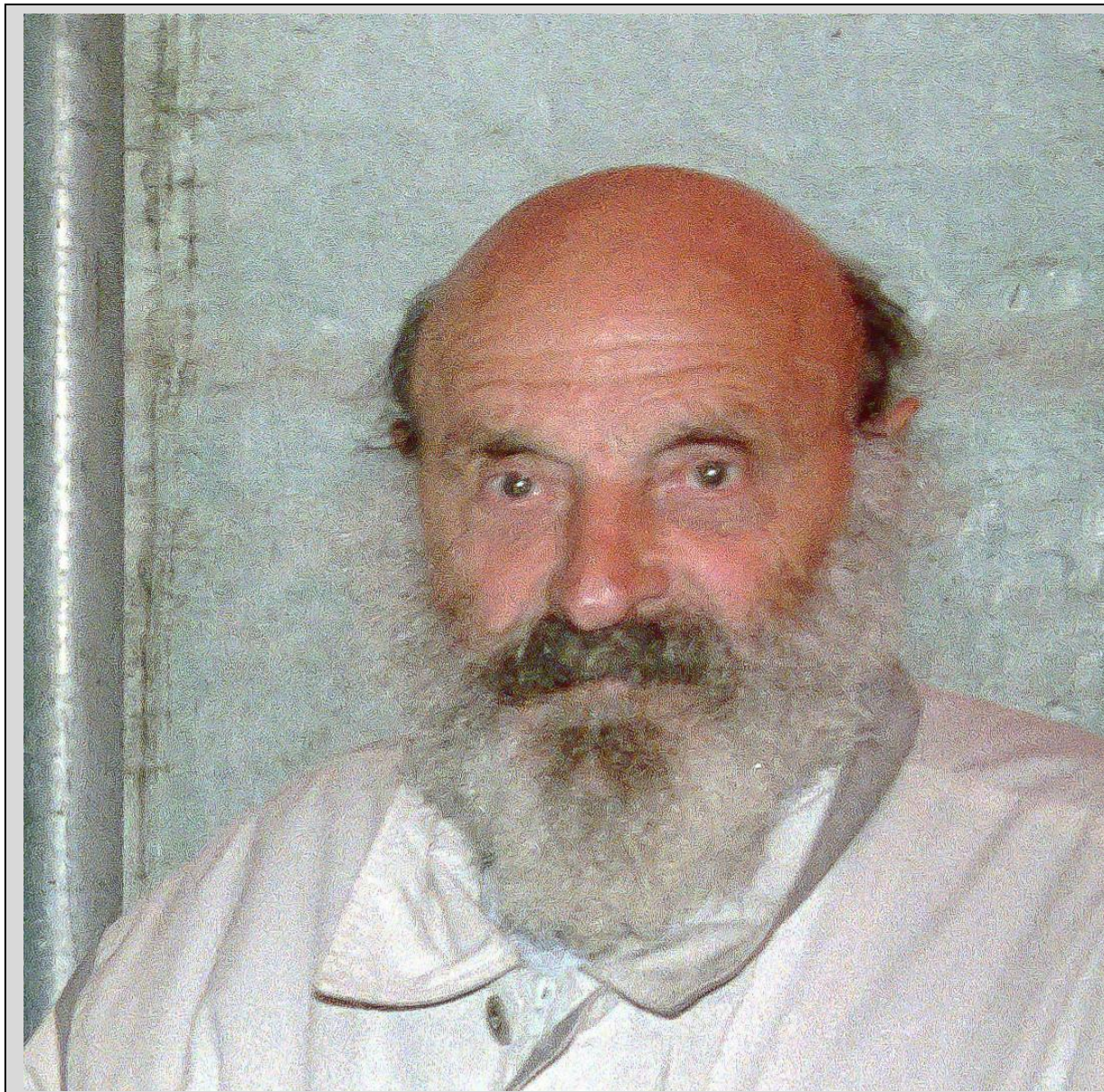
Gelet op de vereiste kwaliteit van het "onderwijzend-team" zou ik eveneens graag in contact komen met personen die de bereidheid hebben tijdens de eventueel te organiseren cursus enige lesavonden te verzorgen, dan wel als begeleider of mentor op te treden. (Kostenvergoedingen zullen gebaseerd zijn op de gedachte dat een ander geschiedt als "hobby") Gegadigden dienen bij voorkeur over onderwijservaring te beschikken - zo mogelijk biologie bevoegdheid-, terwijl ervaring met het natuurgidsenwerk is toe te juichen. Een ander kennisprofiel is evenwel denkbaar.

Aan de hand van Uw reactie kunnen we dan bezien of het zinnig is de meer dan uitgebreide organisatie van een dergelijke opleiding ter hand te nemen. Daarover krijgt U in een later stadium dan vanzelfsprekend bericht.

Wilt U meer weten?

Bel dan: Hans van den Berg,
Merellaan 4,
4214 DL Vuren.
01830 - 34158.

4

1983

1991

Hoofdstuk 4

1983-04-14 1991-05-03			
voorzitter		secretaris	penningmeester
Gerrit Streefkerk		René Ponsen	1983-04-14 Jan den Oudsten
1983-04-14 Els Kas 1986-04-24 Emmy van Poelgeest	Piet Bogerd	Hans de Labije Gerrit Zijderveld	Jan de Leeuw Arie Vogel

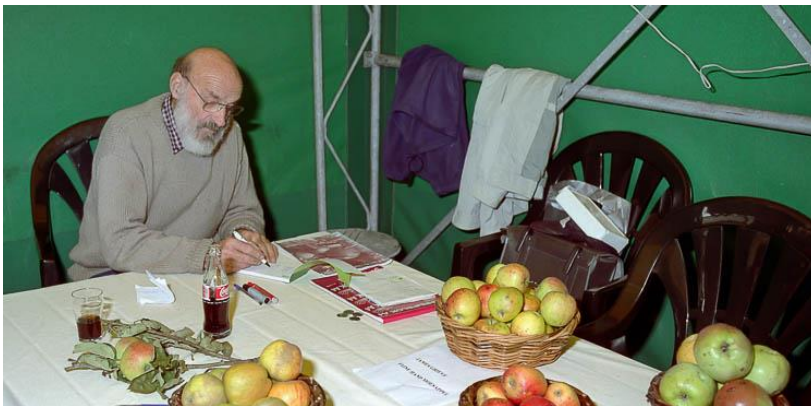

1986 v.l.n.r. Piet Bogerd; Arie Vogel; Els Kas; René Ponsen; Gerrit Streefkerk; Jan de Leeuw; Hans de Labije; Gerrit Zijderveld; Jan den Oudste

1983 – 1991

Gerrit Streefkerk kwam in oktober 1971 in het bestuur. In 1983 nam hij de voorzittershamer over van Jan Vink.

In het artikel hiernaast uit het Kontakt oktober 2013 toen hij was overleden staat duidelijk omschreven wie hij was. Hij was een "doener".

Gerrit Streefkerk bij zijn fruiitentoonstelling 2000

voorzitter Gerrit Streefkerk

Uit: het Kontakt door Dick Aanen

Gerrit Streefkerk wist alle namen van de appels en peren die groeiden in de Vijfheerenlanden. Maar dat niet alleen. Hij wist ook nog hoe ze smaakten, waar ze stonden en wanneer ze rijp waren. De vorige week (oktober 2013) woensdag op 97-jarige leeftijd overleden inwoner van Ameide gold als één van de grootste natuurliefhebbers van de streek.

Je zag hem altijd fietsen over de Lekdijk, met die prachtige mooie grijze baard en dat geruite hoedje op. "Ik heb me altijd verbaasd over de Alblasenwaard en Vijfheerenlanden, dat vlakke gebied tussen twee majestueuze rivieren", vertelde hij. "Er heerst zo'n geweldige rust. Ik kan er al mijn zenuwen in kwijt. Gewoon door er te zijn. Ik stap wel tien keer af. Als ik een eend met jongen zie. Of een boomgaardje om het huis, waar wat ziek vee in loopt. Ik heb diep respect voor die mensen die met geringe middelen deze polders tot stand hebben gebracht."

Vanaf eind jaren zestig werd Gerrit Streefkerk de grote inspirator van de natuur- en vogelwacht. Van 1983 tot 1991 was hij voorzitter van deze actieve club. Hij leidde een knotgroep en vertegenwoordigde de vereniging bij boeren, burgers en particulieren in de streek.

Fruit

Gerrit Streefkerk's leven was vergroeid met het fruit. Hij groeide op in een tijd dat elke boer nog een paar fruitbomen in zijn tuin had staan. "Fruit was geen voeding, fruit was weelde", vertelde Gerrit. Gerrit Streefkerk heeft zich enorm ingezet voor het behoud van de unieke hoogstamboomgaarden in de streek.

Hij pachtte boomgaarden, maakte plannen, bemoeide zich met de verkoop van het fruit, verzorgde de aanplant van hoogstambomen bij particulieren en bemiddelde bij de subsidie van belangrijk groen tussen de provincie en honderden eigenaren. Tot op zeer hoge leeftijd klom hij nog op de ladder om het fruit te plukken.

Natuurcentrum

Streefkerk was van beroep aannemer. Dat kwam goed van pas, toen de Natuur- en Vogelwacht in 1979 besloot om een oude schuur in Schoonrewoerd om te bouwen tot natuurcentrum: De Schaapskooi. Streefkerk tekende niet alleen het gebouw, maar hanteerde ook zelf de troffel. "Je moet niet alleen je hoofd gebruiken, maar ook je handen laten wapperen", was hij van mening. Bij zijn vertrek uit het bestuur van de Natuur- en Vogelwacht werd Gerrit Streefkerk benoemd tot erelid. Ter ere van zijn werk voor het fruit hield de vereniging in 2000 een tentoonstelling over fruit. Gerrit Streefkerk was Ridder in de Orde van Oranje Nassau.

1983 - 2007

Arie Vogel

Wie schrijft, die blijft. Arie beschrijft in zijn afscheid uit het bestuur in de Dompfoorn wat hij nog allemaal wil doen. Dat is een hele lijst. Hij was de technische man met erg veel humor. Altijd keurig gekleed met een stropdas om. Ook die herinnering blijft.

Zie verder in onderstaande in memoriam

Arie Vogel met Loek Ettema en Piet Solleveld

IN MEMORIAM ARIE VOGEL

Voor de tweede keer dit jaar moeten we afscheid nemen van iemand, die veel voor onze vereniging heeft betekend.

Met grote ontsteltenis hebben wij op vrijdag 2 maart kennis genomen van het plotselinge overlijden van ons bestuurslid en vriend

ARIE VOGEL

Arie Vogel was vele tientallen jaren de technische man binnen onze vereniging en met name in ons verenigingsgebouw Natuurcentrum De Schaapskooi in Schoonrewoerd.

Verder was hij actief in meerdere werkgroepen zoals o.a. de werkgroep landschapsbeheer, de werkgroep nestkasten en de plantenwerkgroep. Daarnaast verzorgde hij het gereedschap in de werkschuur. Jarenlang is hij lid geweest van de excursiecommissie en van de redactie van de Dompfoorn. Hoewel hij geen deel meer uit maakte van de redactie was hij er altijd als de Dompfoorn verzendklaar gemaakt moest worden.

Arie zou zich in april, tijdens de Algemene Ledenvergadering, terugtrekken uit het bestuur. Dat hij nog niet van plan was te stoppen met zijn werkzaamheden voor de vereniging, blijkt uit een stukje dat hij ter plaatsing in de Dompfoorn bracht en dat wij dan ook zullen plaatsen, bij wijze van zijn afscheid.

Wij zijn heel dankbaar voor het vele werk dat Arie Vogel gedaan heeft voor onze vereniging en wij zullen nog vaak aan hem terug denken.

Onze gedachten gaan uit naar zijn echtgenote, kinderen en kleinkinderen.

MEDEDELINGEN VAN EEN BESTUURSLID

24 Jaar heb ik in het bestuur gezeten, met veel plezier. Maar er komt aan alles een einde, zo ook hieraan.

Het was voor mij prettig in deze vereniging bestuurslid te zijn. De eerstvolgende ledenvergadering zal gehouden worden op 12 april. Bij deze gelegenheid hoop ik afscheid te nemen van het bestuur. Dit wil niet zeggen dat ik helemaal niets meer zal doen voor de club. De volgende taken wil ik nog blijven uitvoeren, nl.:

- de nestkasten,
- de opgezette vogels in de vitrines,
- het onderhoud aan de Fiat bus, de maaimachine en het gereedschap in de werkplaats,
- het mede verzendklaar maken van de Dompfoorn

mijn diensten vervullen door één keer in de 14 dagen een middag in de Schaapskooi te zitten om bezoekers te ontvangen.

Ik hoop dat er t.z.t. andere gegadigden zich zullen melden om ook deze taken over te nemen.

Arie Vogel.

1983 - 2001 Jan den Oudsten penningmeester

Jan den Oudsten was lid vanaf de oprichting in 1966. Een hele goede vogelaar. Hij inventariseerde de eendenkooi de Zouwe o.a (zie 1966) Hij onderhield een eigen populierenbos in Achthoven.

Hij bleef tot aan zijn dood actief in de vereniging. Plukte fruit, zoals te zien is op de bovenstaande foto in de boomgaard in Hagestein.

IN MEMORIAM

In de nacht van maandag op dinsdag 25 september 2001 overleed in het ziekenhuis ons erelid Jan den Oudsten. Opnieuw ontviel ons hiermee een groot natuurvriend, doch dit niet alleen. Vele jaren maakte hij deel uit van het bestuur en was tevens onze penningmeester. Hij beheerde de financiën van onze vereniging op een uitermate zorgvuldige wijze en ontelbaar moeten welhaast de uren zijn geweest waarbij hij zich voor onze Vogelwacht inzette. Helaas noopte gezondheid hem aan het begin van dit jaar zijn bestuursfunctie neer te leggen en sindsdien ging zijn gezondheid ook steeds verder achteruit en was het uiteindelijk zijn zo zwakke hart dat het begaf.

In het dagelijks leven was hij directeur van de RABO-bank in zijn woonplaats Ameide. De plaats waar hij geboren en getogen was en ook na zijn pensionering bleef wonen.

Met Jan is tevens een groot natuurbeschermer heengegaan. Een kenner van de natuur. Een vogelaar pur sang. Bij een vakantie van ons bestuur op Texel was het bijvoorbeeld Jan die, op het moment dat wij uit bed kwamen, al een duinwandeling achter de rug had en enthousiast vertelde van het beluisteren van de nachtegaal tijdens zijn vroege tocht.

Jarenlang inventariseerde hij ook de eendenkooi in zijn woonplaats en zijn waarnemingen getuigden daarbij niet alleen van een bijzondere kennis, maar ook van uitgebreidheid en zorgvuldigheid.

Ook de historie van zijn geliefde stadje interesseerde hem sterk en ook in deze is met hem veel plaatselijke kennis verloren gegaan.

Helaas is ook het leed hem in zijn werkzame leven niet bespaard gebleven, doch hij wist zich hierbij altijd door zijn geloof gesterkt. Ook in deze was hij een uiterst principieel mens. Iemand kwetsen was hem vreemd en altijd was hij de man die, als het maar even kon, het compromis zocht. Wanneer hij echter meende het gelijk aan zijn kant te hebben en de belangen van de vereniging in het geding kwamen, kon hij soms ook weer onverzettelijk zijn en moeilijk van zijn standpunt af te brengen.

1984 oudemannahuisboomgaard Ruth van Bruggen

Ruth hoorde bij de jongerenclub uit Ameide die iedere zaterdag knotte. Gerrit Streefkerk nam geleidelijk aan de leiding over van de knotgroep Ameide. Ruth was zijn meest trouwe lid. Toen het zwaar achterstallig onderhoud was ingelopen, kregen de hoogstamboomgaarden de aandacht.

Oom Gerrit bemiddelde bij boeren voor subsidie op landschapselementen en kreeg vaak het verzoek om het fruit te plukken en de boomgaard te onderhouden. Zo kregen we de boomgaard van notaris Tromp in Vianen in beheer en ook de boomgaard aan de Kerkweg in Schoonrewoerd. In Hagestein plukten we de boomgaard van de Stichting Oudemannahuis.

Alles in de land- en tuinbouw moest grootschaliger. Zo ook de fruitteelt. Hoogstamboomgaarden renderden niet meer. Zo kreeg men subsidie om zo'n boomgaard te rooien en om te zetten in een maïsakker. – de rooipremie. Daardoor verdwenen de hoogstamboomgaarden steeds meer. Zo ook bij de boomgaard van de Stichting "oudemannahuisboomgaard" dreigde gevaar. We konden deze boomgaard in 1984 redden door hen te pachten. Oom Gerrit verdeelde zijn aandacht over alle boomgaarden en "Hagestein" kreeg steeds meer achterstallig onderhoud. Ruth heeft het onderhoud van deze boomgaard naar zich toetrokken. De knotters Mary de Jong en Frans Verlangen sloten zich bij Ruth aan. Ruth kreeg subsidie voor aanplant van nieuwe hoogstambomen van Stichting "Natuur en landschapsbeheer". Hij selecteerde streekgebonden soorten. Zo krijgen we een steeds mooiere selectie bomen.

Het industrieterrein van Vianen rukt steeds verder op. Tot aan de Biezenweg. Met onze boomgaard als groene buffer. "tot hier en niet verder".

Winter onderhoud

snoeien

Afvoer snoeihout

Plukken in de herfst

Vervoer naar de schaapskooi

Sorteren en verkoop

hoogstamboomgaard

Hoogstamfruitsappen uit de Vijfheerenlanden

Henk Maan had het helemaal voor elkaar. Hij had een sap-pers-fabriek gebouwd. En dat zijn we gaan uitproberen bij de Schaapskooi. De gedachte was om het fruit te sorteren en het minder goede te gaan persen. De eerste keus kon je dan duurder verkopen. De tweede keus leverde ook nog heerlijk sap op. Het lukte prima, maar het bestuur zag toch allemaal beren op de weg. O.a. de keuringsdienst van waren, ontplofende gistende flessen enz. enz. We hebben het één keer gedaan. Daarna laten we ons onbespoten fruit bij een professioneel bedrijf persen.

hier een collage van die "appelsappersfabriek"

Inge pakt de pers in

Eduard wast het fruit

Arie en Hugo malen het fruit

Simon , Arie en Hugo vullen de bakken Henk houdt de eindcontrole

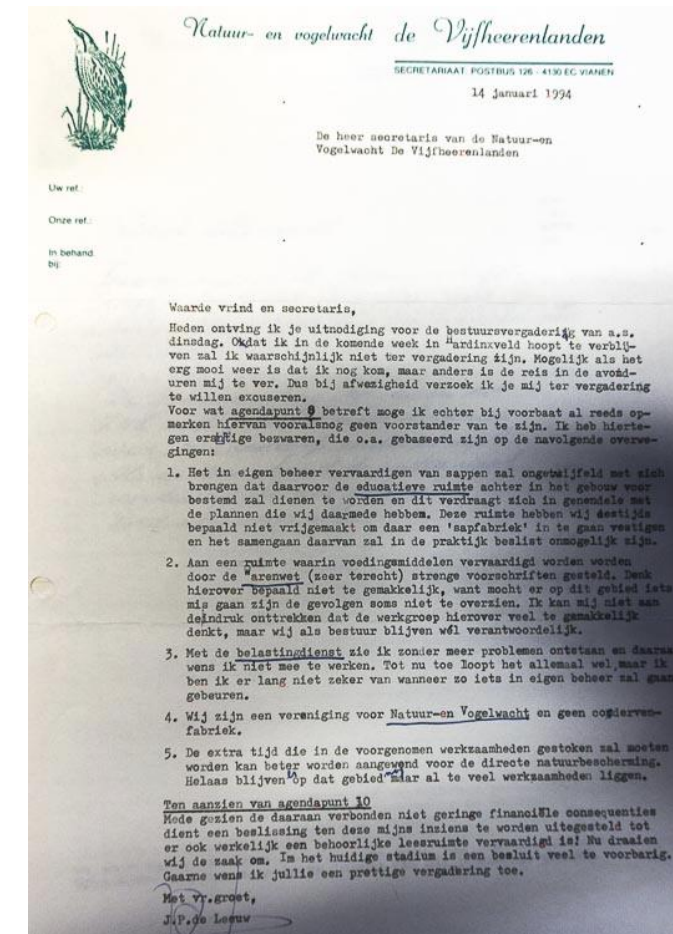
Sinds 1985 wordt een deel van de appels en peren verwerkt tot hoogstamappel- en appelperensap bij een **professioneel bedrijf**.

Sappen werden achtereenvolgens geperst door Gayapolis te Lelystad, van Bruchem te Bergambacht en vanaf 1995 door Schulp vruchtensappen te Breukelen.

Ons appel- en perensap wordt gepasteuriseerd en is dan twee jaar houdbaar. Aan het sap wordt niets toegevoegd het is dus **puur natuur**.

Afhankelijk van de oogst kan samenstelling en smaak per jaar wat variëren. Gebruikte appelrassen zijn Schone van Boskoop en Lemoenappel maar ook Zoete Bloemée, Reinzoet en soorten met namen als Groninger Kroon, Bramley's Seedling, Gravesteiner, Dubbele Bellefleur, Cox's Orange Pippin en Zigeunerin. Gebruikte perenrassen zijn Zwijndrechtse Wijnpeer, IJsbout en Winterjan maar ook Brederode, Beurré Hardy, St. Rémy en Jodepeer worden verwerkt

Kortom al vele jaren een uniek streekproduct, met een heerlijke smaak en een beetje troebel door de aanwezige fruitvezel. Een etiket naar eigen ontwerp, afgedrukt op hoogwaardig glanzend papier geeft onze sappen een luxe uitstraling.

brief van Jan de Leeuw voor de bestuursvergadering waarin hij aangeeft tegen zelf sappen te zijn.

1986 - 1990

Emmy van Poelgeest-Pateer

We wonen 5 minuten van elkaar, maar we zien elkaar nooit. Leuk om dan weer bij te praten over de tijd dat we elkaar vaker zagen. Toen je pas in Vianen woonde zag je dat de vogelwacht een vogelcursus organiseerde in Lexmond. Dat had je altijd al willen doen. Met je moeder ging je in je jeugd vaak vogels spotten. Die cursus was ook voor jou het begin bij de vogelwacht. (1979 vogelcursus hans mackaay) Toen de IVN-cursus (1982- ivn natuurgidsencursus) werd aangekondigd heb je je gelijk met de juf van je kinderen aangemeld. Die cursus zette voor jou de koers uit die bepalend werd voor later. Ook in de Natuurwinkel in Vianen vond je gelijk gerichte mensen. Onbespoten groenten, kringlooppapier, milieu-bewust leven geven de sfeer aan.

Dat wilde je uitdragen na die cursus. Samen met Els Kas, Gerrit van Zanten en Jacques Hendriks zijn jullie de jeugdgroep "de Natuurverkenner" begonnen. Eén zaterdagmorgen per maand kwam die groep bijeen. Veel van de IVN cursus kon toen toegepast worden. Uilenballen pluizen, nestkasten timmeren, slootonderzoek,

Toen Els Kas uit het bestuur ging ben jij haar opgevolgd. Als enige vrouw in deze mannenclub kon je je mannetje staan. Maar de DompHoorn op kringlooppapier kreeg je er niet door. Dat was te duur. En ook ergerde je dat het onkruid op het parkeerterrein werd doodgespoten. "En dat voor een natuurclub,....!" Jullie Natuurverkenner waren van de lagere school leeftijd. Daarna gingen ze naar de oudere groep o.l.v. Wim Jongejan en Jany Slob. Vanuit het bestuur heb je Wim benaderd om een plantenwerkgroep te leiden en dat wilde hij wel.

Door je verdere studies kreeg je steeds minder tijd en ben je na één zittingsperiode uit het bestuur gegaan. Om plaats te maken voor Corry Vallen.

1983

Wim Jongejan

Als Wim op zijn praatstoel zit dan kom je er maar moeilijk tussen. Ik probeer terug te gaan naar de tijd hoe het allemaal begon. Geboren aan de Zouwedijk hier in het dorp. De tijd dat natuur niet schaars was. Je had een eigen eierenverzameling, ging kikkervisjes vangen en bloemen plukken. "Hoe ben je aan al die natuurkennis gekomen? Ben je lid geweest van de N.J.N.?" "Nee, ik heb het allemaal uit boeken en vooral uit eigen onderzoek".

Samen met je vroeg overleden partner Jany Slob (1995) hebben jullie in het begin de jeugdgroep geleid. Het leeftijdsverschil werd te groot en jullie zijn verder gegaan met de oudere kinderen. Ook heb je de plantenwerkgroep opgezet op verzoek van het bestuur.

Ik heb, om die tijd weer wakker te maken, gezocht in oude Dompboorns. Eén artikel kon ik me nu nog herinneren: "Op de fiets van maand tot maand", waarin je beschreef wat je allemaal aan dode dieren op de weg naar je werk tegenkwam.

Je hebt van 1977 t/m 1982 een twaalftal artikelen geschreven met kennis die je uit eigen onderzoek had verkregen. De onderwerpen waren zeer divers : "ganzen in de Alblasserwaard"; "dode zwanen in de lente"; "de kuifeend in de Vijfheerenlanden"; "botanische wonderkinderen". En dan ineens is het afgelopen. Je antwoord is duidelijk: "Ik ben gestopt, omdat er een artikel was geweigerd over het beheer van het Zuid-Hollands landschap in de Zouwe. Men vond dat dit niet goed was voor de relatie met het ZHL."

En wat doe je nu? "Ik leef heel sober, alleen. Ik ben te dominant voor een relatie. Ik voel me heerlijk vrij om te doen wat ik wil. De laatste jaren ben ik 2 dagen postbode. Dan kan je nieuwe ontdekkingen doen bij beestjes die leven op tuinplanten. Ik maak iedere dag foto's voor mijn website www.natuurlijkalblasserwaardenvijfheerenlanden.nl/ " En bij het afscheid beloof ik die bij mijn favorieten te zetten, want die is prachtig!

Met Wim Jongejan(r) en Douwe Hopman (mi)

Jan Vink (l) en René Ponsen (m)

Appeldijkje Heukelum

Op zaterdag 14 Juni was het groot feest: het jubileumfeest van de natuur en vogelwacht. Het begon om 10 uur; we begonnen met een speurtocht op het terrein van de oostervoor. De mensen die daarna bleef waren gingen alvast de luistertoets doen in de vergaderkamer. Toen we allemaal bleef waren met de speurtocht, gingen we hem maken. De speurtocht was gemakkelijk dus ik had weinig fouten. Na het maken van de speurtocht gingen we een film kijken. Het was een film over de oostervoor; het was een lange film. In de film gingen we naar buiten. Achter de werkplaats stonden veel tafels en stoelen. Daar gingen we eten. Enat kregen we ijsje en een beker melk. Daarna gingen we boterhammen eten als laatste kregen we een breientel. Toen was het feest voor ons eigenlijk afgelopen. Om 2 uur kwamen er andere kinderen, ik ging toen naar huis. Het was een leuke dag.

Remco Gras

DE OOSTERVOR
domphoorn 1986-3-blz31

Plantjes kijken aan de Zouwe

Exc. met Jan den Oudste en Gerrit Streefkerk

Nestkasten timmeren met René Ponsen

Planten exc. met Douwe Hopman

Met de natuurverkenner naar buiten

1989

bouw van de veldschuur

We groeiden al snel uit onze jas. De huidige achterzaal was de plek waar het gereedschap was opgeslagen. Daar was een robuuste werkbank en stond ook een oude tractor. De behoefte aan een aparte ruimte werd de volgende wens. Fijn dat de voorzitter Gerrit Streefkerk met de bouwcommissie dit werk heeft aangepakt.

Uit het jaarverslag over 1989:

"Een open gedeelte bevat nu een drietal aanhangwagens, enkele honderden fruitkisten en ladders, terwijl het afgesloten gedeelte een vaste plaats biedt aan onze tractor. In dit gedeelte is gelijktijdig een geheel nieuwe werkbank met toebehoren gerealiseerd en er is elektriciteit en verlichting aangebracht"

Dit afgesloten deel wordt dan het domein van Arie Vogel.

1991-04-24 Natuur- en Vogelwacht 25 jaar

Gepubliceerd op: 24 april 1991 interview met Gerrit Streefkerk

SCHOONREWOERD - Bij de Schaapskooi in Schoonrewoerd is Gerrit Streefkerk op een zonnige lentemiddag hard aan het werk. Op zijn knieën in het zand vernieuwt hij het weggezakte klinkerstraatje rond de Schaapskooi. Als het bestuur van Natuur- en Vogelwacht De Vijfheerenlanden morgen zijn 25-jarig jubileum viert, moet het clubgebouw er tiptop uitzien.

„Wij hebben een voorbeeldfunctie en dan moet je niet alleen je hoofd gebruiken maar ook je handen laten wapperen", zegt voorzitter Gerrit Streefkerk.

Hij brengt dit in praktijk door zijn in de aannemerij opgedane ervaring in het vrijwilligerswerk te benutten. Bij de bouw van menig clubgebouw heeft Streefkerk troffel en hamer gehanteerd. Dat de Schaapskooi binnenkort over een eigen presentatieruimte voor jeugdgroepen kan beschikken, is grotendeels aan hem te danken. De verbouwing van de vroegere materialenopslag is bijna afgerond.

Zijn 75 jaar zit ome Gerrit, zoals de voorzitter van Natuur- en Vogelwacht De Vijfheerenlanden graag wordt genoemd, duidelijk niet in de weg. Toch vindt Gerrit Streefkerk het bestuurlijk werk in zijn zo geliefde Natuur- en Vogelwacht welletjes. „Ik kan het voorzitterschap op mijn slofjes bijbenen, maar er moet verjonging komen. Ons bestuur wordt te oud. Als ik mij herkiesbaar stel, blijf ik gewoon zitten en dat is niet goed. Ik wil absoluut verjonging", aldus Streefkerk.

Ome Gerrit was, voordat hij in 1983 voorzitter werd, jarenlang gewoon bestuurslid. In 1967, de Natuur- en Vogelwacht bestond amper een jaar, meldde Streefkerk zich aan als lid. Het ontspannen bezig zijn met de natuur trok de drukbezette aannemer. Streefkerk: „Ik ben in de polder geboren tussen bloemen en vogels.

Vroeger was dat het enige vermaak voor een schooljongen, want er was weinig te doen. Als er dan een club komt die zich inzet voor het behoud van dit stukje natuur, wil ik lid worden".

Want dat de natuur in de Vijfheerenlanden sinds de jaren dertig een gevoelige klap was toegebracht, stond voor de gelijknamige vereniging en ook voor Gerrit Streefkerk onomstotelijk vast. „Als je ergens kennis van hebt, moet het gek gaan, wil je er geen liefde voor krijgen", is een van zijn wijsheden. En Streefkerk leerde snel. „Je zag dat ook in deze streek de natuur naar de knoppen ging". De moderne bedrijfsvoering in de landbouw, gericht op schaalvergroting en intensivering, eiste ook in de Vijfheerenlanden haar tol.

Flora en fauna verkommerden door het verlagen van het grondwaterpeil en gebruik van kunstmest en bestrijdingsmiddelen. Bloemen voelden zich op de overbemeste weiden niet meer thuis, de watervegetatie moest het eveneens afleggen en weidevogels konden in de drooggelegde weiden geen voedsel meer vinden.

Zee van bloemen

Lyrisch vertelt Streefkerk over hoe hij het in zijn jeugd meemaakte. „Tot het einde van de jaren dertig zag je in de Vijfheerenlanden een zee van bloemen, knotwilgen en bomen. De boeren maaiden toen pas in juli, zodat de vogels gewoon op hun gemak konden broeden. Nu wordt er soms al in april gemaaid".

Het woord schuld kan Streefkerk in dit verband moeilijk bezigen. „We kunnen het de agrariërs eigenlijk niet kwalijk nemen. Ze moesten wel. Het internationaal systeem heeft de verloedering gebracht. We richtten ons niet tegen de boeren zelf, maar tegen het internationale systeem waar de boeren ook het slachtoffer van waren. Om dat systeem te veranderen, moesten wij gaan praten met de noodgedwongen bedrijvers van dit systeem", vertelt Streefkerk.

„Wij waren een nieuwe bezem en we veegden wel eens te hard", zegt Streefkerk. En zo voelden de boeren het ook vaak. Het contact tussen de idealistische vrijwilligers met hun wensen en eisen en anderzijds de boeren, die vaak geen andere keus hadden dan meegaan met de grote stroom, verliep niet altijd even soepel. „Ga maar eens proberen een boer van vijftig of zestig jaar oud om te turnen. Ga maar eens zeggen: Jij moet het anders doen". Met de komst van een nieuwe generatie boeren kon de Natuur- en Vogelwacht beter zaken doen. De huidige relatie tussen de vereniging en de landbouw noemt Streefkerk goed. „Het is van beide zijden geven en nemen geweest".

Vogelbescherming

Een van de eerste activiteiten na de oprichting in 1966 was vogelbescherming. De stichting van een eigen weidevogelreservaat in de polder Eendracht op de uiterwaarden bij Vianen zag de Natuur- en Vogelwacht als een eerste succes. Tot de vogelbescherming wordt ook de opvang van zieke, gewonde en door vorst verkleumde vogels gerekend. Excursies, het organiseren van tentoonstellingen en lezingen heeft de Natuur- en Vogelwacht bij zijn werkterrein getrokken. Belangrijk in dit verband is de vertegenwoordiging van de Natuur- en Vogelwacht in de ruilverkavelingscommissie. Ondanks teleurstellingen vonden de lokale natuurbeschermers ook gehoor met hun pleidooi om geen kaalslag te plegen, zoals destijds in de Alblasserwaard wel gebeurde. „Nu het eenmaal zo ver is, valt het resultaat mee. Dat is mede aan onze inbreng te danken", aldus Streefkerk. Inmiddels zijn er dertien werkgroepen actief. Uniek wil voorzitter Gerrit Streefkerk zijn vereniging niet noemen. Wel bijzonder. Streefkerk: „We zijn misschien toch wel een uitzondering in Nederland, omdat we ons zoveel op de hals hebben gehaald. We vervullen ook een pioniersfunctie. Hier in de Vijfheerenlanden is het wilgen knotten als eerste goed van de grond gekomen. We hebben bij de provincie bewerkstelligd dat er twee gulden subsidie wordt gegeven voor iedere knotwilg die nieuw wordt aangeplant". De 10 procent provisie leverde de vereniging de afgelopen jaren een aardig zakcentje op. „We planten er nu meer bij dan er worden gerooid" meldt Streefkerk trots.

Gerrit Streefkerk kan blijven vertellen over zijn vereniging. Gevraagd naar teleurstellingen of tegenslagen komt hij niet verder dan enig gepeins. Wat wil je nog meer als voorzitter van een vereniging met bijna duizend leden en een clubgebouw. Toch plaatst hij een kanttekening bij dat gigantisch klinkende aantal leden. „Er zijn in feite vijftig mensen op wie de vereniging draait. De animo om vrijwilligerswerk te doen, neemt duidelijk af. Ik neem het jongeren niet kwalijk als ze liever gaan sporten, maar verenigingen zoals wij worden er de dupe van. In het begin hadden we dertig of veertig mensen om zaterdags wilgen te knotten. Nu ben je blij als er tien zijn”.

Voorzitter ‘het vogeliaar’ Dhr Albers geeft bloemen

Dick Jonkers van het ooievaars onderzoek aan het woord

Dhr. De Leeuw, Dhr. Borgman en Dhr Gerrit Streefkerk aan de koffie.

5

1991

2007

Hoofdstuk 5

1991-05-03 2007-04-12			
voorzitter	secretaris	penningmeester	
Hans de Labije 2007-04-12	René Ponsen 1994-04-28 Corry Vallen 2003-06-22 vacature 2005-04-21 Wil van Donkelaar 2007-04-12	Jan den Oudsten 2001-03-21 Nel Brouwer 2005-04-21 Sonja van Baren	
1991-05-03 Simon Bakker	Piet Bogerd 2003-04-17 Piet Solleveld	Jan de Leeuw 1996-04-25 Dirk Drijvers 2006-04-26 Berry van Arkel	1994-04-28 Corry Vallen
Arie Vogel 2007-03-02	Gerrit Zijderveld	1994-04-28 Jolanda Lemcke 1999-04-29 Wil v. Donkelaar 2005-04-21	2004-04-26 Sonja van Baren
2005-04-21 Eduard Polfliet			

1991 - 2005

voorzitter

Hans de Labije

Als Hans 16 is, gaat hij werken bij Buizenhandel van Leeuwen. Daarna komt de dienstdienst als Marinier. Zijn werkgever wilt hem graag houden en betaalt een kwart van zijn salaris door. 25 juli 1968 komt hij in Vianen wonen. Werkzaam bij het nieuwe dochterbedrijf "Combulex". De baas van verkoop en expeditie. Als de ijzer-zaagbladen moeten worden geslepen, komt hij bij de slijperij van Ab van Frankenhuyzen. Met hem komt Hans op de jaarvergadering 10 december 1969 in het Zwijnshoofd in Vianen. Hij reageert en wordt gelijk penningmeester. Dat is het begin van een lange loopbaan bij onze vereniging. Hans kreeg toen de kas met f 90 van 90 leden overgedragen. Debet en credit draaide hij in het begin in de boeken om, maar dat is geen probleem als je dat consequent doet.

Ook de Combulex vervulde een grote rol in het begin. Daar werd het verenigingsblad gestencild en de aanhanger met knotgereedschap werd er geparkeerd. Hans had een goede baas die inzag dat het werk er niet onder leed en hij zo "baas van hem zelf werd". Hij kon daardoor bij officiële gebeurtenissen tijdens zijn voorzitterschap onder werktijd bij de vogelwacht aanwezig zijn. Hij moest dan wel eens 's nachts vanuit zuid Duitsland komen. Het werk heeft er nooit onder geleden. En "afsprake is afspraak" zijn heilige woorden.

Hans is een "doener". Haalt het diploma controleur-vogelwet. Met een actie van de politie liepen ze tegen mistnetten op. Over zulke zaken kan hij smakelijk vertellen. (Zijn vader was een politieagent van het oude stempel.) "Helaas" heeft de AID deze natuurbeschermingstaak overgenomen.

Met gedeputeerde Borgman had onze vereniging goede contacten. Toen de provincie de Stichting landschapsbeheer Zuid-Holland wilde oprichten werd aan onze vereniging gedacht en werd Hans daar voorzitter van. Zo kon onze vereniging, die een voortrekkersrol had, veel van onze ervaring doorgeven. (zie kolom hiernaast)

Op veel plaatsen in dit verslag "50 jaar natuur- en vogelwacht" komt hij voor. Hij is de langstzittende voorzitter geweest. En bijna het langst in het bestuur. (Gerrit Zijderveld nog langer) Veel mensen zijn via hem bij de vereniging gekomen. En nog meer mensen heeft hij mogen inschrijven als lid.

Nog steeds is hij actief voor de vereniging. Samen met zijn vrouw houdt hij de agenda bij. Dat is een zware klus waar veel meer bij komt kijken dan je zou denken. Alle afspraken in de Schaapskooi lopen via hem. En je weet "afpraak is afspraak"

Snoeicursus in de schaapskooi

Landschapsbeheer Zuid-Holland voerde sinds 1993 de stimuleringsregeling voor het onderhoud van kleine landschapselementen uit. Deze regeling werd betaald door de Provincie Zuid-Holland en was bedoeld om inwoners van Zuid-Holland financieel tegemoet te komen in de kosten die zij maken voor het handhaven en onderhouden van kleine landschapselementen in het landelijke deel van de provincie.

Gerrit Streefkerk bemiddelde bij boeren om de subsidie binnen te halen. Daarvoor was dan 10 % voor onze vereniging en dat leverde samen best wat op voor onze kas. Verder organiseerde deze stichting snoeicursussen die ook in de Schaapskooi gegeven werden. Je kon er terecht voor het lenen van gereedschappen. Maar bezuinigingen hebben ook een eind gemaakt aan deze stichting op 31 december 2013.

1991 boek "tussen lek en Linge" 25 jaar nww vhl

Hans de Labije , de dan kersverse voorzitter, heeft er alles aangedaan om dit boek te realiseren. Dit ter gelegenheid van 25 jaar bestaan natuur- en vogelwacht "de Vijfheerenlanden". De commissaris van de koningin van Zuid-Holland kwam het eerste exemplaar in de Schaapskooi in ontvangst nemen

De eindredactie was in handen van Dick Jonkers, maar veel medewerkers leverden hun bijdrage. De voorspellingen van bestuurslid J.P. de Leeuw dat dit boek binnen de kortste tijd bij de Slegte zou liggen, kwam niet uit. Het boek verkocht erg goed.

TUSSEN LEK EN LINGE MENS EN NATUUR IN DE VIJFHEERENLANDEN

Dit is de titel van het boek wat in september 1991 zal verschijnen. In een boek vastleggen wat er anno 1991 nog aan natuurschoon te vinden is tussen Lek en Linge was een van de ideeën die door het bestuur van onze vereniging ter voorbereiding van het vijftienvig jarig jubileum beoordeeld werd. Een idee wat niet alleen veel tijd zou vragen maar waar wellicht ook nog financiële risico's aan verbonden konden zijn.

Al snel werd duidelijk dat het uitwerken van dit idee meer tijd vroeg dan andere activiteiten welke rond het jubileum georganiseerd werden en nog worden. Dit is dan ook de voornaamste reden dat dit boek nog niet gepresenteerd kon worden tijdens de officiële jubileumviering op 25 april 1991.

Er werd hard gewerkt, duizenden dia's werden geselecteerd, een tiental auteurs werd aangezocht om te tekst te verzorgen. Dit lukte en de vaak uitgebreide teksten werden door de gevormde redactie en met name door Dick Jonkers - de daar voor speciaal gevraagde eindredacteur - beoordeeld en in overleg met de auteurs werden enige verhalen aangepast. Soms schreven meerdere auteurs over het zelfde onderwerp en in andere gevallen bleek de tekst te uitgebreid, we wilden per slot van rekening een boek met tekst en flink wat foto's maken.

Ondertussen werden uitgeverijen en drukkers benaderd en na wat rekenwerk werden er afspraken gemaakt met een grote uitgeverij M en P te Weert.

1994 – 1999

Jolanda Lemcke

“Koffie of thee?” “Koffie, graag.” “Het apparaat maakt wel een hoop herrie hoor.” “Ja, die zetten de lekkerste koffie!” En onder dat genot gaan we terug naar waar het allemaal begon. Dordrecht. Geboren vlakbij René Ponsen. Maar dat ontdekten we veel later op de school waar ik begon als lerares Nederlands. Door René ben ik lid geworden van de vogelwacht. Later zijn we hier gaan wonen. In de advertentie stond “huis aan het water”. Hans en ik zijn allebei gek van kanoën, dus dat trok. Niet wetend dat het water een sloot was.

We zijn verknocht aan deze omgeving. Wijds uitzicht, al hebben we het rondom ons huis wel helemaal vol geplant. Verder wonen hier alleen aardige mensen.

Toen René Ponsen stopte met het secretariaat stelde hij mij voor in het bestuur. Samen met Corry Vallen. Ik herinner me dat we een propagandakraam van de vogelwacht op de Fokveedag in Hoornaar hadden. Ik genoot van de landmensen. “Je gebruikt bewust het woord “landmensen” en niet “boerenvolk”.” “Ja daaruit spreekt meer respect. Ze leven en weten veel van hun woonomgeving. Ik vind het ook heerlijk om daarin bezig te zijn. Ik heb een tijd geknot en gesnoeid in de Oudemannenhuisboomgaard.

Ieder bestuurslid had voeling met een werkgroep en kon zo de brug van en naar het bestuur zijn. Bij mij werd dat de redactie van de DompHoorn. Toen Hans (mijn man) hoorde dat ik in 1998 in de redactie van de DompHoorn ging, zei hij “Jij? Jij weet niks van de natuur”. “Dat wil ik tegenspreken. Ik geniet van je stukjes, je stopt er veel van je zelf in. In je laatste stukje beschrijf je het examengala bij je op school en vergelijkt dat met het baltsgedrag bij vogels. Daar geniet ik van.” Na het genot van een tweede kopje koffie neem ik afscheid.

De Dompfoorn door de jaren heen

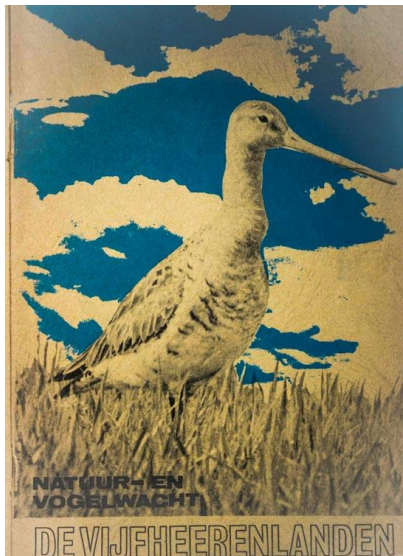
Redactie Dompfoorn

1976	Jan Dijkstra	1982 ??
1976	Hans de Labije	1982 ??
1976	René Ponsen	1982 ??
1976	Frans de Vos	1982 ??
1976	A. Hokke	1987??
1976	Cees Witkamp	1992
1982	W.M. van Doesburg??
1982	Arie Vogel	1996
1987	Sonja van Baren	
1987	Ad Sprang	2000
1992	Frans de Vos	2003
1996	Rein Wiering	
1998	Jolanda Lemcke	

Het begon allemaal als een gestencilde nieuwsbrief op A4 formaat. Jan Dijkstra maakte de tekeningen op de stencils. Dat gebeurde op de zaak van Hans de Labije – de Combulex. Als snel oogde het als een echt blad op A5 formaat. 1970 de kافت met de Grutto en daarna de Wilde eend. In 1976 kreeg het de huidige naam “de Dompfoorn”. Een sloot met knotwilgen was tot 1980 de omslag.

Op deze foto een redactievergadering in de Schaapskooi 1987 (?) Links mevrouw Werkhoven zorgde voor het typewerk. Daarachter Ad Sprang. En rechts Arie Vogel en Sonja van Baren. Die zit al bijna 30 jaar in de redactie! Rein Wiering 20 jaar en Jolanda Lemcke met 18 jaar trouwe dienst.

Domphoorn kافتen door de jaren heen

1994- 2003 Corry Vallen

Corry Vallen werd de secretaris na René Ponsen. Een zware functie in het bestuur. Maar ze deed dat met volle inzet.

Ze keek uit naar haar pensioen en had heel veel plannen wat ze zou gaan doen voor haar club.

In deze bus was Corry in haar element. Dan kwamen de verhalen los en werd ze het middelpunt van de groep. Ze regelde heel veel. Maar als je het secretariaat onder je hoede hebt, is het heel praktisch als de lijntjes kort zijn.

IN MEMORIAM

In de nacht van maandag op dinsdag 22 juli 2003 overleed onze secretaris en vriendin

CORRY VALLEN

Corry was nog 11 dagen van haar vijfenzestigste verjaardag verwijderd en had binnen onze vereniging al een aantal zaken uitgestippeld om te gaan doen nu ze echt gestopt was met haar enquête werk.

Binnen de natuur- en vogelwacht was ze de laatste tien jaar zeer betrokken bij het beleid.

Ze was niet alleen de secretaris van onze vereniging, maar tevens was zij zeer actief in vele werkgroepen, waarbij de excursie werkgroep altijd veel aandacht kreeg. Maar als vroeg in het voorjaar op een regenachtige avond de amfibieën aan hun jaarlijkse trek begonnen, was Corry ook op de dijk te vinden. Binnen ons Natuurcentrum De Schaapskooi in Schoonrewoerd behoorde ze tot de groep vrijwilligers die de bezoekers aansprak en als een echte gastvrouw ontving.

Zij maakte de laatste jaren de afspraken met alle sprekers die in de wintermaanden op de donderdagavonden in totaal veertien lezingen verzorgen in dit gebouw. Zij organiseerde met weer een andere groep personen de cursussen en tentoonstellingen.

Corry's grote liefde waren wilde planten. Zij woonde in Ameide, waar een enorm wijnavat haar wilde plantentuin sierde. In dit wijnavat dreef zij jarenlang een bescheiden bloemenwinkel.

Zij leverde de beste kwaliteit bloemen en binnen op één zolder van haar ruime huis werd bloemschikles gegeven. Deze lessen gaf ze ook wel eens elders in de streek en in De Schaapskooi. Op deze manier werd de afgelopen jaren honderden, bijna allemaal vrouwen, geleerd een goed opgebouwd bloemstuk te maken.

Afgelopen voorjaar had Corry juist een cursus gevolgd om nog beter te leren hoe onze vereniging zich op het Internet kan profileren. Zij werd vorig jaar onze webmaster en veranderde met een paar muisklikken de website en als u wilt kijken moet u zijn op

1983 Excursie in de Hoge Venen

1984 zuid Limburg

1991 november Texel huisje bij de Slufter

www.natuurcentrum.nl

Er waren volop plannen om iedere week de vogelwaarnemingen te gaan vermelden en nog meer foto's toe te voegen.

Voor haar werkgever het Centraal Bureau voor de Statistiek beschikte Corry al vele jaren over allerlei draagbare computers.

Zij enquêteerde bij vele duizenden mensen in de streek. Corry reed al jaren met een bestelbus. Dit was zeer praktisch, want als zij met vakantie ging, sloiep ze in de bus. Als ze ergens in den lande tentoonstellingsmateriaal voor de Schaapskooi op moest halen, ging dat met dezelfde bus. Op dezelfde wijze werden de bevroren eendagskuikens regelmatig naar het Vogelasiel getransporteerd. Deze kuikens dienden als voer voor de roofvogels en uilen.

Groot was de ontsteltenis toen op dinsdagmorgen bekend werd dat Corry geheel plotseling was heengegaan. Zij voelde zich altijd gezond en was er trots op nog altijd bloeddonor te zijn. Natuurlijk zijn wij niet de enigen die haar zullen missen. Onze gedachten gaan naar haar drie dochters en haar schoonzoon die hun moeder natuurlijk het meeste missen. Wij wensen hen veel sterkte om dit verlies te dragen.

Corry kon smakelijk vertellen over de vakanties die zij als jong meisje samen met haar ouders, auto, zelfgebouwde caravan en drie zussen door heel Europa maakte.

Voor onze vereniging heeft Corry zeer veel vergaderingen met allerlei verschillende instanties bijgewoond en de mening van onze vereniging naar buiten gebracht. Deze vergaderingen worden vaak overdag gehouden en de meeste bestuursleden zijn dan door andere werkzaamheden verhinderd, maar Corry kon dat goed combineren aangezien het enquêtewerk vaak 's avonds gebeurde.

Wij zijn heel dankbaar voor het vele werk wat Corry gedaan heeft voor onze vereniging en zullen nog vaak terug denken aan alle bijdragen die zij gedurende vele jaren aan de bescherming van de natuur en de liefde voor plant en dier in onze streek gegeven heeft.

Het bestuur van de
Natuur- en Vogelwacht
'DE VIJFHEERENLANDEN'

1968-1996 Jan de Leeuw

Jan de Leeuw samen met burgemeester Hokke en de gedeputeerde dhr. Borgman

Jan de Leeuw heeft heel veel voor onze vereniging betekend. In de Domphoorn heeft Hans de Labije een uitgebreide beschrijving gegeven. Deze is hier opgenomen.

Ook René Ponsen schreef een in memoriam over zijn vriend.

Bedankt

Hans de Labije

BEDANKT JAN PIETER DE LEEUW !!

Jan Pieter de Leeuw, maakt al sinds 1968 deel uit van het bestuur van onze vereniging. Volgens het rooster van aftreden is hij dit jaar aan de beurt om af te treden. Natuurlijk is er aan hem gevraagd of hij zich opnieuw in wilde zetten binnen het bestuur, maar hij heeft te kennen gegeven zich niet voor weer een periode van 4 jaar beschikbaar te stellen. De heer De Leeuw heeft binnen het bestuur van onze vereniging een rijke staat van dienst en verder beschikt hij over enkele prachtige hobby's.

De Leeuw is op 25 september 1926 in Hei- en Boeicop geboren. Na zijn diensttijd bij de Koninklijke marechaussee woonde en werkte hij altijd in de streek. Eerst werkte hij nog enkele jaren bij het waterleidingbedrijf in Meerkerk, maar al snel ging hij bij de gemeente Hei- en Boeicop werken.

GEMEENTESECRETARIS

Hij was tot de gemeentelijke herindeling in 1986 een ouderwetse Gemeentesecretaris van zowel de Gemeenten Schoonrewoerd als Hei- en Boeicop. Een ouderwetse gemeentesecretaris drukte zijn stempel vroeger veel meer op een gemeente als tegenwoordig. Hij was het die de notulen van de raadsvergaderingen maakte en de besluiten uit moest voeren. De Leeuw heeft in de veertig jaar dat hij in overheidsdienst was veel vrienden gemaakt. In deze tijd waren er ook nog een groot aantal zelfstandige Polderbesturen. Zo'n polderbestuur bestond meestal uit een aantal boeren die rechtstreekse belangen hadden in een bepaalde polder. Per polder bestond er een Keur of Politieverordening waarin

precies beschreven werd dat het o.a. verboden was om land uit te kleien of nieuwe watergangen te graven. Verder werden hierin de waterpeilen per hoofdwatergang en zelfs per sloot vastgesteld. Op overtredingen stonden flinke boetes. Deze polders hadden een betrouwbare secretaris nodig en voor een aantal polders in onze streek was De Leeuw vele jaren deze vertrouwensman. In die tijd moesten er ook al polderlasten betaald worden maar automatische incasso was nog niet ingevoerd en zodoende kwamen vele landeigenaren wekelijks bij De Leeuw aan huis betalen.

FUNCTIES

De Leeuw heeft in Hei- en Boeicop en Schoonrewoerd ook veel maatschappelijke functies vervuld. Zo was hij Kerkvoogd van de Hervormde Kerk in Hei- en Boeicop en bestuurslid van Internos. In Schoonrewoerd was hij bestuurslid van het dorps huis en is hij een regelmatige schrijver in de dorpskrant "De Klepper". Zal deze naam soms verband houden met het kleppen van de Schoonrewoerdse ooievaars?

VISCLUB

Van de Schoonrewoerdse visclub is hij al vele jaren voorzitter. Deze vereniging heeft o.a. het visrecht op de Schoonrewoerdse Wiel en het zal De Leeuw wel geweest zijn die geregeld heeft dat voor het vissen op de mooiste wiel van Holland - naast de voorzitter - slechts 24 leden een vergunning hebben. Overigens bezit De Leeuw aan de wiel een kleine heerlijkheid. Op een klein stukje land staat een geheel in stijl gebouwde

botenloods van waaruit je uitzicht hebt op de wiel. Vissen op de wiel doet De Leeuw steeds minder vaak.

HET ZUIDHOLLANDS LANDSCHAP

Een andere grote hobby van De Leeuw is de stichting Het Zuidhollands Landschap. Hij was vaak tipgever als er in onze buurt een landschappelijk waardevol stuk grond of perceel land te koop was. De Leeuw overlegde ook veelvuldig met het Zuidhollands Landschap als er in onze streek een bezwaarschrift geschreven diende te worden.

Hij was ook vele jaren bestuurslid van deze stichting die in onze streek steeds meer bezittingen krijgt.

STREEKBOEKEN EN ANSICHTKAARTEN

De Leeuw heeft ongeveer zijn hele leven ansichtkaarten, natuur- en streekboeken verzameld. Hij beschikt over een omvangrijk archief met gegevens over onze Vijfheerenlanden.

Zijn echtgenote verzamelt ansichtkaarten van alle kerken in Nederland.

De liefde voor de kennis van de streek kon De Leeuw vele jaren delen met de eerste voorzitter van onze vereniging zijn

vriend J. Schrijver uit Meerkerk. Samen met Schrijver, die enige jaren geleden is overleden, reisde De Leeuw nogal eens naar een natuurgebied, een bezoekerscentrum in het Noorden of Oosten van Nederland.

Van alle kerken die hij op deze reizen tegenkwam kocht hij een ansichtkaart voor zijn vrouw. Was er geen ansichtkaart te koop, dan maakte De Leeuw een foto van de kerk.

BOEKEN

De Leeuw gaf reeds twee maal een boekje over Hei- en Boeicop en Schoonrewoerd uit. In 1982, toen hij werd bijgestaan door de heer J.C. Denniger, verscheen "Hei-en Boeicop in oude ansichten." Het tweede boekje in 1993 kreeg de naam Hei- en Boeicop en Schoonrewoerd toen "opa en oma nog jong waren."

Dit boekje maakte hij samen met de heer M. Molenaar Azn. Hij was mede auteur van het boek "Tussen Lek en Linge" dat onze vereniging in 1991 uitgaf. De oude prenten die in dit boek staan kwamen natuurlijk uit zijn archief.

RUILVERKADELING

Toen er door de overheid na het aannemen van de Ruilverkaveling De Vijfheerenlanden gevraagd werd één lid te leveren voor de Plaatselijke Commissie was aan onze vereniging niet moeilijk wie daarvoor de beste kandidaat was. De Leeuw nam plaats in deze commissie en toonde jarenlang een enorme inzet. Juist in deze dagen wordt van De Leeuw gevraagd om deze functie op grond van zijn leeftijd neer te leggen. Het is bekend dat het De Leeuw erg spijt dat hij deze klus niet tot het eind af mag maken.

STREEKTAAL

Sinds de oprichting, nu zo'n jaar of zes geleden is De Leeuw een regelmatig schrijver in "De Mauwerd" het blad dat door de vrienden van de Streektaal Alblasserwaard en Vijfheerenlanden uitgegeven wordt. Ook in de streektaal is De Leeuw in discussie welk lidwoord geschreven moet worden voor SCHOONREWOERDSE WIEL.

Er komen waarschijnlijk slechts twee lidwoorden voor in aanmerking: HET of DE. Het is bekend dat De Leeuw het lidwoord DE aanhangt. Hij spreekt ook over de "Wiel van Bassa", officieel "De Kruidhof". Toen de stichting streektaal in 1994 weer eens een boek in de streektaal uitgaf "Brôd op de plank" werd dit boek aangeboden aan de heer J.P. de Leeuw. In dit boek komt de volgende passage voor: "dien boer ston bekind as erreg, terwil die bullekte van de cinte."

"erreg": erg zijn, wat zoveel wil zeggen als gierig zijn. Nu dat willen we van De Leeuw niet zeggen, maar het is bij vele bestuurders bekend dat De Leeuw zeer kritisch is als het om geld uitgeven gaat. Een reis naar Amsterdam maken om in een winkel met gebruikte boeken te gaan zoeken naar een oud boek dat hij graag wil bezitten is voor De Leeuw al vakantie. Op de dagen dat hij met zijn pas van de Spoorwegen voor gereduceerd tarief mag reizen bezoekt hij de verst mogelijke bestemmingen. Hij schijnt op deze dagen zelfs in Leeuwarden en Groningen ansichtkaarten gekocht te hebben.

OOIEVAARS

Iedereen in Schoonrewoerd weet dat J.P. de Leeuw iets met ooievaars heeft. De Leeuw bracht een groot aantal jaren onder de ooievaars door. En wel onder de echte wilde ooievaars van Schoonrewoerd, die waarover een film en boek

gemaakt zijn. Deze broedden namelijk bovenop het Gemeentehuis van Schoonrewoerd en De Leeuw werkte vele jaren in dit gemeentehuis. Hij hield heel nauwkeurig bij wanneer de ooievaars arriveerden. Het hele dorp leeft intens mee met de klepperende vogels.

Hij wist wanneer de eieren gelegd waren en op welke dag de jongen uit het ei waren gekomen.

Nu woont hij aan het Eiberhof en vanuit zijn woonkamer kan hij precies zien wanneer er ooievaars, het zijn nu niet altijd echte wilde ooievaars, op het nest van Schoonrewoerd landen. Toen in 1983 het boek "Ooievaars in Nederland" uitkwam stond hierin ook een mooie plaat waarop te zien is hoe het OOIEVAARSSTAND-BEELD op het kerkplein van Schoonrewoerd onthuld wordt. U kunt raden wie er lachend op deze plaat staat.

BEZWAARSCHRIFTEN

De Leeuw was en is nog steeds de man binnen onze vereniging die meer dan voldoende kennis heeft van de wetten waarin de Ruimtelijke Ordening in ons land geregeld is. Hij is de persoon die de schrijfmachine in beweging zette als er Gemeente Bestuurders waren die het niet zo krap met onze streek namen.

HOORZITTINGEN

Sinds vele jaren is het gebruikelijk dat er na het schrijven van een Bezwaarschrift ook een hoorzitting wordt gehouden en hier dient het bezwaar dan toegelicht te worden. Het kwam veelvuldig voor dat deze zittingen bij de Gemeenten in ons gebied bezocht dienden te worden, maar De Leeuw reisde ook vele malen naar Den Haag om bij de Provincie of zelfs bij de Raad van State de mening van onze vereniging toe te lichten.

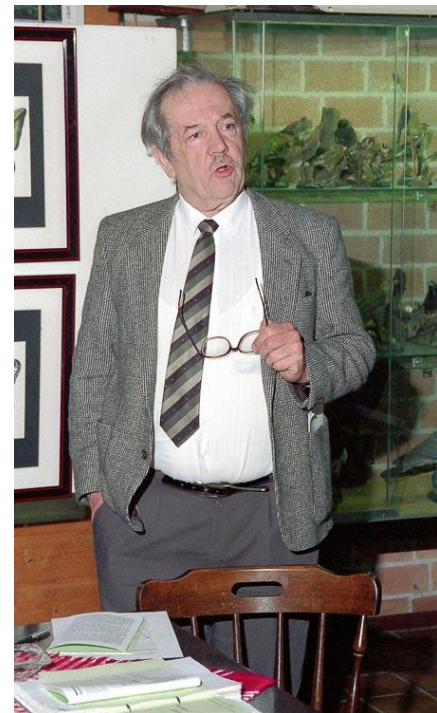
1972 Samen met zijn neef Gerrit Zijderveld varen in Kalenberg. Zijn geliefde plekje.

1990 Jury voorzitter bij kampioenschappen koekslaan

1983 busreis Schiermonnikoog

1991 speech afscheid Gerrit Streefkerk.

DE HUIBERT

Een van de gebieden waar De Leeuw jaren voor gevochten heeft is het gebied rond De Huibert. De Huibert is een hoofdwatergang welke zeer centraal in de Vijfheerenlanden gelegen is die zuidelijk van Everdingen begon en via Zijderveld en Schoonrewoerd naar de Hoekmolen aan het Merwedekanaal loopt. Het besluit om de Huibert te graven werd reeds in het verdrag van 1284 genomen. De Huibert ligt midden tussen de wegen waarlangs rond 1300 de streek ontgonnen werd. Aan de noordzijde de Hei- en Boeicopseweg en aan de zuidzijde de Middelkoop. De percelen waren achter de boerderijen wel zo'n 1200 meter diep. Rond de Huibert bevond zich zodoende een enorm stiltegebied, terwijl de percelen, welke tegen deze watergang aan lagen eeuwen lang voornamelijk gebruikt werden als hooiland. De Leeuw en onze vereniging werden in het kader van de uitvoering van de Ruilverkaveling in het ongelijk gesteld en er werden boerderijen aan de Huibert gebouwd. Langs de hiervoor benodigde insteekwegen werden op speciaal verzoek van De Leeuw bermen met delen plas dras aangelegd en dit heeft een deel van de bijzondere natuurwaarden van dit gebied gelukkig weer enigszins gecompenseerd.

HANDHAVING

Als controleur vogelwet 1936 begonnen bij het ministerie van Cultuur Recreatie en Maatschappelijk werk C.R.M. had J.P. de Leeuw opsporingsbevoegdheid voor de vogelwet. Later kwamen hier de natuurbeschermingswet bij. Ook was het De Leeuw die binnen onze vereniging de opleiding verzorgde voor een aantal aspirant controleurs. Ik kan mij nog goed herinneren hoe

gedegen De Leeuw deze cursus zelf geschreven had.

Toen alle onbezoldigden van deze dienst overgingen naar het Ministerie van Landbouw werd het Ministerie van Landbouw omgedoopt tot Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij. De dienst waarbij de bijna 1000 onbezoldigde controleurs werden ingedeeld was de Algemene Inspectie Dienst (A.I.D.)

Ook onder deze dienst heeft De Leeuw nog jaren goed gefunctioneerd, al was zijn start niet eenvoudig.

Bij de A.I.D. had men namelijk bedacht dat 250 controleurs wel voldoende was en men bedankte dus eenvoudig weg 750 van deze controleurs. Dit probeerde men ook met De Leeuw maar deze natuurbeschermer, die in het dagelijks leven op en top ambtenaar was, ging tegen dit ontslag in beroep bij het Ambtenarengerecht en werd natuurlijk in het gelijk gesteld.

ERKENNING

Personen zoals De Leeuw, die zich inzetten voor de samenleving, worden een enkele maal gewaardeerd.

J.P. de Leeuw werd in september 1976 zowel benoemd tot ereburger van Heien Boeicop en als ereburger van Schoonrewoerd. Wie zal hem dat na kunnen doen.

In mei 1982 kreeg De Leeuw de orde van Oranje Nassau in goud opgespeld.

Als voorzitter van de Natuur- en Vogelwacht bedank ik J.P. de Leeuw voor het vele werk wat hij voor de vereniging verricht heeft. Aan het eind van de Algemene Ledenvergadering op 25 april 1996 bestaat de mogelijkheid om de heer De Leeuw persoonlijk te bedanken.

Hans de Labije

1996 – 2006

Dirk Drijvers

Als je Dirk over zijn werk vraagt wilt hij daar heel graag over vertellen. Opleiding Zeevaartschool en tot zijn 30ste gevaren. Maar Dirk wil aan de wal en neemt ontslag. Zou aan zijn nieuwe baan beginnen, als zijn oude baas hem belt. Een gloednieuwe dochter moest opgezet worden – Nedlloyd containerservices. Het is 1970. Hij moest het beladen plannen. De containervaart groeit explosief en Dirk zijn werk ook. Hij groeit mee in het bedrijf. Tot eind 1983 het roer omgaat - een nieuwe opzet. Begonnen met de automatisering. Ook 's avonds laat stond eerst de telefoon roodgloeiend. Toen kwam het moment dat het opviel dat de telefoon stil bleef. Voor Dirk het moment om uit te kijken hoe hij zijn vrije tijd ging vullen.

In de krant stond de aankondiging van een I.V.N. natuurgidsencursus van twee jaar. Dat werd het begin van een loopbaan bij de vogelwacht. In 1996 volgt Dirk Jan de Leeuw op in het bestuur. Hij mocht de ledenadministratie van Simon Bakker overnemen. Dat draaide op een programma dat de schoonzoon van Hans de Labije gemaakt had. Maar het was intussen zo omvangrijk geworden dat het crashte. Een deel kon gered worden, maar de rest moest in het nieuwe programma met de hand ingevoerd worden. Die ledenadministratie deed hij 11 jaar.

Verder heeft hij de openstelling van de Schaapskooi in het zomerseizoen opgezet en de bemensing geregeld. De Schaapskooi was 5 middagen geopend. Twee stel mensen per middag die dienst deden om de week. Dat werkte een tijd goed.

Er was behoefte aan "nieuw bloed" als kader voor de werkgroepen. Met Frans de Vos zette hij de I.V.N. natuurgidsencursus op. Om dat van het I.V.N. . te mogen organiseren, moesten ze eerst zelf een cursus volgen. De vorige docenten Peter Dieleman en Aart de Gans van "I.V.N. 1" waren weer bereid en Leo de Borst nam de plaats van Jan Vink in. In 2001 startte deze tweejarige cursus. O.a Bart de Groot en Sonja van Baren volgden deze cursus.

"Dirk over het vogelasiel en de contacten met Tonia, dat ging niet helemaal naar wens geloof ik. Dat was nog wel zo goed geweest dat Tonia Huige erelid geworden is." Dan begint Dirk te verhalen. Het was in de tijd dat ome Gerrit Streefkerk voorzitter was. Het asiel was een rattenfokkerij. Om dat goed aan te pakken moest er een betonnen vloer gestort worden. Eerst uitgraven, het was bloedheet die dag, dat weet ik nog wel. Na die vloer zijn er kooien gemaakt, zodat de ratten er niet meer in konden. Er kwam een stichting waar Hans de Labije voorzitter werd en hij (Dirk) de penningmeester. Er was altijd een gebrek aan vrijwilligers. En Tonia had vaak wat te zeuren. Toen het dak lekte op één plek wilde mevrouw Huige een heel nieuw dak. Maar Dirk dacht daar anders over, want het geld kon maar één keer besteed worden. De voorraad voer en een vrieskist moesten ongedierte vrij gehouden worden. Er werd een speciale vergadering belegd en dat werd ons afscheid uit het bestuur. Met de gemaakte kosten heeft ze ons laten zitten.

Ook Maarten van Zutphen heeft hier veel tijd en energie in gestoken, maar hij haakte hier ook op af.

Na twee zittingsperioden in het bestuur vond je het wel genoeg. Alles wat je deed kon je ook buiten het bestuur blijven doen. Daar ben je dus mee doorgegaan. Nog steeds ben je iedere zaterdagmorgen in de kooi. Nu niet om de ledenadministratie bij te werken, want dat heeft Bart de Groot van je overgenomen, maar er is altijd wat te doen. En dat je werk gewaardeerd wordt blijkt, want je bent benoemd tot erelid!!

2014

vogelasiel

Tonia Huigen *“alle dieren zijn belangrijk”*

Op 18 juli van dit jaar bereikte ons het bericht dat Tonia Huigen, oprichtster en beheerster van vogelasiel De Huigenhof, op zesennegentigjarige leeftijd is overleden.

We kennen Tonia als een gedreven vrouw wier leven hoofdzakelijk in het teken stond van de zorg voor dieren. De Natuur- en Vogelwacht heeft jarenlang nauw samengewerkt met Tonia en heeft er destijds voor gezorgd dat er een officiële asiolvergunning aan haar werd verleend. Ook heeft onze vereniging bij haar de grote overdekte kooien met betonnen vloeren gebouwd en een ooievaarsnestpaal opgericht waarop jaarlijks jongen werden grootgebracht.

Wie wel eens op bezoek is geweest bij Tonia, zal ongetwijfeld direct aan het werk zijn gezet. Er was immers altijd zo veel te doen. “Wil jij even wat diepvrieskuikens ontdooien in een emmer water, kun je even wat vissenkoppen afhakken of mueslirepen doormidden breken en kun je even de vloeren schrobben of brood snijden voor de eenden?” Iedereen werd onmiddellijk ingeschakeld. Natuurlijk, ze kon al het werk niet alleen aan en daarom smeekte ze voortdurend om hulp. Tientallen vrijwilligers kwamen en gingen. Tonia was niet makkelijk als het om de dieren ging. Je deed het namelijk nooit helemaal zoals zij het wilde, maar wat wil je met zoveel jaren ervaring. Natuurlijk moest er ook geveegd worden, bestraat of houtsnippers gestrooid. En niet te vergeten: voer ophalen bij supermarkten. Haar autootje was een soort transportwagen voor afgedankt fruit, vlees, vis en groente geworden. “Wat wij weggooien is nog prima te eten door de dieren” zei ze altijd. Mede door haar markante verschijning kenden veel winkeliers haar en gaven regelmatig ook voedsel mee dat nog niet over de datum was, zodat ze er zelf ook van kon eten.

Wie ooit binnen is geweest bij Tonia kwam er al snel achter dat er ook binnen volop kooien stonden: op de tafel, op de koelkast en op het aanrecht. Voor elk dier was er plaats. Jonge vogels stonden naast haar bed, zodat ze die vanaf het ochtendgloren met de hand kon voeren. Op de bovenverdieping vloog jarenlang Kobus de bosuil rond die niet meer losgelaten kon worden. Tonia kon moeilijk afscheid nemen van de opgelapte vogels en soms kon dat ook niet meer. Zo was er een spreeuw in een kooitje die dagelijks wel tien keer gevoerd moest worden. Hij werd veel ouder dan een spreeuw in het wild doorgaans wordt, maar hij mocht blijven, want "elk dier wil graag leven". Hij bleef zo lang dat hij op een zeker moment feilloos het geluid van de telefoon kon imiteren.

De laatste jaren kwam Tonia haar bed niet meer uit. Ouderdom kwam met gebreken. Maar ze hield de leiding over het asiel. Haar bed werd in de woonkamer gezet en daar vandaan deelde ze de orders uit aan de vrijwilligers

Tonia voorzag met haar asiel in een grote behoefte. Elk jaar werden er tientallen vogels bij haar gebracht. Particulieren, de politie, de dierenambulance en de vogelwacht waren blij dat er een adres was waar je altijd terecht kon met een zieke of gewonde vogel.

Tonia, erelid van onze Natuur- en Vogelwacht De Vijfheerenlanden, bedankt voor al dit werk en je tomeloze inzet.

1998

de verbouwing

In "25jaarSchaapskooi" schreef Arie Versluis een stukje over "de verbouwing".

Het oude opperhoofd is Gerrit Streefkerk die je hiernaast ziet.

Hierin beschrijft hij hoe Maarten van Zutphen bij de vereniging kwam. (zie ook Maarten van Zutphen)

De nieuwbouw aan de Schaapskooi, we schrijven augustus 1998.

Na jaren van overleg en plannen maken is het dan eindelijk zover. De bouw van "de Puist" (door sommigen smalend zo genoemd), kan beginnen. Keuken, toiletgroep, opslagruimte en verwarmingsruimte worden aan het gebouw geplakt. Het gat voor de fundering is gegraven en nu nog wat noeste werkers opgezocht.

Een voorbeeld : Een wat argeloze man uit Nieuwegein, naar de Vijfheerenlanden gelokt door mooie praatjes over relaxt wat appels en peren plukken en lekker in de natuur met vriendelijke inboorlingen. Vol verwachting meldt hij zich op een mooie woensdagmiddag bij de Schaapskooi. " Mooi ", zegt het oude opperhoofd, "Dan kun jij effe gauw een pompkistje timmeren. Want morgen moeten we beton storten en die put is veel te nat. We moeten pompen." Verbouwereerd timmert onze held een kistje en gaat naar huis. Na een slapeloze nacht, waarin hij steeds het woestbehaarde gezicht van het opperhoofd voor zich ziet, is hij al vroeg bij de Schaapskooi. "We moeten immers beton storten." De resterende bouwtijd tot in april 1999 blijkt deze brave borst één van de meest actieve bouwers te zijn. Zo pak je dus overkanters in.

Later is het gelukkig nog helemaal goed gekomen en mocht hij net zoveel appels en peren plukken als hij zelf wilde. Nu is hij zelf opperhoofd en doet de boekhouding van het fruitgebeuren. Is daarin heel precies, daar zal niemand over zeuren. En soms, na een zware dag, denkt hij nog aan vroeger. Toen hij als broekie van 65 jaar voor het oude opperhoofd stond en zijn eerste opdracht kreeg.

Arie Versluis

1999 – 2005

Wil van Donkelaar

We zoeken een plekje in de schaduw onder een appelboom. Binnen wordt hard gewerkt aan de verbouwing.

Geboren in Woerden. Na de rechtenstudie gewerkt in een rechtswinkel. Daarna secretariaat op de Streekschool in Nieuwegein. Dan ambtelijk secretaris bij de nieuwe koepel van de lerarenopleidingen tot haar pensioen.

“Wat heb je met “natuur”? Ik geniet van de dingen om me heen, maar ik ben geen plantelaar of vogelaar.

“Hoe ben je in het bestuur van de de NVW gekomen?” We waren al jaren lid en na een dialoog nog even blijven plakken. Daar in gesprek met Hans de Labije.

Toen hij hoorde dat ik net met pensioen was, wist hij wel iets om mijn vrije tijd mee te vullen. In het begin gewoon lid, maar na het plotseling overlijden van Corry Vallen werden de taken van haar verdeeld over de bestuursleden. Eerst was dat alleen de notulen, maar al gauw kwam daar het hele secretariaat bij. De afspraken lijstjes werden steeds langer, want ze bleven staan tot het gedaan was. Gevolg was dat men daar rekening mee ging houden en het gedaan werd. Het kon er wel eens heftig aan toe gaan en het verbaasde me dan dat men na de vergadering gezellig samen aan de bar een pilsje dronken. Dat kunnen alleen maar mannen.

Rond 2000 ontstond de politieke partij Platform Vianen. Hans de Labije was een van de initiatiefnemers en kwam zo in de gemeenteraad. Ook andere leden als Dick Kerkhof leverden een belangrijke bijdrage in het politieke debat. Dat had ook mijn belangstelling en ik ben daar actief lid van geworden. Het secretariaat kwam in mijn handen en ik stopte na 7 jaar bij de vogelwacht. Mijn plek is meer op de barricade!!

2000

het platform vianen

In deze uit protest ontstane plaatselijke politieke partij konden veel leden van de Natuur- en vogelwacht hun ei kwijt. Hans de Labije was één van de initiatiefnemers. Hij kwam gelijk in de gemeenteraad. Ook Dick Kerkhof en Wil van Donkelaar konden hier hun mening over de ruimtelijke ordening naar voren brengen. Ook al werden ze de grootste partij, ze zijn bij de besluiten buitenspel gezet.

2000

Ad Sprang kerkuilencoördinator

Als kind altijd achter de beestjes aan. Thuis in Utrecht hadden ze een grote tuin met kippen en konijnen. En een volière! Maar de vrije vogels trokken nog meer. Ad verzamelde rizlaplaatjes voor het boek "Zo leer je vogels kennen", van Ko Zweers. Hier haalde hij zijn eerste vogelkennis uit.

Met een kijkertje uit de legerdump trok hij naar Amelisweerd. Daar leerde hij andere vogelaars kennen. Iedere zaterdagmorgen eind jaren '60 voor zonsopgang inventariseren. Intekenen op een kaartje waar de broedvogels zaten. Ook deden ze aan nestkasten onderzoek. Met de vrienden uit die tijd gaat hij nog ieder jaar een vogelreis maken.

Getrouwd en naar Vianen verhuisd. Op de Lekdijk ontmoette hij andere vogelaars – Jan Dijkstra en Cees Witkamp. Zo is de weg naar de natuur- en vogelwacht snel gevonden. Beide heren onderhielden (na elkaar) de rubriek "het Vogelnieuws " in de DompHoorn. Na de verhuizing van Cees neemt Ad deze rubriek over van 1987 tot 2000. In de redactie verzorgt hij verder de vogel onderwerpen.

Met zijn vriend Luc de Bruin volgen ze de achteruitgang van de ooievaar en raken zo bij het ooievaarsproject betrokken. Maar niet alleen met de ooievaar ging het slecht. Ook de kerkuil was als broedvogel uit de Vijfheerenlanden verdwenen. Ad zoekt in 1995 contact met het bestuur om daar wat aan te gaan doen en krijgt alle ruimte. Lange tijd staat zijn naam op de achterflap van de DompHoorn als kerkuilencoördinator. De landelijke werkgroep Kerkuilen komt jaarlijks bij elkaar. Ad rijdt op zijn fiets door de VHL en bekijkt die door de ogen van een kerkuil. Wat zijn de goede plekken? Niet bij drukke wegen, bij boerderijen.

Als hij een geschikte plek gevonden had stapte hij erop af en 9 van de 10 keer mocht hij een kast plaatsen. Een keer werd het geweigerd, omdat men voor de jonge eendjes vreesde. Maar het jaar daarop werd Ad gebeld, want men had een kerkuil gezien. Veel moeite kostte het om in de kap van een wipmolen een kast te plaatsen. Daar gingen vele brieven naar de molenstichting, maar uiteindelijk kreeg Ad toestemming. Omdat er ook excursies in de molen gegeven werden, moesten er extra aanpassingen gemaakt om het broedsel niet te verstoren. Op een avond op de tv zag Ad een molen in brand. "Het zou toch niet?" Helaas. Later werd vlakbij weer een goede plek gevonden.

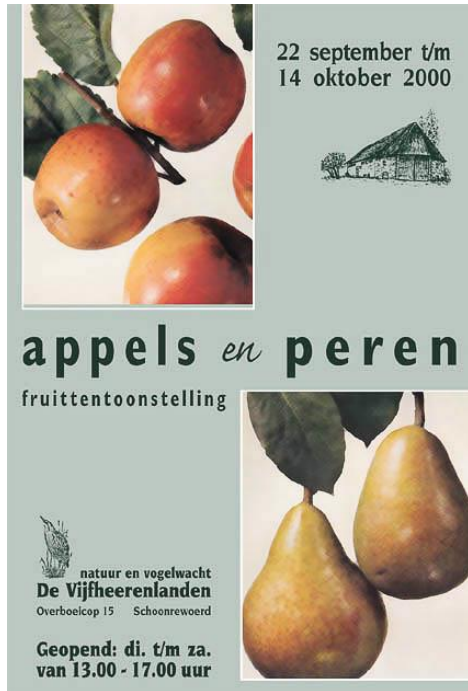
Ad heeft ruim 30 nestkasten geplaatst. De laatste tijd vaak met hulp van Piet Solleveld. Sinds 2005 is het eerste broedgeval geconstateerd in de Vijfheerenlanden. Vanaf die tijd worden steeds meer meldingen doorgegeven dat steeds meer kasten bezet zijn. Het gaat goed met de kerkuil in de Vijfheerenlanden. De jongen zwermen uit en bezetten de lege kasten. EnAd merkt het ook.... "je wordt ouder papa!"(Peter Koelewijn) Hoog in de nok, vaak wiebelige planken en knieën die niet meer willen ... Je moet verstandig zijn en daar op tijd mee stoppen.

Nu vult Ad zijn tijd met natuurfotografie. Hij is moderator bij Birdpix. Hij bepaalt welke foto's er op de website mogen komen. Daar zijn strenge regels voor. Geen nestfotografie b.v. Ook dat is natuurbescherming, want een fotograaf kan daar ook schade doen. De hiernaast staande foto is zijn topper die in de meeste landelijke kranten heeft gestaan. "Reiger verorbert konijntje" gefotografeerd door "een reiger".(iemand uit Vianen)

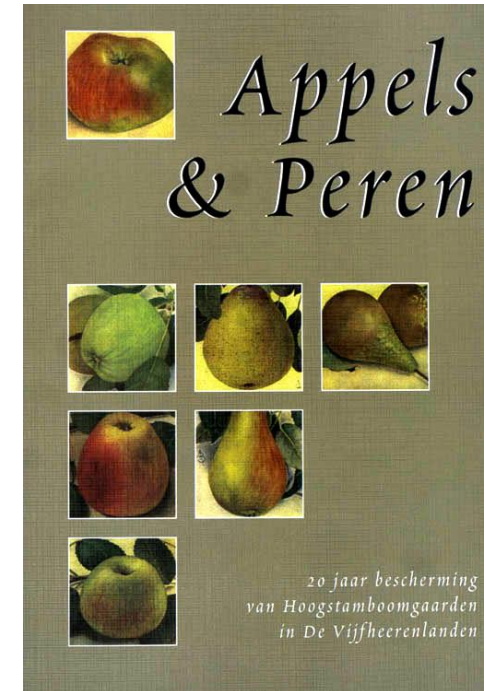
2000 tentoonstelling en boekje "appels en peren"

"Deze tentoonstelling en het bij behorende boekje is gemaakt ter gelegenheid van het 20 jarig bestaan van de bescherming van Hoogstamboomgaarden in de Vijfheerenlanden.

Ome Gerrit Streefkerk heeft in zijn lange, meer dan tachtig-jarige leven veel gedaan voor deze vorm van bescherming. Hij zag al vroeg het belang ervan in en dat er op dit gebied wat moest gebeuren om veel fruitrassen te bewaren voor het nageslacht."

Het bovenstaande is ontleend aan de achterkant van het genoemde boekje. Op de tentoonstelling waren het veel tenen mandjes met oude appel- en peren rassen. (zie ook elders in dit boekwerk)

2001 - 2005

Nel Brouwer penningmeester

Als ik aan de keukentafel zit zie ik buiten mezen van vetbolletjes smullen. "Die moet je toch weghalen , want dat is slecht voor de jongen." Maar ik ben niet helemaal bij, want deze insectenbollen zijn voor nu.

Nel is aan de andere kant van de Diefdijk geboren en daar kregen ze pas toen ze 14 jaar was elektriciteit. Als kind groeide ze op in de natuur. Vissen en die gingen in de pan. Louw bijvoorbeeld. Die huid was slijmig. Als ze me verbaasd ziet kijken krijg ik uitleg. Louw is zeelt.

Ze volgde een opleiding bedrijfsadministratie en werd ambtenaar bij de gemeente Everdingen, Hagestein.

Vanaf de oprichting van den Hâneker in 1994 werd ze daar de penningmeester van. Onze vereniging keek eerst wat vreemd naar deze nieuw club. Maar de contacten groeiden en Hans de Labije heeft haar toen gevraagd om penningmeester ook bij onze vereniging te worden. Want bij ons was de vacature, ontstaan na het overlijden van Jan den Oudsten, moeilijk in te vullen. Zo was Nel dus de penningmeester van twee verenigingen. Van haar kennis over subsidies voor agrarisch natuurbeheer hebben we dankbaar gebruik gemaakt.

Wat Nel erg goed vindt bij onze vereniging zijn de reserveringen. Zo kon het meubilair na 25 jaar dienst vervangen worden. Voor de bus was geld gereserveerd. Ook het rieten dak moest vervangen en dat heeft zij allemaal prima geregeld. De rietdekkers uit Wasperven stonden bij haar op de camping. Ook het Schaapskooipad, ontwikkeld door een stagiaire van den Hâneker, is met beide verenigingen feestelijk geopend.

In 2004 kwam Sonja van Baren in het bestuur en die kon je toen goed het penningmeesterschap overdragen.

2004

rietkap vervangen

2004

Opening van het Schaapskooipad

De burgemeesters van Vianen en van Leerdam Dinie Koreman en Ties van Veelen en vertegenwoordigers van de prov. Utrecht en Zuid Holland waren bij de opening aanwezig.

Voorzitter van den Hâneker, Sjaak Versluis, vertelde over het tot stand komen van dit pad. Ook de landschapscoordinator Sjoerd Veerman vertelde over soortgelijke wandelpaden in de streek.

samen door één hek

Nadat de burgemeesters de brochure met de route beschrijving hadden gekregen gingen ze samen door het hek aan het begin van de route.

2003 - 2012 bestuurslid

Piet Solleveld

Toen Piet in 1963 in Vianen kwam wonen had zijn buurman een volière. Dat wilde Piet ook. Op het eind was er bijna geen plekje om te zitten in de tuin en had hij een hele grote volière. De belangstelling voor vogels buiten zijn kooi was gewekt. In de hal waar Piet werkte broedde een zwart vogeltje en opgezocht in 'Wat vliegt daar?' bleek het een Zwarte roodstaart.

Het eerste contact met de vogelwacht was omstreeks 1976 bij de Schoonrewoerdse Wiel, waar in de schuur een tentoonstelling was ingericht en Hans de Labije hem lid maakte. De weg naar de knotgroep is dan snel gevonden. En omdat Piet op zijn werk goed overweg kon met een slijptol werd hem gelijk een kettingzaag in de handen gedrukt.

Heel veel zware wilgen zijn door Piet geknot. Bij het knotten leerde hij Herman Rensel kennen. Samen volgden ze de I.V.N. natuurgidsencursus. (zie 1978 ivn natuurgidsen ...) Zo kwam Piet in de excursie commissie. Toen in 1979 de Schaapskooi in beeld kwam werd Piet lid van de bouwcommissie. Hij laste alle spanten in de grote zaal. Logisch, want dat is Piet zijn stiel. Maar hij bleek overal inzetbaar. Na het vertrek van Piet Bogerd in 2003 kwam Piet op zijn plaats in het bestuur. En diens werkzaamheden, het beheer van het terrein, nam Piet naadloos over.

Ook in de nestkasten werkgroep draait Piet enthousiast mee.

Van oktober tot maart gaan ze op pad om de nestkasten te controleren, schoon te maken en zo nodig te vervangen. De groep bestaat uit Arie Koorevaar, Arie Vogel, Gerrit Zijderveld en Piet.

Met de afzetting van stoepranden en de omgebouwde grasmaaier tot een harkmachine wordt het beheer een stuk eenvoudiger. En heeft Piet toch nog tijd over om te vogelen, te inventariseren, vlotjes te leggen voor de Zwarte Stern, een wandje te maken voor een ijsvogeltje. Zijn lievelingsvogel waar hij zelfs zijn bijnaam van kreeg. Piet IJsvogel.

2003-03-15 actie tegen de nieuwe flora- en faunawet

René Ponsen voor de vitrine met opgezette dieren

Tegen de nieuwe flora- en faunawet namen wij als Natuur- en vogelwacht "de Vijfheerenlanden" het initiatief tot een landelijke actie. (zie hiernaast) Deze actie heeft zijn snelle werk gedaan.

Mevrouw Annie Schreijer-Pierik, woordvoerder van de CDA Tweede Kamerfractie inzake de Flora- en faunawet, heeft al heel snel gereageerd en vragen gesteld op het ministerie. En dhr Rietveld van LASER belt daarna om te vertellen dat het beleid is bijgesteld.

De geplande bijeenkomst in de Schaapskooi kon worden afgeblazen.

De Natuur- en vogelwacht "de Vijfheerenlanden" heeft in haar natuurcentrum "de Schaapskooi" vitrines met opgezette dieren. Vaak zijn ze een belangrijk onderdeel bij onze wisselexposities. Ook in de permanente grienden tentoonstelling zijn opgezette dieren te zien. Bij excursies van vooral schoolklassen vormen de geprepareerde dieren vaak een belangrijk onderdeel. Al deze preparaten voldoen aan de wettelijke eisen. Een werkgroep draagt zorg dat ze goed onderhouden worden door een erkende preparateur.

We hebben daarom ontheffing gevraagd op grond van art.75 van de nieuwe Flora- en Faunawet om deze diersoorten te mogen hebben ten behoeve van educatie en onderwijs.

Ons verzoek is afgewezen. We mogen onze collectie wel houden achter gesloten deuren, omdat ons gebouw een openbaar toegankelijke ruimte is. Maar achter gesloten deuren mist onze collectie zijn doel.

We begrijpen de gedachte achter deze wet wel. Natuurlijk moet tegengegaan worden dat dieren worden gedood om opgezet te worden of dat het een verzamelobject wordt. Maar we begrijpen niet, dat iedere Nederlander wel op zijn schoorsteenmantel bijvoorbeeld een met erkend merkteken voorziene Kerkuil mag hebben, omdat zijn huis geen openbare ruimte is. Terwijl dat doel in onze ogen juist tegen deze wet ingaat. Het lijkt de omgekeerde wereld.

Als Natuurminnende vereniging kijken we ook rond bij andere bezoekerscentra. We genieten van de mooie diorama's enz. We zien die dieren die kenmerkend zijn voor de streek waar het bezoekerscentrum staat. Natuurlijk kunnen foto's, dia's, computerprogramma's, daar deels ook hun bijdrage leveren. Ook van andere bezoekerscentra horen we dat ze dezelfde afwijzing gekregen hebben. Het verdwijnen van alle geprepareerde dieren in al die openbare ruimten zal in onze ogen een verarming zijn.

Daarom hebben we op internet naar e-mailadressen van bezoekerscentra gezocht om te weten te komen hoe het bij anderen gaat. We willen graag het voertouw nemen. Ons natuurcentrum "de Schaapskooi" ligt in ons land erg centraal (een kwartiertje van verkeersplein Ouderijn) zou een goede plek zijn om bijeen te komen.

Simon Bakker

2005-12-10

Maarten van Zutphen

In 25 jaar Schaapskooi schreef Maarten het onderstaande stukje. Arie Versluis schreef in hetzelfde boekje een stukje over "de verbouwing". Hierin beschrijft hij hoe Maarten bij de vereniging kwam. (zie daar)

werkgroep knotten

"Kopje koffie, Maarten?" "Ja, doe maar een bakje." "Waar zijn jullie nu bezig?" "We zijn net klaar achter het land van Max van Tilburg. Er zat veel zwaar hout op. Nol is druk bezig met bosjes maken." "Is er nog wat afzet voor bosjes?" "Nou, de laatste tijd is er weer wat vraag naar duinbosjes, maar voor het zwaardere hout is weinig animo. Als je een karretje voor je openhaard wil halen?"

Zeg, wanneer ga jij met de VUT?" "Ik bouw het langzaam af, Maarten." "Dan heb je dus best tijd om eens mee te gaan met de knotgroep. We gaan iedere woensdag met zo'n 15 vrije vutters de boer op om knotwilgen te zagen. Allemaal met handkracht, el-lebogenstoom. De kettingzaag laten we de laatste tijd thuis. De Arboretum schrijft zoveel regeltjes voor dat daar niet mee te werken valt. En trouwens het is nu lekker rustig zo heerlijk vrij in de natuur."

"Brenge het nog wat op voor de vogelwacht? Jullie kregen toch altijd de subsidie?" "Och man als ik daarover moet beginnen... Voor enkele jaren werd er door de overheid een ruime subsidie gegeven voor het behoud van het landschap waaronder knotwilgen, grienden en boomgaarden. Die subsidie werd door de Natuur- en Vogelwacht aangevraagd. We kregen daar een deel van, soms zelfs de hele subsidie. Maar de overheid bezuinigt en de kraan wordt hoe langer hoe dichter gedraaid. Hij drupt amper meer. Wij zijn tegenwoordig al erg blij als wij de onkosten van het knotten met bijkomende werkzaamheden kunnen terug verdienen en als dit niet zo is doen wij het voor het natuur behoud en het landschap."

Dan komt de rest van de knotgroep binnenvallen. "Allemaal koffie?" "Nou, geef mij maar een pilsje. Want van handwerk word je dorstig. Zeg, wanneer ga jij met de VUT?"

Maarten van Zutphen

IN MEMORIAM MAARTEN VAN ZUTPHEN

Maarten leerde ik begin zeventiger jaren kennen bij de brandweer. Maarten was bij de vrijwilligers in Vreeswijk en ik was lid bij het Viaanse korps.

Tijdens onderlinge wedstrijden met korpsen aan beide zijden van de Lek ging het er fanatiek aan toe. Ieder korps wilde winnen. Er waren een tiental juryleden die imposante lijsten met cijfers produceerden. Nu was het de taak van Maarten van Zutphen, om door middel van optellen en afwegen welke fouten het zwaarst aangerekend moesten worden, het winnende korps te bepalen. Ik was nog een aantal jaren jonger, werkte op een kantoor en ik moest dit werk ook maar eens leren. Maarten heeft het me uitgelegd en op deze manier leerde ik Maarten kennen.

Later kom je elkaar nog wel eens tegen, maar begin negentiger jaren kwam Maarten met Bep van Lexmond mee, naar de Schaapskooi. Hier heeft Maarten zich zeer verdienstelijk gemaakt tijdens de verbouw en aanbouw in de jaren 94/95.

Toen deze klus geklaard was, werd het tijd om de administratie van de Landschapsgroep op te pakken. Dit heeft hij jaren en jaren gedaan en helaas werd hij de laatste jaren geplaagd door zijn slopende ziekte. Accuratesse was voor Maarten vanzelfsprekend, zijn werk moest af zijn en tot in de puntjes verzorgd. Maarten genoot ervan als hij vrijwilligerswerk kon doen en hij zal op deze wijze nog lang in onze gedachten blijven.

Maarten overleed op 10 december 2005 op 74 jarige leeftijd.

Hans de Labije

2006-04-26

Lintje voor Gerrit Zijderveld

LINTJES, RIDDERS EN ERELEDEN IN DE SCHAAPSKOOI

Op 26 april vierden wij het heugelijk feit dat onze vereniging 40 jaar geleden werd opgericht. Om er een officieel en feestelijk tintje aan te geven, werd een receptie gehouden voor een beperkt aantal genodigden. Dit laatste omdat de dag erop, op 27 april, de algemene jaarvergadering stond gepland, waarop alle leden welkom zijn. Zoals elk jaar waren zij hiervoor uitgenodigd via de Dompfoom.

De organisatie van de receptie was in handen van de vice voorzitter, Simon Bakker, die voor een enorme verrassing zorgde. Na een aantal toespraken van genodigden kreeg mevrouw Koreman, burgemeester van Vianen, het woord. Zij deed haar ambtsketen om en na een korte toespraak werd ons bestuurslid Gerrit Zijderveld benoemd tot lid in de Orde van Oranje Nassau.

En terecht. Gerrit, zoon van de bakker in Hagestein, natuurmens in hart en ziel, is vanaf het eerste uur betrokken bij het wel en wee van onze vereniging. Hij was onze eerste voorzitter, was betrokken bij de

start van de eerste knotgroep in Nederland, was actief zowel bij de grote verbouwing van de schapenstal tot verenigingsgebouw, de huidige Schaapskooi als bij de latere verbouwing en is al veertig jaar lid van het bestuur. Nog steeds is Gerrit actief voor de vereniging, o.a. als voorzitter van de excursiecommissie. Daarnaast coördineert hij sinds kort de bezetting tijdens de openingstijden van het bezoekerscentrum. Zelf heeft hij ook dienst en waar nodig neemt hij diensten over. Bovendien speelt Gerrit een belangrijke rol op de achtergrond: Hij zit in de beheerscommissie en hij houdt, met een klein groepje vrijwilligers, het gebouw schoon. Wat de vereniging betreft kan je altijd een beroep op hem doen.

Dat dit gebeuren een complete verrassing was voor Gerrit, was van zijn gezicht af te lezen. Meesterlijk. Inmiddels voelde Hans de Labie onze voorzitter natiïheid

Tijdens de officiële receptie van het 40 jarig jubileum van de NVVVHL zorgde burgemeester Koreman voor een verrassing. Gerrit Zijderveld werd benoemd tot lid in de orde van Oranje Nassau.

Even leek het erop dat Gerrit het lintje niet hoefde

2006-04-26

Toen mevrouw Koreman het woord weer nam, was hij enigszins voorbereid. Dat deze mensen elkaar bij gelegenheid ook elders tegenkomen, zoals bijvoorbeeld op het bordes van het gemeentehuis te Vianen, bleek uit de toespraak. Hans werd uiteindelijk benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau.

Hoewel Hans niet helemaal veertig jaar deel uitmaakt van het bestuur (hij kwam er een jaartje later bij), zijn zijn verdiensten voor de vereniging niet gering. Hij is in het verleden nog enige tijd penningmeester geweest. Ook hij heeft zich, net als Gerrit Zijderveld, bezig gehouden met het knotten en ook hij is actief geweest bij bovengenoemde verbouwingen. Inmiddels is hij al vele jaren voorzitter.

Met name zijn functie als vertegenwoordiger van de vereniging naar buiten toe heeft hij steeds heel serieus opgevat. Zo is hij in 1997/98 betrokken geweest bij de voorbereidingen tot het Landschapsplan en is sinds 1999 bestuurslid van de Stichting Uitvoering Landschapsplan Alblasserwaard-Vijfheerenlanden. Van 1995 tot 2005 heeft hij meegewerkt aan de ruilverkaveling. Van 1978 tot 1986 is hij, zeer actief, betrokken geweest bij Landschapsbeheer Zuid Holland, voorheen NLB.

Daarnaast is hij nog actief geweest bij de brandweer in Vianen, heeft als raadslid voor het Platform Vianen in de Gemeenteraad gezeten en heeft 8 jaar deel uitgemaakt van de Ledenraad Vogelbescherming Nederland. Alsof dat nog niet genoeg is, heeft hij ook nog iets met het Oranjecomité in de gemeente Vianen te maken. Al met al, een onderscheiding waard.

De feestelijkheden werden afgerond met een gezellige receptie en omdat het weer echt meewerkte, werden de gesprekken in een goedelijke sfeer buiten voortgezet.

Lintje voor Hans de Labije

Ook voor Hans de Labije kwam zijn benoeming tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau als een complete verrassing. Zie verder het verslag uit de Dompfoorn hiernaast.

rechts de drie voorzitters

2007

Frans de Vos

Frans hoorde bij het "meubilair" van onze club. Hij was als IVN gids breed inzetbaar en op veel plaatsen in de vereniging heeft hij zijn steentje bijgedragen. o.a in de redactie van de Dompfoorn, deed bardienst en gidste graag en veel. *Zie verder in onderstaande in memoriam*

IN MEMORIAM FRANS DE VOS

Zondag 4 maart 2007 overleed Frans de Vos na een kort ziekbed in het ziekenhuis te Nieuwegein.

Frans de Vos was in Vianen komen wonen doordat het bedrijf waarvoor hij werkte, Van der Spek Bouwmachines, verhuisde van Amsterdam naar Vianen. Hij was boekhouder bij het bedrijf en in zijn vrije tijd was hij IVN Natuurgids.

IVN staat voor Instituut voor Natuureducatie. De mensen die voor deze organisatie gidsen zijn goed opgeleid en zijn in staat om een goed verhaal over allerlei aspecten van de natuur te vertellen. Bij Frans was dit ook zo. Hij leidde honderden excursies en opende daarmee de ogen en oren voor duizenden personen.

Een van zijn grote voorliefdes waren bomen. Hier kon hij dan ook goed over bomen. Op zijn overlijdenskaart staat ook een rij bomen fraai afgebeeld.

Frans was in Amsterdam al gids en verzorgde ook rondleidingen in dierentuin Artis. Meestal moet je mensen vragen om lid te worden van een vereniging, maar bij Frans de Vos lag dit anders. Toen Frans nog maar kort in Vianen woonde, zocht hij onze toenmalige secretaris Jan Dijkstra op en meldde zich zelf aan als lid.

Jan Dijkstra verzorgde ook het mededelingenblad van onze vereniging en Frans werd gestrikt voor de redactie en zodoende is hij vele jaren redactielid geweest van ons verenigingsblad de Dompfoorn.

Toen er binnen onze vereniging besloten werd om in eigen huis een IVN cursus te geven, organiseerde Frans dit samen met Dirk Drijvers. Een jaar lang volgden ze zelf een cursus om de andere te kunnen en te mogen geven. Toen verzorgden zij de cursus die twee lange winterseizoenen duurde. Maar het resultaat van deze opleiding mocht er zijn. Twintig nieuwe IVN natuurgidsen erbij.

Hij was ook één van de vrijwilligers die bezoekers aan ons gebouw op doordeweekse middagen ontving.

Er was een tijd dat Frans reclame op de campings in de buurt maakte en dan twee avonden per week achter de Schaapskooi een excursie

voor buitenstaanders verzorgde. Het is bekend dat hij het erg begrijpelijk en leuk bracht. Vaak hoorden we goede reacties.

Frans kwam de laatste jaren op de fiets naar de Schaapskooi, door weer en wind. Toen hem dat te zwaar werd, gaf hij er de voorkeur aan zich als actief lid aan te sluiten bij het MEC in Nieuwegein. Dat betekende niet dat we alle contacten met hem verloren. Hij bleef lid en kwam nog regelmatig kijken. Hij was dan heel belangstellend naar het wel en wee van onze vereniging en de mensen die erachter stonden.

Onze gedachten gaan uit naar zijn echtgenote, kinderen en kleinkinderen. Wij wensen hen veel sterkte om dit grote verlies te dragen.

Wij zijn heel dankbaar voor het vele werk wat Frans de Vos gedaan heeft voor onze vereniging en wij zullen nog vaak terug denken aan alle bijdragen die hij gedurende ruim dertig jaar aan de bescherming van de natuur en het landschap in onze Vijfheerenlanden heeft gegeven.

Hans de Labije

6

2007

2008

Hoofdstuk 6

2007-04-12 - 2008-04-10			
voorzitter	secretaris	penningmeester	
2007-04-12 Simon Bakker 2008-04-10	2007-04-12 Wim Pons	Sonja van Baren	
Berry van Arkel	Eduard Polfliet	Piet Solleveld	Gerrit Zijderveld 2008-04-10
2007-04-12 Arie Stam 2009-04-23			

Dit bestuur is niet als staatsieportret vastgelegd. Vandaar een collage gemaakt tijdens de bestuurswisseling.

2007 - 2008

Simon Bakker voorzitter a.i

Ik kwam in 1976 in Vianen wonen. Iedere morgen op weg naar school kwam ik langs een poster met "knot ze goed". (dat bleek achteraf het huis van René Ponsen.) Toen ik in een biologieles een stukje over knotwilgen besprak dacht ik dat ik deskundige was. Maar Jacques de Labije reageerde: "Iedere zaterdag gaat mijn vader knotten. We zouden het met de klas eens kunnen doen?" Dat hebben we dus gedaan. Hier net buiten Vianen niet ver van school aan de Zijpekade. *Het verslag van de kinderen stond in de Dompfoorn en is bij hier bij ["knotten"](#) te lezen.*

Trouw reed ik daarna iedere zaterdag mee met Hans naar de Combulex om de aanhanger met gereedschap op te halen.

Al snel werd ik coördinator van knotgroep Vianen. Zo groeide ik binnen de vereniging. Ik was op de jaarvergaderingen in het Zwijnshoofd. De bouw van de Schaapskooi maakte ik op afstand mee, want ik heb twee linkerhanden. De [I.V.N. natuurgidsencursus](#) volgde ik. Dat was heel inspirerend. Toen ome Gerrit Streefkerk in 1991 een plaatsje vrij maakte in het bestuur mocht ik op zijn plaats.

Vanaf dien tijd was ik vice voorzitter. Met Hans de Labije als voorzitter is dat een heel ontspannen functie, want Hans is er altijd. Maar in die 17 jaar heb ik wel mijn steentje kunnen bijdragen. De aankleding in het gebouw b.v. de panelen op de deuren in de grote zaal van het ZHL, ook de coördinatie van de kaart in de hal met het ZHI (waar achteraf de hap aan ontbrak van het Utrechts Landschap) en de griendententoonstelling in de achterzaal.

Als schoolmeester kon ik een opleiding volgen tot Natuur- en Milieu Educatie coördinator. Een taak op school, maar ook bij de vogelwacht kreeg het mijn aandacht in een overleggroep van de bezoekerscentra in Alblasserwaard-Vijfheerenlanden de gemeenten en coördinator uit de deelprovincie "Zuidhollandzuid". De start van de natuurpadenboekjes, leskisten, gemeenschappelijke tentoonstellingen en meer zaken.

Ook in een werkgroep van het convenant Landschapsplan Alblasserwaard-Vijfheerenlanden zat ik. Meer bestuursleden zaten in andere werkgroepen. (zie *convenant*) Daar vond ik de weg naar de subsidie van f 70.000 voor de uitbreiding van de Schaapskooi.

Ik vind het altijd leuk om boekjes te maken, dus toen de Schaapskooi 25 jaar bestond stelde ik "[Boekje open](#)" samen. (zie hierna)

Twee acties heb ik getrokken. Tegen [de nieuwe flora en faunawet](#) en tegen [het golfterrein "de Bolgarijse"](#).

Als je in het algemeen lang in **een** bestuur zit dan gaat dat geleidelijk over op routine. Dat is de dood in de pot en werkt remmend als er een nieuwkomer met enthousiaste ideeën komt. Je hoort dan dingen als "hebben we al eens geprobeerd en dat liep op niets uit". Ik kwam bij **ons** bestuur met het voorstel om na twee zittingsperioden van 5 jaar uit het bestuur te gaan. Een jaar later kan je je weer verkiesbaar stellen. Dat idee heeft lang in de week gelegen, maar is later toch aangenomen. Gevolg Gerrit Zijderveld, Hans de Labije en Simon Bakker "moesten" een plaatsje maken voor een ander. Daarom was ik maar één jaar voorzitter a.i.

2005 "een boekje open"

1980 – 2005

Natuurcentrum "de Schaapskooi" viert haar bruisende bestaan. Van de vele activiteiten wordt verslag gedaan.

Gelegen in het midden van de Vijfheerenlanden en in het midden van ons land. Overal dichtbij.

Landelijke verenigingen gebruiken ons centrum ook als plek om elkaar te ontmoeten.

25 jaar schaapskooi

De drie wethouders van de gemeenten in de Vijfheerenlanden ontvangen de eerste exemplaren van "een boekje open" over 25 jaar Schaapskooi uit handen van de samensteller Simon Bakker

2007

Golfbaan “de Bolgarijse”

Op een info avond in het gemeentehuis Vianen over de golfbaan was een groep van tegenstanders die de koppen bij elkaar staken. De Schaapskooi werd de plek om bijeen te komen. Het was een divers gezelschap met verschillende belangen. Eén zaak gemeenschappelijk: “golfbaan van de baan”.

We lieten ons als groep informeren door deskundigen wat ons te doen stond. Ook werden de taken verdeeld en deden we Persberichten uitgaan.

De plaatselijk politiek uitgenodigd om ons standpunt toe te lichten. Contact gezocht met de landelijke politiek. Dhr. Duyvendak heeft vragen gesteld aan de minister. Op meer plaatsen speelde hetzelfde probleem en met elkaars ervaringen versterkten we elkaar. We ondersteunden elkaar met het schrijven van de bedenkingen. De Gedeputeerde Staten verklaarde onze bedenkingen ongegrond.

In een extra ledenvergadering van de NVWVHL werd gestemd of we door zouden gaan met de wettelijke bezwaren procedure bij de Raad van State. Een meerderheid steunde het bestuursvoorstel om te stoppen. Dat werd het einde van een enerverende periode.

Grontmij

dia-lezingen

De allereerste dia-lezingen

1980-09-18	Rensel, Herman	Vlielandgangers
1980-11-20	Rensel, Herman	viifheerenlanden
1981-01-21	Berg, R vd	diefdijk
1981-02-04	Korte, Ko de	ijsberen
1981-03-11	Vink, Jan	Zouwe – avond info
1981-03-18	Wiering, Rein	viifheerenlanden
1981-10-13	Korte, Ko de	Molukken
1981-10-21	Wind, M de	Ameland
1983-01-12	Vera, Frans	Oostvaardersplassen
1983-01-13	Gans, Aart de	Dierenrijk aanpassingen
1983-02-09	Hellenius, Dick	amfibieën
1983-02-17	Zonderwijk	Bloeiende bermen heldere sloten
1983-02-23	Bouma, Hans ds	Mens, dier en milieu
1983-03-08	Voûte, dr	Vleermuizen
1983-03-10	Ravenswaay	Vlinders
1983-03-22	Vink, Jan	Natuur in de woonomgeving
1983-03-24	Dijkstra en Fazzi	vogels
1983-09-29	Tukker, B	Alblasserwaard, Krimpenerwaard
1983-10-06	Blokdijk, P	wateronderzoek
1983-10-20	Terlingen	Bacterievuur
1983-11-03	Wolters, Jan en Joke	Paddestoelen
1983-11-24	Holsnijders	Onderwaterleven in zee
1984-10-04	Graaff, Gerrit de	Natuurgeheimen

Vanaf het begin toen alles zich gezet had werken we met hetzelfde concept.

- Een keer in de 14 dagen donderdag.
- Gratis toegang maar met een ..
- Verloting om uit de kosten te komen
- Afwisselend programma

Samen gesteld door:

- Piet Bogerd 1980 – 2002
- Corry Vallen 2002 - 2003
- Hans de Labije 2003 – 2007
- Simon Bakker 2007 -
- Totaal : 375 lezingen in 35 jaar

De allerlaatste dia-lezingen

2013-11-07	Vermeer, Jan	Reis om de wereld in twee uur
2013-11-21	Groeneveld Henry	Kalkgraslanden en orchideeën
2013-12-05	Haas de , Wiggele	Biesbosch met ontwikkelingen
2013-12-19	Hoof van, Paul	de Brenne
2014-01-09	Tromp Henk	Wadden
2014-01-23	Trapman Jan	Alpen en Pyreneeën
2014-02-06	Verwoerd Peter	Groene hart \ groene jonker
2014-02-20	Brink Bennie v.d	Zwaluwen met Afrika
2014-03-06	Elzenga Johan	Vukanen
2014-03-20	Kievit Henkjan	Lege landschappen
2014-10-09	Stuurman Joke	Noord Duitsland Polen
2014-10-23	Krekels René	Insecten in beeld
2014-11-06	Baren van Sonja	paddestoelen
2014-11-20	Dorrestein ine	roemenië
2014-12-04	Diem Christiaan	Wolken en weer
2014-12-18	Schoutsen Liseth	Tibet
2015-01-15	Tromp Henk	Vijfheerenlanden en omgeving
2015-01-29	Ruitenbeek v/d Maas	Scandinavië
2015-02-12	Heuvel John v/d	Biesbosch
2015-02-26	Besselink Geurt	Veluwe
2015-03-12	Oort Egbert van	Ooievaars
2015-03-26	Elzenga Johan	Parken amerika

2005 – 2014

Uit deze inventarisatie blijkt, dat wij als vereniging *sterk* scoren op het gebied van *landschapsbeheer* (knot, snoei, fruit). Een flink deel van onze vrijwilligers houdt zich bezig met deze activiteit.

Publieksactiviteiten zijn eveneens bij ons in *goede* handen. Zie het excursieaanbod, de educatieve programma's, tentoonstellingen, dialezingen, evenementen en de functie bezoekerscentrum.

Wij weten ons op de kaart te zetten, middels *perspublicaties*, *propaganda* en de *externe contacten*.

Feitelijke *natuurbescherming*, *milieu* en *ruimtelijke ordening* krijgen *niet* de aandacht, die wij pretenderen te bieden.

Flora en fauna (*toch de echte natuur*) mogen zich eveneens *niet* verheugen op daadkracht van onze kant. Ik doel hier niet op de belangstelling van eenieder voor de dieren en de planten. Die is er zeker. De een doet wat met vogels, de ander met paddenstoelen enz. Er ontbreekt op verenigingsniveau echter een *gestructureerde aanpak* van onderzoek en inventarisaties. Weten wij, hoe het gesteld is met de soorten? Wat hebben wij allemaal in onze streek? Zijn er bedreigingen? Kansen? Gaan soorten vooruit, of juist achteruit? We weten het niet! En als we het weten, leggen we het niet vast. Er zijn uitzonderingen (nestkasten voor de kerkuil, weidevogels, amfibieën voor wat betreft de trekellingen in een deel van onze streek). Insecten, zoogdieren en het waterleven, zijn in mijn optiek witte velden op de kaart. Planten en paddenstoelen dreigen dat te worden.

Toch merkwaardig voor een *natuur- en vogelwacht!*

Samenvattend is mijn conclusie, dat wij juist op het gebied van de echte natuur(activiteiten) erg slecht scoren.

Eduard Polfliet

"Eduard, ik heb een foto gevonden van Aad van Bohemen achter de bar." "Vermoedelijk ben ik samen met Aad bij de vogelwacht verzeild geraakt." Zo halen we de tijd, net toen de Schaapskooi (1980) er was, weer boven. Aad schilderde het bord aan de weg en het ovaal op het spreekgestoelte. Hij is jong overleden. We hadden het geriefbosje bij Zijderveld als ons werkproject gekozen. Iedere zaterdag gingen we er gedrieën heen. Op een zaterdag was daar een drijfjacht. Jij stuurde de jagers op een duidelijke manier weg. Zo duidelijk dat er zelfs in het bestuur over gesproken is. Al snel kwam je in de excursie commissie. Je schreef altijd een verslag in de Domphoorn "[Wat u wel of niet gemist heeft](#)". Ik genoot van je stukjes. Nog steeds zit je in de excursiecommissie en ga je jaarlijks naar

je vaste favorieten plekken.

Na lang aandringen kwam je in het bestuur. Je maakte een professioneel rapport "*inventarisatie activiteiten NVWVHL*" met daarin zaken die we goed en minder deden. Daarover discussieerden we in het bestuur. Je conclusie staat hiernaast. Voor jou werd dat je motivatie wat je in het bestuur zou gaan doen: Het oprichten of weer activeren van verschillende werkgroepen.

Aad van Bohemen en Arie Stam

In het rapport van Berry van Arkel (1987) sta je al bij de deelnemerslijst van de [Amfibieënwerkgroep](#). Jij hebt dat weer helemaal opgepakt. Daar ligt je hart vroeg in het voorjaar. Ik snap niet dat jij die het altijd koud hebt deze dieren veilig de dijk overzet, want dan is het altijd hondenweer. De dialezing laat je er zelfs voor schieten. Enthousiast begin je te vertellen over de goede contacten met de gemeente Leerdam en de club van vrijwilligers die daar nu goed bezig is.

En dan de [plantenwerkgroep](#). Je zocht de mensen bij elkaar en toen het draaide droeg je het over aan Bart de Groot.

“We zien ze vliegen!” zo kondigde je een opstart basiscursus insecten aan. Met een avondexcursie achter de Schaapskooi als introductie. De belangstelling was gewekt en de cursus was een geweldige ervaring. De doelgroep voor de [insectenwerkgroep](#) had je zo gevonden. De docenten Cees Gielis en Frank van Nunen werden de trekkers van de insectenwerkgroep die daarna opgericht werd. Ze komen iedere maand in de kooi.

Oprichting van de [vogelwerkgroep](#) is een groot succes voor je! In de jaarverslagen beschrijf je de bruisende activiteiten van deze jonge werkgroep. Vogelaars zijn individualisten. Gaan er vaak alleen op uit. Knap om die samen te brengen.

Zo samen terugkijkend is er heel wat veranderd en als je nu je “*inventarisatie activiteiten nvw vhl*” opnieuw zou schrijven zou de conclusie dat “*we op het gebied van Natuuractiviteiten erg slecht scoren*” bijgesteld moeten worden. De Vijfheerenlanden is geen witte vlek meer als het om inventarisatie gegevens gaat.

Frank van Nunen tijdens sapdag namens de insectenw.g.

meerdaagse excursies "wat u wel of niet gemist heeft"

Wat u wel of niet heeft gemist

Door het grote aanbod van excursies - wij pakken in het voorjaar nogal uit met een overvolle agenda - zult u ongetwijfeld wat hebben gemist. Tenslotte hebt u ook een agenda en dus bezigheden. Het lijkt wel of, toen er heel vroeger nog geen agenda's bestonden, men ook minder bezigheden had. Een agenda wil men vullen.

Veel aardige excursies zijn er geweest, lijkt ons. Helaas kunnen we geen beschrijving geven - te veel was er te doen - maar iedere excursie kreeg haar publiek, al of niet in grote getale, naar gelang aard en tijdstip. Voor de thuisblijvers komt er volgend voorjaar een herkansing.

De expeditie naar Luxemburg, waar we een aantal dagen hebben gekampeerd, willen wij wel nader omschrijven, al was het maar omdat wij er zelf zo veel plezier aan hebben beleefd.

Eigenlijk zouden we er geen ruchtbaarheid aan moeten geven, want een groep van 21 kampeerders is een flink gezelschap, nog maar net te overzien. Een groep van 30 wordt problematisch en 50 bepaald een chaos (waar laat je ze op een camping?). Gelukkig komt u er niet toe massaal de agenda te trekken voor deze vorm van gezamenlijk recreëren.

Toch moeten wij wellicht ooit een beroep op u doen in het geval voorheen verstokte kampeerders, de ongemakken meer dan moe, zullen afhaken. Reeds meenden wij enige sleet te bespeuren bij een enkele deelnemer. Dat men de trekkerstent op den duur zal inruilen voor een bungalowtent, omgebouwd busje, caravan of camper, kunnen wij bilijken. Dat men zijn toevlucht neemt tot de huur van een luxe stacaravan (acht wielen, dubbel glas, bar en airco) op een aanpalende camping, baart ons bepaald zorgen. Betrokkene - om reden van privacy kan de naam niet worden prijsgegeven; het betreft een nogal vooraanstaand lid der vereniging - werd hieromtrent reeds berispt.

22

Luxemburg bracht ons alles, wat vooraf ongeveer gedacht was.

De deelnemers:

Zonder uitzondering aardige mensen, ook de luxe huurder, als wij hem tenminste zagen, hetgeen het geval was bij de min of meer verplichte excursie-nummers. Bij elkaar bleek er een mengeling van plantelaars, vogelaars, een reptielkundige en - wij kunnen niet om hem heen - een moskenner. Laatst genoemde werd in vorige Dopphoorns al eens omschreven als een gastronom op het gebied van zwammen en uitwerselen. Deze jonge bestuurder - inmiddels zal hij de status van "veelbelovende" wel hebben vervuld voor "zeer bekwaam" en "gearriveerd" - deed ons toch weer versteld staan. Wij dachten alles met hem meemaakt te hebben. Groot was onze verbijstering toen behalve het scherpe mes, de bekende fotobusjes en pillendoosjes, een zware hamer en forse beitel te voorschijn kwamen. Vanaf dat moment werd hij onopvallend doch scherp geobserveerd.

De leiding:

In het algemeen van goede wil en terdede op de zware taak voorbereid. Zelfs het uitstippelen van wandelroutes ging redelijk goed. Organisatorisch en financieel verliep alles volgens welbekende "Natuur- en Vogelwacht" standaard. Dat hier en daar een enkel steekje viel (een beloofde waterspreuw was in geen velden of wegen te bekennen; een der wandelingen voerde langdurig langs een met gulle hand bedekte giervlakte, waaronder een weiland werd vermoed - het stinkt nu ook al buiten Nederland), doet daar niet aan af.

De locatie:

De kampeerplaats was voldoende ruim. De eigenaar van de camping bleek echter nogal merkwaardige opvattingen te koesteren omtrent reserveren. Op een deel van "ons" plekje had hij ook een grote legerkent gedacht. Dit deed ons wel verontrusten, maar niet uit het veld slaan. De bevolking, zijn-

21

den waren een groot deel van de dag en de nacht elders i.v.m. zogeheten overlevingstochten. Een onzer kampeerfamilies - helaas juist getuige van de drukte rond het opzetten van de legerkent - besloot echter spoorwegs te vertrekken en niet te wachten op verdere ontwikkelingen. Men vreesde bij voorbaat gruwelijke corpelol. Wij zagen hen niet meer terug.

De excursies:

Wij maakten drie flinke dagwandelingen, steeds in een andere omgeving. Het weer was meest fraai en in ieder geval was het overdag droog. De eerste wandeling was nog maar net begonnen - wij bevonden ons in een diepe kloof, omgeven door rotsmuren - of onze verzamelaar wierp zich op een rots en begon verwoed te hakken. In snel tempo verdwenen stukken rots met korstmoss in de rugzak. Verontrust lieten wij hem begaan. Daar hier nogal wat rots te vinden was, wilden wij niet direct alle hakwerk verbieden.

Op zeker moment moesten wij toch ingrijpen. Wij passeerden een kerkhof met daarom heen een oude muur vol korstmossen. Zelfs voor leken was het duidelijk dat het hier een bijzondere biotoop betrof. Voordat onze beitelaar - hij kreeg zo'n vreemde blik in de ogen - zijn vernietigende werk kon uitvoeren, besloten wij ons op hen te storen. Er zijn grenzen, nietwaar?

Op onze trektochten zagen wij heel wat bloemen, vogels en insecten en gelukkig weinig mensen.

Interessante vogelwaarnemingen waren die van de Grauwe Klauwier, Europese Kanarie, Dwegarend, Rode- en Zwarte Wouw, Goudvink en een langdurig hakkende Zwarte Specht. De Waterspreuw, zeker verwacht en ook aanwezig, liet het helaas afweten.

De flora van dit kalkhoudende gebied liet zich uitgebreid bewonderen. Enige orchideesoorten en grasielies waren daar ook bij.

Veel is op video opgenomen, aangezien een der deelnemers zo vriendelijk was de hele week zijn

24

we moesten soms door nauwe spleten, over omgevallen geboorte en door ruigten ons pad banen. Mogelijk zien wij nog eens terug wat we allemaal hebben aangetroffen. Daarbij ook een levendbarende hagedis en fraaie vlinders.

Opvallende zaken:

Wij noemden reeds onze videofilter, die onvermoeibaar in de weer was. Onze beitelaar beetelde onverdroten voort. Wat staat ons de volgende keer te wachten? Over de luxe caravanbewoner willen we het verder niet hebben (hoe vaak dachten wij niet aan diens koude biertjes in de koelkast, waarvan wij niet mochten proeven).

Een eerstejaarskampeerder, welbekend van gewone excursies, trok de aandacht met een noviteit voor onze kringen. Uitrustbare broekspijpen, voor thermische regeling. De pijpstukken bleken niet eenvoudig over de wandelschoenen te krijgen, zodat bij tijd en wijle een soort Zeeuwse knol door het veld draafde (paard met sokjes).

Menige avond - soms was het koud of regenachtig - werd doorgebracht in een café-restaurant, waar men ook Spaanse culinaire hoogstandjes opvoerde. De paëlla bleek voortreffelijk, alsmede de rioja. Wij konden maar moeilijk afscheid nemen van deze lokaliteit, hetgeen ons in de ochtend menigmaal wat last bezorgde.

Eduard Polfliet,
Excursiecommissie.

25

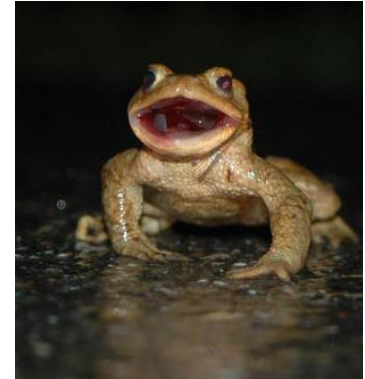
Amfibieënwerkgroep

Dit rapport uit 1987 van Berry van Arkel trok landelijke aandacht. Ook in het themanummer "rivierdijken" van Natura 1988 stond een artikel van Berry. (zie hierna) Het publiceren van je verzamelde gegevens is ook een goede vorm van natuurbescherming.

Het ingraven van emmers en afzetten met gaas wat we vroeger deden bij de Ringdijk Vianen doen we niet meer.

Door het convenant met de gemeente Leerdam is daar weer een actieve groep mensen toegevoegd aan de werkgroep. Uit dit overleg kwam dat twee lange dijkvakken en een weg voor het verkeer werden afgesloten. De drie locaties zijn gekozen omdat bekend is, dat daar veel amfibieën trekken, maar ook velen door autowielen de overkant niet bereiken.

Berry van Arkel

René Ponsen

Eduard Polfliet

Gijs van Elck

Jong geleerd

H. van Arkel

Amfibieën bij de rivierdijken van de Vijfheerenlanden

Amfibieën, uiterwaarden en rivierdijken zijn zaken die in de natuurbeschermingswereld de laatste tijd nogal in de belangstelling staan. Amfibieën omdat er ieder voorjaar zoveel stachtoffers vallen door het autoverkeer, uiterwaarden vanwege de steeds grotere bedreigingen waaraan dit karakteristieke onderdeel van het rivierenlandschap blootstaat en de dijken tenslotte in verband met de dijkerzwaringen. In dit artikel wordt ingegaan op het voorkomen van de verschillende amfibieënsoorten in de „dijkzones“ van de Lek en de Linge, rivieren die de noordelijke en zuidelijke begrenzing van dit deel van het Zuidhollandse veenweidegebied vormen. Er wordt ook ingegaan op de bedreigingen en beschermingsmogelijkheden voor de amfibieën.

DE BINNENDIJKSE ZOMER- EN WINTERBIOTOPIEN

Na het afzetten van de eieren keren de meeste volwassen dieren vrij snel terug naar het binnendijske biotoop. Kamstaanders blijven echter veel langer in de kleiputjes. Uit inventarisaties is gebleken dat de male waarn amfibieën voorkomen heel sterk gebonden is aan het al dan niet aanwezig zijn van een specifiek zomer- en winterbiotoop. Een vaak binnendijske biotoop kenmerkt zich door kleinschaligheid, tuinjens, even, oude schuren, boomgaarden etc.

DE VOORTPLANTINGSBIOTOPIEN IN DE UITERWAARDEN

Langs de teen van dijk komen in de uiterwaarden zeer specifieke waterrijke voor met een heel eigen flora en fauna. Deze zogenaamde kleiputjes hebben een zodanig milieu dat ze kunnen functioneren als voortplantingsplaats voor een groot aantal amfibieënsoorten: groene kikker, bruine kikker, hekkikker, gewone pad, rugstrep-pad, kleine watersalamander en kamstaander. Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van geschikt water. Dat houdt in dat de waterwaalet goed moet zijn en er

geschikte plaatsen aanwezig moeten zijn waar de eitjes afgezet kunnen worden. Daarbij stellen niet alle soorten dezelfde eisen. Padden kunnen hun eieren ook heel goed aan in het water liggende dode takken haachten.

Op dijktracaten waar buitendijkse prachtige poelen liggen, maar waar binnendijske monotone graslanden aanwezig zijn wordt dan ook in het voorjaar vrijwel geen trek geconstateerd.

AMFIBIEËNTREK

In de periode oktober - maart houden amfibieën hun winterslaap. Diep verborgen, al dan niet ingegraven, proberen ze buiten de invloedssfeer van de winterkoude te blijven. Salamanders kruipen vaak weg in vorstrijke kelders, maar ook wel onder een stapel oud hout of onder een steen. Padden en kikkers graven zich in. Sommige overwinteren bruine kikkers ook wel in de modder van de slootbodem. Voor deze uitzonderingsgevallen en voor de groene kikkers die altijd in de slootbodem overwinteren is het van vitaal belang dat er 's winters voldoende water blijft staan, zodat de bodem niet bevroert.

Als de winter afloopt en de lucht- en bodemtemperatuur weer gaan stijgen, worden de amfibieën langzaamzamer weer actiever. Bij een hoge luchtvochtigheid en een luchttemperatuur van ca. 10°C geleen komen sommige paddes droog op de steen. Gelukkig zijn dan de meeste jonge amfibieën al behoorlijk ontwikkeld of zijn ze naar dieper water getrokken. Vanaf juli verlaten de jonge amfibieën hun waterrijk omloop en worden ze op land te gaan leiden.

Amfibieën bij de rivierdijken van de Vijfheerenlanden

februari salamandertrek waargenomen. Omdat de winterbiotopen door de dijken gescheiden worden van de voortplantingsbiotopen, moeten duizenden dieren de dijk oversteken met alle gevaren van dien.

BEDREIGINGEN

Door het autoverkeer worden er ieder voorjaar zeer veel amfibieën doodgedrenkt. Zelfs bij een lage verkeersintensiteit is de slachting, vooral onder de zich maar langzaam voortbewegende padden, nog enorm. Plaatselijk kunnen populaties met uitsterven bedreigd worden vanwege de verkeerssterfte. Wat de Vijfheerenlanden betreft heeft met name de, toch al relatief kleine, kamstaanderpopulatie hieronder te lijden.

Op landselijk niveau bezien wordt de amfibieënstand niet zo zeer bedreigd door het autoverkeer. Veel ernstiger bedreigingen zijn waterverontreiniging en biotoopvernietiging. In het rivierengebied gaat het hierbij om ontwikkelingen in de uiterwaarden zoals: toename van de recreatie (aanleg campings, intensivering van de landbouw-ontwatering, beregning waardoor paddes drooggepompd worden, overbemesting, waardoor er soms gier in de putjes terecht komt, dijverzwaring en het steeds maar weer illegaal dempen van kleiputjes met grond, puin en allerlei afvalstoffen. Vooral in de Lek-uiterwaarden worden voortdurend kleiputjes dichtgestort en tot grasland of maasakker omgintoren.

BIOTOOPBESCHERMING

De meeste plekken in de Lek-uiterwaarden van de Vijfheerenlanden hebben geen enkel planologische bescherming die gericht is op natuurbehoud. Nog erger, ze hebben vaak de bestemming „agraris gebied“ , zodat dempen op zich niet in strijd is met het bestemmingsplan. Instrumenten die in beeld komen bij het teginhouden van dempingen zijn: Hinderwet, Wet chemische afvalstoffen, Afvalstof-

de agrarijs deze stukjes „onland“ als wisselgebied, want bij een dijkerzwaring waarbij deze gebied wordt ontstaan er prima grasland.

BESCHERMENDE MAATREGELEN TIJDENS DE TREK

In de Vijfheerenlanden zijn in de afgelopen jaren drie soorten maatregelen genomen: - afsluiten van dijkvakken voor doorgaand gemotoriseerd verkeer tijdens de trek, - aanbrengen van gasdoek en vangemmers zodat de amfibieën opgevangen en overgezet konden worden, - opruimen en overzetten van dieren op plaatsen waar bovengenoemde maatregelen niet mogelijk waren.

De maatregelen zijn in samenwerking met het Hoogheerlandschap toegepast op de Lekdijk tussen Amsted en Vianen en de Lingedijk bij Keldscherm. Voordat de maatregelen getroffen werden werd plaatselijk tot 90% van de amfibieën doodgedrenkt. De „paddentrekacties“ hebben geleid tot het sterk verminderen van de verkeerssterfte op de genoemde dijkvakken.

Vooral het plaatsen van gasdoek en emmers is zeer effectief gebleken. Men krijgt een goed overzicht van de aantallen en de soortensamenstelling. Hierna is deze methode ook erbijderbestaat. Voordien werd er op de dieren veilig over de dijk te krijgen. Wellicht kunnen er in het kader van de dijverzwaring op extra verhoogde plaatsen permanente voorzieningen, bijvoorbeeld in de vorm van buizen gemaakt worden (budoofden).

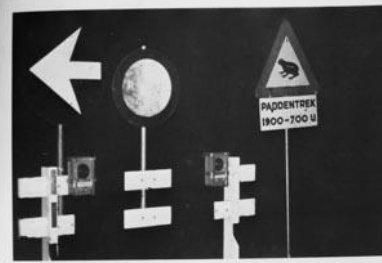
RESULTATEN VAN DE BESCHERMENDE MAATREGELEN TIJDENS DE TREK

In de Vijfheerenlanden zijn op 3 plaatsen exacte vingstregistraties uitgevoerd. Deze plaatsen zijn: Lekdijk Vianen, Lekdijk-oost Lelmond en de Lingedijk tussen Oosterwijk en Keldscherm.

Kleine watersalamander (af: Ferry Sijmmerse)

Amfibieën bij de rivierdijken van de Vijfheerenlanden

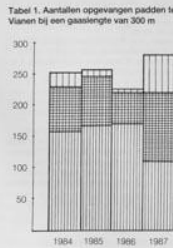

Tijdens de voortplanting wordt de Lekdijk voor het doorgaande autoverkeer afgesloten. (af: H. van Arkel)

De rugstrep-pad is de enige soort die tijdens de trek de dijk niet oversteket. De voortplantings- en zomer- en winterbiotopen liggen beide op binnendijske of in de uiterwaarden. Kritische soorten als kamstaander en hekkikker komen op een aantal specifieke plaatsen voor. Biotoopvernietiging is voor deze soorten de grootste bedreiging. Zeker in het kader van de op handen zijnde dijverzwaring is het van groot belang dat de amfibie voortplantingsplaatsen in kaart worden gebracht. Op grond daarvan kan een plan worden opgesteld.

voor biotoopbescherming. Wanneer er bij een toekomstige dijverzwaring overmeetsel amfibiebiotopen moeten verdwijnen is compensatie een voorwaarde om de rijk amfibieënstand te kunnen handhaven. Die compensatie in de vorm van het op natuurtechnische wijze aanleggen van voortplantingsbiotopen is alleen zinvol als er in de directe omgeving een geschikt zomer- en winterbiotoop aanwezig is. Voorlopig op eventuele dijverzwaringen is concrete bescherming van biotopen van groot belang. Het overzetten van amfibieën om ze van de verkeersdrukte te redden is alleen zinvol als het gebied waar ze overgezet worden is veiliggesteld. De rapportage van het amfibieonderzoek in de Vijfheerenlanden draagt mogelijk bij tot een betere toekomst voor de padden, kikkers en salamanders in dit deel van het rivierengebied.

Afhes van de schrijver: Provinciale Waterschap Utrecht, Afdeling Ecologie, Postbus 18100, 3007 TH Utrecht

Tabel 1. Aantallen opgevangen padden te Vianen bij een gaslengte van 300 m

Table 1: Aantallen opgevangen padden te Vianen bij een gaslengte van 300 m

Table 2: Overige aantallen opgevangen dieren te Vianen bij een gaslengte van 300 m

Table 3: Opgevangen amfibieën bij het gas te Lelmond (100 m)

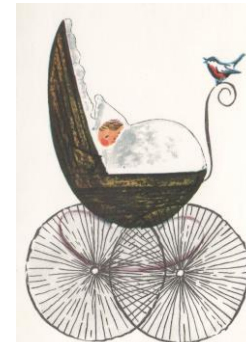
Table 4: Overgezte amfibieën op de overige traktaten te Lelmond

Astrid Kant

Als ik tijdens een lezing over weidevogels bij vogelwacht Culemborg een afspraak wil maken, dan moet het wel snel, want de grutto's komen. "Ik ben dan een paar maanden niet beschikbaar." Dus een week later zit ik bij Astrid in haar bibliotheek voor het interview.

Op haar geboortekaartje wordt de relatie met vogels al aangekondigd. Door de IVN natuurgidsencursus is ze lid geworden in 1982. Zij moest toen wel ontheffing krijgen, omdat ze nog geen 18 was. Maar tijdens de cursus wist iedereen haar te vinden als het een vraag over vogels was.

De belangstelling voor de natuur werd gewekt door de vakanties op Terschelling. Ze liep alle excursies mee met SBB-boswachter Jaap Bais. Maar ging ook vaak alleen op pad. Veel leerde ze uit boeken. Daarom is deze bibliotheek haar lievelingsplek. Ze studeerde voor mondhygiëniste en werkt in Utrecht. Haar verdiende geld wordt dan weer besteed aan de dure hobby "de weidevogels". Ook probeert ze extra te werken om dagen op te nemen in de periode van maart tot 8 juni.

In 2011 verscheen haar boek "Weidevogels", waar ze put uit 20 jaar ervaring. Dat is niet ongemerkt gebleven, want Vogelbescherming Nederland reikt jaarlijks de Gouden Lepelaar uit. In 2013 krijgt Astrid deze prijs, omdat ze zich op uitzonderlijke wijze heeft ingezet bij het beschermen van weidevogels in de regio Vijfheerenlanden rond Leerdam. Op 24 april 2015 krijgt Astrid op Lintjesdag een Koninklijke onderscheiding. Dezelfde dag zat ze weer in het veld bij haar grutto's.

weidevogelwerkgroep

In 1991 wordt deze werkgroep actief. Het verenigt veehouders en weidevogelvrijwilligers. Ze vergaderen jaarlijks in de Schaapskooi. In het jaarverslag worden de resultaten steeds vermeld. Zo komen de weidevogelboeren en NVWVHL samen met Astrid Kant als coördinator.

De grutto neemt een belangrijke plaats in. 90% van de West Europese grutto's broedt in Nederland. In ons land komen ze alleen in de lage helft voor. Terecht dat de grutto tot onze nationale vogel is gekozen. Om meer over grutto's te leren moet je ze ringen. Met het huidige systeem van 5 kleurringen kan je de dieren individueel herkennen. Zo wordt iedere vogel in kaart gebracht. Dit alles wordt gecoördineerd door de universiteit Groningen.

Sinds 2009 zijn 150 kuikens en 150 volwassen grutto's door Astrid geringd. Daarvan zijn er nu 2015 nog 75 (50%) in leven. Zo blijkt dat 25% broedt waar hij geboren is. 50% in de naaste omgeving (1 tot 2 km) en 25% wat verder. (b.v. IJsselstein) Zij zijn de nieuwe generatie. De groep Vijfheerenlanden van Astrid telt 30 boeren. Terwijl landelijk de grutto-stand jaarlijks met 3% achteruit gaat, stabiliseert of groeit het in de VHL. Vooral langs de Huibert (het laagste punt in de VHL) gaat het nog goed.

Naar aanleiding van Astrid's standpunt over de subsidieregeling voor het beschermen van weidevogels, is er verschillen van inzicht ontstaan tussen het Collectief en Astrid. Zo ook met de Vogelwacht. Ze gaat nu enthousiast met Grutto-VHL zelfstandig verder. Jammer vind ik dat er zo een eind komt aan onze 25 jaar succesvolle samenwerking.

Pons secretaris

Als Wim open doet zijn er twee honden die op hun plaats moet worden gewezen. "Logeetjes, de kinderen zijn met vakantie." Wim laat duidelijk merken wie hier de baas is. "Dat moet ook", zegt hij, "want in een roedel is er één de baas en dat ben ik." Hij is geboren op een boerderij in Bergambacht. Studeerde in Utrecht voor dierenarts en komt bij Oskam in 1968 in Vianen in de praktijk. Daar is hij tot 1994 gebleven. Toen werd hij fulltime ambtenaar en toezichthouder in slachthuizen. Door de standplaats Apeldoorn verhuist hij naar Epe. 1-1-2005 gaat Wim met de VUT en komt weer terug naar Vianen. Hij werkt nog één *dag* in de week. Beter gezegd één *nacht* in de week, want toezicht moet van de overheid. Anders wordt er niet geslacht!!

"Maar hoe kom je dan bij de vogelwacht?" vraag ik. "Ton Poot, woonde vlak bij me en vroeg me mee voor de knotgroep. Dat is een gezellig clubje op de woensdag. Heerlijk buiten. In de herfst appels en peren plukken en snoeiwerk. "Ik hoef je niet te vragen hoe je in het bestuur gekomen bent, want de laatste keer dat ik bij je was , kwam ik met die vraag." "Als je lid bent van een vereniging, vind ik dat je ook je nek moet uitsteken om wat te doen." "Al snel werd je secretaris. Dat is best een zware functie in het bestuur?" "Dat valt best mee, want iedereen wilde me de weg wijzen. En die heb ik inmiddels gevonden." " Wim bedankt voor je gastvrijheid. En zo word ik door zijn logeetjes begeleid naar de deur.

Ton Poot met zijn vrouw in gesprek met Peet Versluis.

Jannie Stam

"Jannie, ik heb wat oude foto's meegenomen. Zullen we eens kijken wat dat bij ons aan herinneringen boven haalt. Ik zie Arie en Leen Stam voor het eerst komen toen we bij Vianen aan het knotten waren. Al gauw waren jij en Jessica Wammes er iedere zaterdag bij." "We waren lid geworden tijdens een tentoonstelling in de LAVO in Leerdam", herinnert Jannie zich nog.

"Dit is de allereerste excursie naar het buitenland in 1979. Naar Cap Gris Nez. Zo primitief hebben we nog nooit gedaan. Wild kamperen en geen water. Mevrouw de Jong (in groene jas) had thuis een cake gebakken en Herman Rensel zet een lekker bakkie koffie."

"Simon, ik volgde alle cursussen die je organiseerde." "Jannie, die foto zou ik nu, 30 jaar later, nog eens kunnen maken als jullie de paddenstoelen determineren." "Wat waren we nog jong hè en slank. Jannie nu 85 en ik wat zwaarder."

Leen Stam is in 1987 onverwacht overleden. Hij was net één jaar met vervroegd pensioen. Leen haalde de formulieren op bij het ooievaars project en ging iedere dag naar de Schaapskooi. Hij was uitvoerder bij een groot bouwbedrijf. Twintig jaar hebben we in een grote wagen op de bouw gewoond. Dat was avontuurlijk.

Arie Stam deed veel rond de Schaapskooi. Hij kreeg een relatie met Jessica. Samen wilden samen het beheer gaan doen. Arie heeft van 2007 tot 2009 in het bestuur gezeten. Hij gidste vaak bij excursies. Toen Jessica ziek werd veranderde ineens alles.

Jannie wordt in mei 85 jaar en is nog steeds actief en belangstellend voor de natuur. Als het weer het toelaat gaat ze er met haar fiets op uit, want stil zitten kan ze niet. Volksdansen heeft ze 20 jaar gedaan en gymnastiek doet ze nog steeds. Ze is het oudste actieve lid van onze vereniging!!

7

2008

2013

Hoofdstuk 7

2008-04-10 – 2013-04-25			
voorzitter	secretaris	penningmeester	
2008-04-10 Berry van Arkel 2013-04-25	Wim Pons	Sonja van Baren	
Eduard Polfliet	Piet Solleveld 2012-04-19 PieterHellingman	Arie Stam 2009-04-23	2008-04-10 Bart de Groot
2008-04-10 Dick Kerkhof	2008-04-10 Arie Versluis	2009-10-29 Cees Gielis	

v.l.n.r. Piet Solleveld; Sonja van Baren; Arie Versluis; Bart de Groot; Berry van Arkel; Wim Pons; Cees Gielis; Dick Kerkhof

2006-2014

Berry van Arkel

Als ik aankom is Berry de tuin aan het sproeien. "Ik heb gisteren kunstzwaluwnesten opgehangen. De oorspronkelijke nesten waren door trilwerkzaamheden eraf gevallen. De jongen heb ik erin gedaan en de ouders gingen door met voeden." Buiten op het terras praten we verder. Berry werd toen hij 12 jaar was in 1968 lid. Samen met zijn buurjongen Cees Witkamp gingen ze naar Jan Dijkstra vragen of ze ook lid konden worden. Zo werden ze de eerste jeugdleden. Samen trokken ze er op uit. Ze inventariseerden en hielden lijsten bij. "Ik heb ze nog wel ergens liggen. Je krijgt ze van me". "Ik kwam je naam tegen in de DompHoorn van dec. 1971 dat je de kwis had gewonnen van Fazzi en Dijkstra." (volg de link)

Jullie jeugdgroep doet o.a. wateronderzoek. Zo ontdekken jullie illegale lozingen van de Alver in Vianen en brengen dat via de VARA onder de aandacht. In 1974 winnen jullie een nationale milieu prijs. Je was toen 18. (zie link) Na de reis naar Engeland, jullie prijs, viel het groepje uit elkaar. Iedereen ging verder met zijn studie. Berry volgde Hogere Bosbouw en Cultuurtechnische School in Velp met extra in het pakket Natuurbeheer. Zijn stageplek was bij ecologie bij de provincie Utrecht. Daar werk je nog steeds.

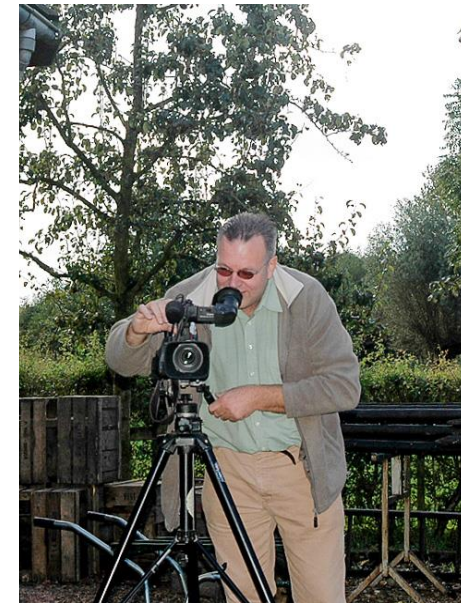
De amfibieënwerkgroep neem je over van René Ponsen. Een keurig rapport breng je onder de aandacht. (volg link) zie foto hiernaast

In 2005 kom je met een voorstel voor het project "kijk vanaf de dijk" in een bestuursvergadering als een cadeautje voor de vereniging voor haar 40 jarig bestaan. Het zal de vereniging geen geld kosten. Jij zou het project bekostigen met subsidies. En zo gebeurde. De Vijfheerenlanden stond weer op de kaart!! (zie link)

In 2006 vraagt Hans de Labije je om in het bestuur te komen. Je was al eerder gevraagd, maar werk en een jong gezin vroegen ook om aandacht. Je komt al snel met het idee om als vereniging aandacht te schenken aan duurzaamheid door zonnepanelen op het dak te leggen. Daar was het bestuur toen nog niet rijp voor. Maar in 2008, waren de tijden en het bestuur veranderd. Isoleren gebouw, aanpassen achterzaal en plaatsing zonnepanelen gebeurde in jan/feb 2012. Jouw goede contacten met de gemeente Leerdam monden uit in een convenant. (volg link) Je treedt af als voorzitter vanwege je drukke werkzaamheden, maar blijft tot 2014 in het bestuur.

Nu kan je je schaarse vrije tijd besteden aan je filmhobby. De DVD de Zouweboezem breng je zelf uit. Hieronder neemt burgemeester Coert van Ee de eerste DVD in ontvangst.

2007

Kijk vanaf de dijk

Dit hele project was een groot succes. Veel mensen maakten via de DVD, de website en de fietsroute kennis met onze mooie streek.

Veel mensen werden lid om deze DVD gratis te krijgen. Vaak tijdelijk!

BELEEF DE VIJFHEERENLANDEN

In het kader van het 40 jarig jubileum in 2006 is de Natuur- en Vogelwacht De Vijfheerenlanden vorig jaar gestart met het project Kijk vanaf de Dijk. Het project omvat het maken van een streekdocumentaire over het mooie landschap van de Vijfheerenlanden, het maken van een begeleidend boekje met achtergrondinformatie, het ontwikkelen van een fietsroute en een nieuwe website. Voor het project is bij diverse partijen subsidie aangevraagd. Dit heeft veel tijd gekost maar is uiteindelijk wel gelukt.

Vorig jaar is gestart met de filmopnamen. Hiervoor zijn op verschillende plaatsen interviews over bepaalde thema's afgenomen. Zo komt het griendwerk, het waterbeheer en het (agrarisch) natuurbeheer aan bod. Maar er is ook te zien dat de Vijfheerenlanden vooral een agrarisch gebied is. Verder kun je zien hoe een eendenkooi werkt en zijn er heel mooie beelden van de vispassage bij de stuw van Hagestein, waarbij te zien is dat er zalmen in de Lek zwemmen. De DVD kan worden gebruikt in lesprogramma's voor de schooljeugd.

De fietsroute is uitgewerkt via een kaart. Bijzonder hiervan is dat alle plaatsen in beeld worden gebracht waar je vanaf de fietsroute bestaande wandelroutes/wandelpaden kunt bereiken. Op de mooiste plekjes langs de fietsroute worden "beleefpunten" aangegeven.

Bij de film en de fietskaart is ook een overzichtelijk boekje gemaakt met achtergrondinformatie.

De website wordt een "portaal" voor andere organisaties in de streek, die zich op de één of andere wijze bezig houden met het landschap van de Vijfheerenlanden. Op de website wordt ruimte gemaakt waar bewoners zelf wetenswaardigheden, foto's etc. kunnen plaatsen over het gebied en dan met name langs de dijken. Via de website zal een

aantal keren een wedstrijd worden georganiseerd, bijvoorbeeld in de vorm van een fotopuzzeltocht.

2010 **convenant met de gemeente Leerdam**

Op 26 februari 2010 ondertekenden de wethouder dhr. Van der Leij van de gemeente Leerdam en Berry van Arkel namens de Natuur – en vogelwacht “De Vijfheerenlanden” het convenant. Doel van het convenant is de samenwerking met betrekking tot de groene onderwerpen te bevorderen.

De afspraken worden per project vastgelegd. Zoals amfibieënbescherming, beheer gemeentelijke hoogstamboomgaarden, een regentonnenactie natuureducatie en een nestkastenactie.

Op de millenniummark in Leerdam werd ruim aandacht geschonken aan dit convenant biodiversiteit.

Voor het project biodiversiteit Leerdam is een Europese- en een gemeentelijke subsidie verkregen. Er zijn meer dan 300 nestkasten verspreid en de DVD “vogels bij u in de buurt” met de nodige informatie is hieraan toegevoegd.

Ook de werkgroep Amfibieën is belangrijk uitgebreid met inwoners uit Leerdam. Ze zijn al vroeg in het voorjaar actief.

Het project Hoogstamboomgaarden heeft een informatie avond gegeven en er zijn beheersplannen voor 9 boomgaarden opgesteld. Met o.a. het inplanten van 240 hoogstambomen. Voor scholen is een lesprogramma gemaakt met als vertrekpunt eerder gemaakt lesmateriaal van onze educatieve werkgroep.

2004- Sonja van Baren penningmeester

Als ik binnenkom wil ik eerst even rondkijken, want er zijn zoveel leuke dingen te zien. Sonja en Koen verzamelen cottages. Miniaturen van huizen in Groot-Britannië. Maar ook van vogels. En aan al die cottages zit een verhaal vast van een vakantie die ze daar doorgebracht hebben.

Sonja is geboren in Indonesië in een Jappenkamp. Ze heeft er tot haar elfde gewoond, toen vluchtte het gezin naar Nederland. Ze komt wat later in Leerdam wonen. Na de HBS gaat ze werken op de Glasfabriek, afdeling "ontwikkeling". Daar leerde ze Koen kennen. Volgde een opleiding voor secretaresse en gaat dan naar de ANWB in Rotterdam waar ze verdere opleidingen volgde. Terug bij de Glasfabriek zijn ze getrouwd. Toen de kinderen kwamen kon ze haar werk ook thuis doen. De directeur van de MAVO vraagt Sonja voor administratief werk. Ze haalt praktijkdiploma boekhouden en akte engels en wordt lerares.

In 1978 tijdens een tentoonstelling van de NVWVHL op school in Leerdam is Sonja lid geworden. Al snel kwam ze in de excursiecommissie. Daarin zat Arie Vogel die ook in de redactie van de DompHoorn zat. Vanaf 1987 zit Sonja in de redactie. Op verzoek van Corry Vallen regelde Sonja een excursie naar Limburg en kwam zo in contact met Leo Koster. 20 jaar regelde ze die excursie.(zie bij Leo Koster) In 2004 komt Sonja in het bestuur. Een jaar later neemt ze het penningmeesterschap over van Nel Brouwer. Als de 2^e IVN natuurgidsencursus begint doet Sonja ook mee en volgt later een watergidsencursus. Dat levert mooie info-panelen op. Tijdens een ziekbed ziet ze dat kinderen kikkervisjes vangen, of lieveheersbeerstje die verder moeten leven in een potje. Dat dierenleed kan ze met info voor de kinderen mogelijk voorkomen. Zo ontstaan de scholenprojecten.(zie hierna)

Dan komt het moment om de foto te maken. Iets waar Sonja een reuze hekel aan heeft. Dan zit alles ook nog tegen waardoor het langer duurt. Mijn accu is leeg. Met het toestel van Sonja kan de foto toch gemaakt. Dus uiteindelijk toch gelukt met cottages op de achtergrond.

Educatie scholen projecten

Voor de basisscholen hebben we een twaalfstal projecten ontwikkeld waarvan er ieder jaar zo'n 3 worden aangeboden.

Het programma bestaat uit een inleiding. Daarna gaan de leerlingen in groepjes de opdrachten uitvoeren die in hun werkboekje staan. De informatie kunnen ze vinden op de panelen. Ook zijn er leerspelletjes wat variatie in de opdrachten geeft. Als afsluiting is er een quiz, waarin het geleerde wordt getest.

De projecten zijn zeer verschillend waarbij rekening met het jaargetijde wordt gehouden.

Onderwerpen zoals : waterdiertjes, amfibieën, vogels op oude schoolplaten, hoe dieren de winteroverleven, paddenstoelen, kriebelbestjes, grienden enz..

Cursus mandvlechten

v.l.n.r Mv Pietersen, Jan Ververs, mv en Wim van Gelderen, Maarten Pietersen, mv Streefkerk, dhr Posthumus, Thijmen den Beste, Piet Bogerd, Aart Horde, Gerrit Streefkerk, Ida Bogerd en Piet Solleveld

De allereerste mandvlecht-cursus werd door Gerrit Streefkerk georganiseerd in 1984. Docent Wim van Gelderen.

Daarna regelde Piet Bogerd deze cursus. Eerst docent Arie van 't Hoog, later Tony van Gerwen, José Schilder en Piet Hein Spieringhs. (zie hiernaast)

Vanaf 1999 tot 2015 regelde Sonja van Baren deze cursus

2014

Leo Koster leidde 20 excursies in Limburg

.het laatste woord is voor Sonja van Baren

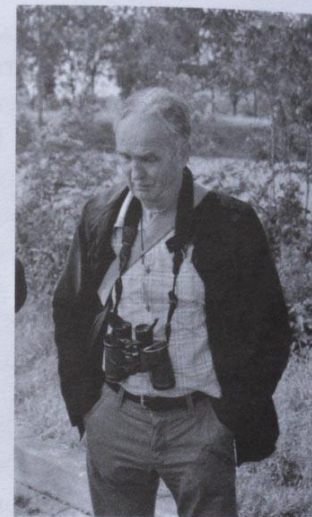
Hiermee komt helaas een eind aan de samenwerking tussen Leo en mij voor de vereniging. Gedurende 20 opeenvolgende jaren heeft Leo evenzeer prachtige, interessante excursies verzorgd in en/of vanuit het Limburgse land. Ik heb veel geleerd over de verschillende aspecten van de natuur en ik denk dat ik niet de enige ben. Maar daar bleef het niet bij. Hij schreef ook de introducties voor de DompHoorn en als ik krap in m'n tijd zat maakte hij zelfs het verslag, net als nu. In woorden is niet uit te drukken wat Leo voor ons gedaan heeft. Daarom laat ik het hier maar bij. Leo, van harte bedankt.
Sonja

Leo Koster organiseerde 20 excursies voor onze club. Sonja van Baren had de eerste contacten gelegd en ieder jaar regelde ze die excursie. Als je een keer mee geweest was wilde je er graag de volgende keer weer bij zijn, want Leo maakte er altijd iets bijzonders van. Hij wist er erg veel van en kon dat heel goed overbrengen. Hij bereidde zijn excursies altijd erg goed voor en bracht ons op de mooiste plekken. Maar eens moet er een eind aan komen. Helaas, maar wat overblijft zijn dierbare herinneringen aan zijn excursies.

1 juni - De 20^e excursie, "Genieten met een zachte "G".

Veel struin ik door het Limburgse land en soms denk ik "dat zou wel eens een wandeling/excursie kunnen zijn voor de Natuur- en Vogelwacht De Vijfheerenlanden uit Schoonrewoerd.

Dit jaar (2014) heb ik gekozen voor de omgeving van Wittem. Koen en Sonja halen me op, maar gaan niet mee met de wandeling. Gezondheidsproblemen hebben Koen een stukje teruggeworpen, hij probeert zijn conditie weer wat op te krikken. Koen is nog altijd mee geweest, al 19 keer, maar moet nu helaas afhaken. Dit keer een wandeling van ongeveer 15 km, maar omdat ik het gebied goed ken zijn er diverse mogelijkheden om in te korten.

20
excursies
met
leo koster
naar
Limburg

Chris Kramer jeugdgroep

Chris had me al gezien toen ik in het parkje keek waar ik precies moest zijn. Vanuit zijn huiskamer zie ik nu het bankje. Zijn tuin grenst aan het park en is ingericht voor de vogels. Ook in de kamer staat een bak waar hij vlinders in uitkweekt voor school.

Geboren in Boven-Hardinxveld. Wat jeugdherinneringen: Visjes vangen aan de rivier. Thuis in de tuin een vijvertje van een olievat en een volière met tropische vogels. Geprobeerd om pimpelmeesjes te vangen, maar dat was geen succes. In de 60-ger jaren vakanties naar de Veluwe. Chris ontdekt in de Avelingen zijn eerste Gekraagde Roodstaart en zijn eerste IJsvogel.

In Gorinchem op de kweekschool krijgt hij biologie van Peter Dieleman. Hij wordt lid van de NVW Alblasserwaard. En loopt mee met de plantenwerkgroep. Daar wordt hem gevraagd een jeugdgroep te beginnen. Hij wordt onderwijzer in Leerbroek.

De I.V.N. natuurgidsencursus brengt hem bij de NVWVHL. Het werkstuk had hij al op de PABO gemaakt en nu verder uitgediept – kanaal van Steenenhoek.

In 2001 wordt Chris gevraagd om een vogelexcursie bij fort Everdingen voor de jeugd te leiden. Dat was het begin van veel activiteiten voor de jeugd die hij mede organiseerde. Hij deed mee met de scholenprojecten en organiseerde activiteiten voor de jeugd tijdens de schoolvakanties en saptagen.

De bak met poppen van de dagpauwoog staan voor het raam

Jeugd activiteiten
 Sinds herfst 2001 → okt 2003

Leek excursie 10x	De Natuur in
Gaanse oeverland Slikken 17x	- Belangstelling
Wierde vogel schied 15x	- In contact brengen
" excursie 10x	
Paddestelemiddag 20x	
Vogels in de winter 15x	
Lehvoegels febra 12x	
Amfibieën middag 30x	
Vogels - lente 8x	
Vogels Zomer 12x	
Oude Amb. markt Juraem (100)	
Kinderhoren. 20x	
Boerse / markt 23x	
Kindermiddag 25x	14 kids gemiddeld
Sloutheentjes 20x	(19/270) 10%
Natuurwim 6x	80
Paddestelemiddag 13x	76
	80

Projecten Basisschoolen
 met april Amfibieën gr 5-8 - h
 met juni Vlinders gr 3-8 500 h
 okt+nov. Paddesteel gr 5-8 - 800 h

lijstje met hoeveel deelnemers er bij een activiteit waren.

Verder is Chris actief bij de vogelwerkgroep waar hij mee doet met wintervogeltellingen.

Zaterdags trekt hij er met een groepje leerlingen uit zijn klas de natuur in. "Zo leer je de kinderen ook op een andere manier kennen en breng je ze de liefde voor de natuur bij."

2008

Bart de Groot

Bart is geboren in Sluis aan het begin van de Zouwe. Zijn vader was vriendwerker en zat 's zomers in het fruit. Bart heeft als kind ook achter het schilijzer gestaan om teen te schillen. In de 6^e klas van de lagere school kreeg hij landbouwverlof als kersenwachter.

Studeren was weggelegd voor de kinderen van de dokter en de burgemeester, maar niet van een handwerksman. Bart heeft de lange weg van steeds hogerop afgelegd. Eerst L.T.S. elektrotechniek, daarna M.T.S. en dan H.T.S. specialisatie technische natuurkunde. Met zijn 22^e klaar met goede cijfers. Hij krijgt een baan bij het FOM (Fundamenteel Onderzoek der Materie) Daar heeft hij 40 jaar gewerkt.

Door een fruitsnoeicursus van Gerrit Streefkerk komt hij bij de vogelwacht en wordt 14-11-1990 lid. Hij volgde de laatste vogelcursus van Hans Mackaay in 1997. Met de 2^e IVN cursus met Leo de Borst, Aart de Gans en Peter Dieleman als docenten verdiepte hij zijn kennis. De Rietput bij Heukelum was het gebiedje dat hij moest volgen voor het werkstuk. Zo groeide hij verder in de vereniging.

Bart werd 12 augustus 2004 lid van de excursie commissie. Trouw krijg je bericht van de volgende excursie en na afloop krijg je het verslag via de e-mail van wat we onderweg waargenomen hebben. De jaarlijkse meerdaagse excursie regelt hij tot in de puntjes. Meestal naar Texel.

Een jaarlijks vast terugkerende excursie met Anko de Graaf heeft hij al voor de 10^e keer georganiseerd.

Nadat Eduard Polfliet de plantenwerkgroep nieuw leven had ingeblazen, werd Bart de leider van die groep. Hij coördineert de excursies en maakt het verslag en de inventarisaties in handzame tabellen. Ook komt de plantenwerkgroep wel eens op donderdagavond om een moeilijke groep samen te determineren met de Heukels flora. Ook tijdens de sapdag presenteert de plantenwerkgroep zich.

In 2008 komt Bart in het bestuur. Hij neemt de ledenadministratie van Dirk Drijvers over. Dat doet hij vaak in de Schaapskooi als hij op zaterdag dienst heeft.

Bij de verbouwing en aanpassing van de oude elektrische bedrading kwam de kennis van Bart goed van pas. De bediening kan nu vanaf één zuil met alle schakelaars bijeen.

Voor SOVON worden in het winterseizoen maandelijks de watervogels geteld.

Eén ding moet Bart nog leren : nee zeggen. Dat is moeilijk voor iemand die het iedereen naar de zin wil maken!

Excursiewerkgroep

De excursiewerkgroep bestaat al vanaf het begin van de vereniging. Steeds is Gerrit Zijderveld voorzitter daarvan.

Bart zorgt voor de berichtgeving naar DompHoorn en pers. Ook maakt hij altijd een verslag van wat er allemaal is waargenomen. Dat is dan terug te vinden op je mail of op de website.

Ook wordt er ieder jaar een weekend of een midweek naar een huis georganiseerd bij een prachtig natuurgebied. Dat is jaren naar Texel geweest en de laatste 2 jaar een midweek naar Oostkapelle in Zeeland.

Jules Klees organiseerde reizen naar het buitenland. Een weekend naar de Hoge Venen of de Eifel. Ook Champcella in Frankrijk was een geliefd reisdoel.

Ieder lid van de werkgroep heeft zijn favoriete doel. Zo gaat Eduard ieder jaar naar plan Tureluur. De afwisseling in het programma maakt het aantrekkelijk.

De werkgroepleden: Bart, Jopie, Jules, Gerrit, Eduard en Rein

Plantenwerkgroep

De plantenwerkgroep gaat één keer per maand op excursie. Al vroeg in het voorjaar wordt naar de stinzenflora gekeken.

De uiterwaard bij fort Everdingen is op de schop geweest en dat levert botanische verrassingen op. Dus een gebied om nu eens beter te bekijken. Ze hebben dat in 2015 vier keer geïnventariseerd en dat met een streeplijst vast gelegd. Nu kan dat over een aantal jaren herhaald worden en kan je de verdere ontwikkeling van dit gebied volgen.

Verder verzamelen ze moeilijke soorten om op de volgende donderdagavond samen in de Schaapskooi met de Heukels flora te determineren.

De plantenwerkgroep bestaat uit de mentor Dick Kerkhof, de coördinator Bart de Groot, Jans van Dijk, Jannie Stam, Jopie de Gans, Jules Klees, Hendrien Romein, Peter Dieleman

Planten in de Everdingervaard, op het terrein van Fort Everdingen en in Vianen langs de Lek in 2015.

We hebben 4 keer zoveel mogelijke planten geïnventariseerd, in de Everdingervaard en bij Vianen.
 De eerste keer op donderdag 28 mei in de Everdingervaard:
 De tweede keer op zondag 14 juni op het terrein van het Fort, met Dick Kerkhof
 De derde keer op donderdagavond 9 juli in de Everdingervaard.
 De vierde keer op zaterdagmorgen op 29 augustus bij Vianen langs de Lek

s = sporadisch	r = schaars	o = hier en daar	x = gezien
a = abundant	d = dominant	l = plaatselijk	
f = frequent	x = onbekend	fd = frequent, plaatselijk dominant	of = hier en daar, plaatselijk frequent

Hierna volgt de lijst met planten die we opgeschreven hebben.

planten, ned. naam	latijnse naam	28mei	14 juni	9 juli	29 aug	sept ?
Agrimonie					x	
Akkerdistel		x	o	of		
Akkerdoornzaad					x	
Akkerhoornbloem	Cerastium arvense		of			
Akkerkool	Lapsana communis		o			
Akkervergeet-mij-nietje	Myosotis arvensis		of			
Akkerwinde	Convolvulus arvensis		of	x		
Amerikaanse vogelkers	Prunus serotina		od			
Avondkoekebloem					x	
Bastervederik					x	
Berm ooievaarsbek					x	
Beuk	Fagus sylvatica		fd			
Bezemkruiskruid					x	
Bijvoet	Artemisia vulgaris		r		x	
Bitterzoet	Solanum dulcamara		x	r	x	
Bleekele droogbloem	Gnaphalium luteoalbum		r			
Bleke klaproos	Papaver dubium		r			
Bloedzuring	Rumex sanguineus		r			

2008 – 2014 bestuurslid Arie Versluis

Toen Arie in 1981 klaar was met de bouw van zijn huis, vroeg ome Gerrit Streefkerk, die de bouwmaterialen had geleverd, wat hij nu allemaal ging doen met al die vrije tijd? Hij had wel een voorstel: meedoen met de knotgroep. Dat heeft hij dus gedaan. Van het een komt het ander. Je gaat mee doen met de bardienst in de Schaapskooi. Toen Loek Ettema stopte als beheerder, nam jij zijn taak over. Hans de Labije, voormalig penningmeester, kwam bij je met een enorm kasboek en gaf je een verkorte opleiding Boekhouden. Dat kasboek gebruik je nog steeds. Wel gebruik je het computerprogramma Excel om het ook daar in te voeren en de gegevens door te sturen naar de penningmeester.

Het werk groeide. "Het sappen" ging niet helemaal naar wens en dat trok je naar je toe. We maken nu 5000 liter sap per jaar, waarvan we de helft afzetten bij anderen. We laten sinds kort ook appelstroop maken. Nu zelf "een fitte vutter" ben je nog meer betrokken bij het fruitbedrijf en heb je een deel van het werk van Marius overgenomen.

Als beheerder heb je ook de inkoop te regelen. "Maar dat is routine geworden", zeg je en dat regel je wel even tussendoor. Ook de catering is door ervaring en de goede contacten met het Partycentrum steeds eenvoudiaer.

Ook start de "nestkastenfabriek" weer als de voorraad opraaft. Er zijn er vanaf het begin in 2009 in totaal 1300 gemaakt. Daar heeft de samenwerking met de gemeente Leerdam voor een grote afname gezorgd.

Het onderhoud aan het gebouw reken je bij je taken. De veldschuur, de aanbouw van 1998 en de laatste verbouwing waarin het gebouw goed geïsoleerd is, heeft je heel wat uren gekost. (zie elders) Nu heb je nog een wens om aan te pakken: het winkeltje en de bar. Op de laatste jaarvergadering is daar geld voor vrijgemaakt. Dat gaan we binnenkort met een aantal mensen aanpakken.

Boven dit stukje staat de tijd dat je bestuurslid was, maar je was vanaf 1998 op iedere vergadering aanwezig als beheerder. In de rondvraag had je altijd wat punten die aan de orde moesten komen. Nu nog, buiten het bestuur, lever je je bijdrage als aandachtspunten voor de bestuursvergadering.

Nu met pensioen heb je meer tijd om er met de kijker op uit te trekken. Dan weet het Zuid Hollands landschap je te vinden om uit te kijken naar een Otter. Je krijgt er een boekje bij met instructie. Wel vind je vraatsporen van een bever.

foto 's links kampioen koekslaan tijdens de ambachtenmarkt 1992

Een grote klus als beheerder is het bijhouden van de agenda, want dan moet je vaak veel meer regelen. (gidsen, catering enz) Gelukkig hebben Hans en Edith de Labije dit van je overgenomen.

Dit jaar word je erg gewaardeerd voor wat je voor de Natuur- en vogelwacht deed. Toen je uit het bestuur ging wilde men je erelid maken, maar men was vergeten dat je alleen door de algemene ledenvergadering tot erelid benoemd kan worden. Dus moest je even wachten. Op 24 april 2015 werd je daarvoor ook koninklijk onderscheiden met een lintje.

Op mijn vraag of er nog een leven is buiten de vogelwacht was je antwoord: "ja natuurlijk". Maar als je nooit meer in de Schaapskooi zou komen? vroeg ik verder. Toen werd het even stil. "Nee, dat zou ik nu nog niet willen missen". Wij ook niet!!

Koninklijke onderscheiding voor vijf zederikers

v.l.n.r. staand: dhr Den Otter, dhr Mulder, dhr Versluis, mevrouw Van Ee, burgemeester Van Ee, v.l.n.r. zittend: mevrouw Van der Stegen-Hussenöder, mevrouw Groenendijk-Den Hartog

Tijdens de lintjesregen op vrijdag 24 april heeft burgemeester Coert J.J. van Ee vijf inwoners van Zederik een Koninklijke Onderscheiding opgespeld tijdens de jaarlijkse Lintjesregen. Allen werden benoemd tot Lid in de Orde van Oranje-Nassau.

Mevrouw M.E.M. Groenendijk-Den Hartog

uit Ameide heeft zich ruim 23 jaar (1990-2013) ingezet voor de Wereldwinkel in Ameide. Daarnaast is ze van 1982 tot 1990 actief geweest bij de Stichting Peuterspeelzaal Ot en Sien en sinds 1995 is ze actief voor Stichting De Overkant in Ameide/Tienhoven.

De heer J.J. Mulder uit Meerkerk is van 1978 tot 2008 actief geweest als coördinator van de

Stichting Volkskerstzang in Meerkerk. Daarnaast was hij ruim 17 jaar (1998-2015) penningmeester van de Stichting Zederik Orgelconcours. Sinds 1999 is hij vrijwilliger bij het Rode Kruis Leerdam e.o. en voor de Stichting Vrijwillige Hulpdienst Meerkerk bezorgt hij sinds 2000 maaltijden.

De heer T. den Otter uit Ameide is al sinds 1987 actief als vrijwilliger. Van 1987-2004 voor de Buurtvereniging Liesveldweg; sinds 1992 is hij bestuurslid van IJschub Hollandia in Ameide; sinds 2003 is hij actief voor de Evangelisatiecommissie Ameide-Tienhoven; sinds 2003 vervult hij bij de Oranjevereniging Beatrix een belangrijke rol bij de organisatie van de feestweek en Koningsdag. Van 2007 tot 2013 was hij actief als vrijwilliger bij V.V. Ameide.

Mevrouw J. van der Stegen-Hussenöder uit Lexmond is van 1994 tot 2000 lid en tweede voorzitter geweest van de ouderraad van de Openbare School PWS in Lexmond. Sinds 1994 is zij actief in de Parochie Maria ten Hemelopneming en organiseerde o.a. de Kindernevendiensten. Sinds 2006 is zij actief voor Unicef en organiseert zij o.a. veel sponsoractiviteiten met en door kinderen. Bij Zorg en Doen in Lexmond is zij sinds 2009 actief als vrijwilliger.

De heer A.N. Versluis uit Ameide, is sinds 1981 nauw betrokken bij de Natuur- en Vogelwacht Vijltheerenlanden. Hij is ondermeer beheerder van De Schaapskooi in Schoonrewoerd, organisator Open Dag. Sinds 2000 doet hij vrijwilligerswerk voor de Stichting Proplan en D Baanderij in Gouda.

2009 – 2015 bestuurslid Cees Gielis

Als Cees me binnenlaat vertelt hij dat hij op de tv het verslag volgt over de MH17. Vanwege zijn baan bij het leger als patholoog-anatoom is hij daarin bijzonder geïnteresseerd. Alle dodelijke ongelukken kwamen bij hem en dat zijn er meer dan je in de krant leest.

Cees is geboren op Texel, maar na 3 jaar verhuist hij naar de vaste wal - Den Helder. In 1975 studeert hij af aan de faculteit geneeskunde in Rotterdam. Hij wordt dan patholoog in het leger in Utrecht.

Als kind had hij grote belangstelling voor insecten. Van af zijn 14 spitste dat toe tot de vedermotten. In 1993 begint hij een studie biologie.

Zijn proefschrift ging over de verwantschappen van motvlinders. Hij verdiept zijn kennis van deze groep. Hij heeft alle collecties met de typen over de wereld gezien. Hij is de specialist op wereldniveau met nog twee anderen. Die kennis moet worden vastgelegd en voor anderen toegankelijk gemaakt. Met een werkdag van 8 uur hoopt hij die klus op tijd te klaren. Vandaar dat "de plek waar je thuis het meest zit", deze foto is geworden. Behalve dit, heeft hij de zorg voor de uitgeverij van de entomologische vereniging. Kortom : een druk baasje.

"Hoe kwam je bij de NVW terecht?" " Door artikelen in de krant. Ik heb de grassencursus door Leo de Borst gevolgd. Toen heb ik je ook aangeboden om een cursus over motvlinders te verzorgen." Eduard heeft dit later in 2007 opgepakt bij de start van de insectenwerkgroep. (zie insectenwerkgroep)

In 2009 kwam je in het bestuur. Je had direct aandacht voor de collectie opgezette dieren. Die vitrine kasten waren echt levensgevaarlijk. "Ik heb een plan gemaakt en sponsoren gezocht." (zie vitrinekasten en mediahoek)

Toen Jessica Wammes in 2008 terugtrad uit o.a. de commissie collecties heb jij dat gat opgevuld. Je hebt een meerjarenplan gemaakt om de collectie zoogdieren en vogels te verbeteren. Het bestuur reserveert jaarlijks 500 euro in de begroting. In onze collectie willen we alleen soorten opnemen die in de Vijfheerenlanden voorkomen. We zijn op de helft. Een van je wensen is een vliegende zwaan, die in de grote zaal komt te hangen. Door je goede contacten met Naturalis worden de vogels die wij niet kunnen gebruiken in hun depot geplaatst. (zie verder opgezette dieren collectie)

Verder heb je actief meegedacht aan het energieplan: verlichting, de isolatie van het gebouw en de zonnepanelen.

Een andere zaak was de webcam op het ooievaarsnest. Dat zat niet allemaal mee; een langzame internetverbinding en toen alles uiteindelijk werkte ging het slecht met de ooievaars.

Vanwege je drukke werkzaamheden trad je in 2015 uit het bestuur om je tijd te geven aan de uitgeverij van de entomologische vereniging en de publicaties over de motvlinders.

Als ik na 2 uur afscheid neem kan de t.v. weer aan voor het verdere verslag van de commissie van de MH17.

Beheer van opgezette dieren collectie

Het begin van onze collectie vogels was een schenking van tandarts Rutgers uit Vianen. Je kan ze vaak herkennen aan het voetje waar ze op staan. Een blokje hout dat schuin afgekant was met boven op groen. Deze vogels waren verzameld voordat de flora en fauna wet in werking trad. Ze hadden dus allemaal geen loodje. Maar een ambtenaar van het ministerie van landbouw is gekomen om ze van een loodje te voorzien met een nummer. Zo zijn ze gelegaliseerd.

Van de gemeente Vianen kregen we de eerste vitrinekasten in bruikleen. Met de voorwaarde dat we ze nooit terug hoefden te geven. Die kasten waren erg kwetsbaar en zijn vervangen. (zie vitrine kasten en mediahoek) René Ponsen was de eerste die onze collectie beheerde, daarna Jessica Wammes en nu Cees Gielis.

Jaarlijks wordt er 500 € gereserveerd voor onze collectie.

In de collectie komen alleen zoogdieren en vogels die in de Vijfheerenlanden voorkomen. Op onze wensenlijst vogels zijn we ongeveer op de helft.

In de hal staat de nieuwe vitrinekast voor onze collectie zoogdieren. De achterzaal is de plek waar de ladenkasten met insecten staan.

BEVERRAT *Myocastor coypus* GEEN NODIG

Insectenwerkgroep

Begin 2007 werd er een introductiecursus insecten gegeven in de Schaapskooi. De belangstelling was groot. Het idee van Eduard Polfliet was om te komen tot het oprichten van een insectenwerkgroep.

In zes avonden gaven de docenten Cees Gielis en Frank van Nunen een inleiding op de verschillende groepen insecten. Iedere avond bestond uit een deel theorie en daarna practicum met gebruik van binoculaires om de details beter te kunnen bekijken. Een cursusboek en de powerpoint presentaties maakten deze cursus compleet. De belangstelling was groot en vanuit deze enthousiaste groep ontstond de insectenwerkgroep

De door Cees Gielis en Frank van Nunen geleide werkgroep heeft elke 2^e woensdag van de maand hun bijeenkomst. Het accent van terreinonderzoek ligt vooral op het terrein achter de Schaapskooi.

Op de avonden wordt aan het verzamelde materiaal gewerkt en worden de dieren op naam gebracht.

De gedetermineerde insecten komen in de collectie.

Verder presenteert de werkgroep zich op de jaarlijkse sapdag in oktober en tijdens evenementen als de nacht van de nacht. Zie de bijgaande foto's

2010

Tijdens het 750 jarig bestaan van de gemeente Vianen heeft Dick Kerkhof deze flora van Vianen als bijdrage van onze vereniging gemaakt. De ondertitel was "750 en nog enige wilde planten".

Daarin o.a. de beschrijving van de verschillende biotopen en een selectie van 75 planten met informatie over de standplaats in de gemeente Vianen.

de flora van vianen

Bij de eerste excursie werden we welkom geheten door de Heer van Vianen en zijn gemalin.

Verder leidde Dick Kerkhof een zestal excursies naar de verschillende biotopen op het grondgebied van de gemeente Vianen.

2011

vitrinekasten en mediahoek

Op 1 oktober werd de renovatie van de grote zaal feestelijk geopend door de directeur van de Rabobank de Vijfheerenlanden, de heer Koos Timmer.

Op een speciale plaquette zijn de sponsors vermeld.

De herinrichting omvatte ook het vernieuwen van de LED verlichting en een schakelkast waarin alle knoppen samen komen.

Het meest in het oog springend zijn de vitrinekasten, waarin onze collectie opgezette vogels heel mooi uitkomt.

Ook de mediahoek is van deze tijd met een laptop en een extra groot beeldscherm

Marius Korevaar

Als ik bij Marius kom, is hij net van zijn volkstuin. "Ik heb een maaltje slabonen voor je geplukt." "Lekker, daar mag ik mee thuiskomen." Hij is geboren op een boerderij in Giessendam. Later verhuist hij naar Giessenburg. Zijn diensttijd heeft hij in Suriname vervuld. Werkt 2 jaar op een zandzuiger en komt daarna bij Kruyt meelfabriek in Ameide als vrachtwagenchauffeur. Als zijn baas vroeg overlijdt geeft Marius aan dat hij het transport heel anders zou doen. Hij mag een korte opleiding in Utrecht doen en wordt expeditiechef. Dat werk heeft hij 13 jaar met veel waardering gedaan. Toen een jonge boekhouder zijn hoge salaris zag, mocht hij kiezen: hetzelfde werk doen voor minder of vertrekken met afvloeieregeling.

En zo was Marius met zijn 53e zonder werk. Maar stilzitten is niet zijn aard en Gerrit Streefkerk wist wel wat – vrijwilligerswerk. Ook de gemeenteambtenaar stond achter dit plan. Ome Gerrit die alles op de fiets deed kreeg nu het gemak van een privé chauffeur. Hoogstambomen van de kweker werden afgeleverd bij de boer. En als een bestelde soort er niet was, dan was Streefkerk niet moeilijk : "Geef dan maar een andere".

De kennis van oude fruitrassen die ome Gerrit als geen ander had, gaf hij door aan Marius. Hij wist precies waar welke bijzondere boom stond en wanneer het fruit rijp was. Juist dat vroege zomerfruit is heel belangrijk voor de smaak van onze hoogstamvruchtsappen. Zo weet Marius her en der in onze streek wat kisten van dat vroege zomerfruit te verzamelen en op te slaan in de koelcellen bij Schulp Vruchtensappen BV (onze professionele perser). Als er geperst gaat worden, wordt het fruit uit de koeling erbij gedaan om tot de juiste samenstelling te komen. Belangrijk is ook dat het fruit goed rijp wordt geplukt. Dus een hap tot het klokhuis en kijken of de pitten bruin worden.

Dat vrijwilligerswerk niet zonder gevaar is blijkt als Marius uit de boom valt en beide polsen breekt. Dan merk je dat je heel kwetsbaar bent als je alleen op weg gaat.

Hij heeft snoeicursussen gevolgd georganiseerd door de vogelwacht. Belangrijk, maar er zijn mensen die het nooit zullen leren. Maar na een dag snoeien moet ik twee dagen rust vanwege artrose.

Grappig is dat Marius zegt *het werk nooit te regelen*, terwijl hij net vertelde hoe het er woensdag aan toe ging. "Als jullie bij Harry Delpout die twee boompjes James Greeve plukken, dan kan de rest naar de Kerkweg. Ik blijf hier om het fruit te sorteren".

Waar hij een vreselijke hekel aan heeft is dat de plukkers hun tassen vullen met het *net door hem gesorteerde fruit*. Natuurlijk mogen ze fruit meenemen, maar zoek dat dan zelf uit. "Wie appelen vaart zal appelen oogsten!"

Als ik weer op mijn fiets stap zit een plasticzak met heerlijke slabonen onder de snelbinders. Daar mag ik mee thuis komen!!

sapdag

Sinds 1992 is er de eerste zaterdag van oktober onze jaarlijkse sapdag, de oogst is dan binnen en het sap is geperst. Deze dag is er van alles te doen bij ons in de Schaapskooi.

Alle werkgroepen laten zich zien. Er worden excursies gehouden en er zijn activiteiten voor de kinderen.

Ook worden er dan 40 tot 50 oude appel- en perenrassen tentoongesteld.

Honderden mensen bezoeken ons deze dag, velen slaan een wintervoorraad fruit en fruitsappen in.

eerste zaterdag in oktober

Hans Evers

vogelwaarnemingen

Als ik bij Hans binnen kom, kijk ik eerst verwonderd rond naar zijn prachtige ruimte. We wonen in hetzelfde type huis en bij iedereen is het anders. Ik draai de klok even terug hoe het allemaal begon. Opgegroeid in Twente en daarna Duits gestudeerd in Nijmegen. Hij begon als leraar in o.a. in Zwolle en Amersfoort. Na 6 jaar de overstap naar Nixdorf, die een dependance in Zwolle had, als vertaler van hun software manuals en schermteksten. Dat is een boekhoudprogramma. Omdat hij boekhouden in het pakket had was dat een pré. Hans verhuist in 1992 mee naar de nieuwe vestiging in Vianen. Als Nixdorf wordt overgenomen door Siemens wordt zijn werkplaats Zoetermeer, maar Vianen zijn woonplaats.

Zijn liefde voor vogels kan hij nog duidelijk traceren. Hij is 15 jaar. Op schoolreis zien vrienden kramsvogels. Hans was sportvisser en wist niets van vogels. Maar boekjes als "wat vliegt daar" en "zien is kennen" zetten hem op het spoor. Hij wordt lid van NJN en later de Twentse vogelwerkgroep.

"Hoe ben je bij de nvw gekomen?" "Door mijn kinderen. Waarschijnlijk heb jij die in de Schaapskooi gebracht tijdens een scholenproject of de natuurverkenner." (Zijn zoon Arnout heeft bij mij in de klas gezeten) Dus kreeg ik de Dompfoorn door de brievenbus met het Vogelnieuws. Dat was het eerste waar ik naar keek. De vogelwaarnemingen werden verzameld uit het "grote boek" dat in de Schaapskooi lag om je waarnemingen in op te schrijven. Maar met de website zag ik nieuwe mogelijkheden. Samen met mijn zoon bouwde ik de Website "Vogels in de Vijfheerenlanden". Dat heb ik beschikbaar gesteld aan de nvvhl. Via een link op de vogelwachtsite www.natuurcentrum.nl ging je naar www.vogelsindevijfheerenlanden.nl en daar kon je waarnemingen invullen en ook die van anderen bekijken. 21 maart 2004 kwam het in de lucht.

Vandaag
 Afgelopen 7 dagen
 Afgelopen 31 dagen
 Zelf selectie maken
 Invoeren
 Bewerken
 Fenologie
 Statistiek
 Verspreidingskaarten
 Fotogalerij
 Waarnemers
 De Zouweboezem
 Aangrenzend gebied
 Natuur- & Vogelwacht
 Home

Welkom bij
 Vogels in de Vijfheerenlanden !

Krookbezwanen © Arne Rosel

Op deze site vindt u vogelwaarnemingen uit de Vijfheerenlanden, een gebied dat ligt in het midden van Nederland, onder de provincie Utrecht. Het gebied wordt omringd door de plaatsen Vianen, Everdingen, Leerdam, Gorinchem, Meerkerk en Arneide. Aan de noordkant wordt het begrensd door de rivier de Lek, aan de zuidkant door de Linge. De oostgrens wordt gevormd door de Dierdijk, de westgrens door o.a. de Zouwendijk, onderdeel van natuurgebied 'de Zouweboezem'.

Deze site wil vogelaars in de Vijfheerenlanden de gelegenheid bieden, elkaar van hun nieuwste waarnemingen op de hoogte te stellen. U kunt op deze site niet alleen waarnemingen bekijken. Vogelwaarnemers die regelmatig waarnemingen in dit gebied doen, kunnen een aanvraag indienen om zelf waarnemingen op deze site in te voeren. Klik [daarvoor hier](#).

Copyright © 2004 - 2011, Hans Evers

Het werd de ontmoetingsplek voor vogelaars in de Vijfheerenlanden. Je kon de waarnemingen invoeren en die van anderen bekijken. Je hoefde niet meer te wachten op het kwartaal blad de Dompfoorn. Uit deze gegevens stelde Hans zijn rubriek Vogelnieuws samen. Ook werden de gegevens van voorgaande jaren ingevoerd om zo te komen tot een Avifauna van de Vijfheerenlanden. Daarin zitten nu 11.000 waarnemingen. Op 1 maart 2015 is deze website in zijn huidige vorm opgehouden te bestaan. Daarvoor heeft Hans een nieuwe plek ingericht op de landelijke site www.waarneming.nl, zodat nu dé invoersite www.vijfheerenlanden.waarneming.nl is. De oude site wordt nu omgevormd tot www.avifaunavandevijfheerenlanden.nl. Dit is het cadeau van Hans voor de 50 jarige vereniging.

Avifauna van de Vijfheerenlanden

Welkom bij de Avifauna van de Vijfheerenlanden!
 Hieronder vindt u een overzicht van alle waargenomen soorten in de Vijfheerenlanden. De kleur van de soortnamen geeft aan hoe zeldzaam een soort in de Vijfheerenlanden is:
 zwart: algemene soort of wacht op beschrijving
 bruinrood: schaarse (= vrij algemene) soort
 rood: zeldzame soort
 vetrood: zeer zeldzame soort

Deze avifauna is in ontwikkeling en zal met de tijd steeds vollediger worden.

Fazantachtigen (Phasianidae)

Patrijs - *Perdix perdix*

Kwartel - *Coturnix coturnix*

Fazant - *Phasianus colchicus*

Eenden, Ganzen en Zwanen (Anatidae)

Taigarietgans - *Anser fabalis*

Kleine Rietgans - *Anser brachyrhynchus*

Grauwe Gans - *Anser anser*

Kolgan - *Anser albifrons*

Dwerggans - *Anser erythropus*

Ik mocht even kijken "in de keuken" en werd gelijk enthousiast. De opzet is als Wikipedia waaraan meer mensen kunnen werken. En het verenigt belangrijke bronnen zoals www.vijfheerenlanden.waarneming.nl vogelbescherming en Sovon.

Als we afscheid nemen vertelt Hans over het atlasproject van Sovon waar hij een km hok (5x5 km) deed. Tja, over vogels raak je nooit uitgepraat met zo'n enthousiaste vogelaar.

Blauwe Reiger - *Ardea cinerea*

Waarnemingen, statistiek en foto's (Waarneming.nl) | Herkenning, gedrag (Vogelbescherming.nl) | Informatie SOVON

Auteur: Piet Solleveld

Status Vijfheerenlanden (2015)	
Voorkomen	Broedvogel, standvogel, trekvogel
Zeldzaamheid	Algemeen
Trend aantal broedparen -25 jaar:	?
Trend aantal broedparen -10 jaar:	?
Trend ex. buiten broedtijd -35 jaar:	?
Trend ex. buiten broedtijd -10 jaar:	?

Status Nederland (2015)	
Voorkomen	Broedvogel, standvogel, trekvogel, pino
Zeldzaamheid	Algemeen
Trend aantal broedparen -25 jaar:	Afname
Trend aantal broedparen -10 jaar:	Afname
Trend ex. buiten broedtijd -35 jaar:	Aantal gelijk
Trend ex. buiten broedtijd -10 jaar:	Afname
Rode Lijst	Nee

Algemeen

De Blauwe Reiger is van oudsher een bewoner van de Vijfheerenlanden. Door de aanwezigheid van weiden en vele sloten is er volop voedsel te vinden in de vorm van amfibieën, muizen, mollen, vissen en insecten.

Blauwe Reigers zijn standvogel in de Vijfheerenlanden, d.w.z. dat de volwassen vogels in de Vijfheerenlanden broeden en het gehele jaar aanwezig zijn. In het vroege voorjaar broeden ze op vaste plekken bij elkaar. Deze broedkolonies bevinden zich in de toppen van bomen. In de Vijfheerenlanden is er een bij Vianen en een bij Leerdam. Van jonge vogels is bekend dat ze zich ver van de geboorteplaats kunnen verspreiden, dus vermoedelijk ook buiten de Vijfheerenlanden. Vermoedelijk zijn hier in het najaar en winter ook Blauwe Reigers uit landen ten noorden en oosten van Nederland te gast.

Historie

Cees Witkamp

We hebben afgesproken in zijn ouderlijk huis in Vianen. Dat bespaart me een fietstocht naar Linschoten. Als Cees me binnenlaat herken ik alleen zijn stem. De rest is in 35 jaar wel veranderd. Ik had me goed voorbereid voor dit gesprek via <http://vijfheerenlanden.waarneming.nl/>Zijn eerste waarneming uit 1968 was een notenkraaker. Cees ziet het weer helemaal voor zich. Hij zat op de padvinderij en had een vogel gezien die hij niet kende. Zijn vader die op het postkantoor werkte vroeg het aan collega Jan Dijkstra. "Ken jij een vogel die op een kruising tussen een specht en een spreeuw lijkt?" Jan had hem ook al waargenomen : de notenkraaker. Als hij naar de Stammershoefstraat verhuist komt hij naast Berry van Arkel te wonen. (hij 9 en Berry 12 jaar) Samen vroegen ze toen aan Jan Dijkstra of zij ook lid konden worden van de pas opgerichte vogelwacht. En dat zijn ze al die tijd gebleven.

In 1969 begint hij samen met Berry aan de Lek-tellingen tot 1974 / 76. Ook doen ze in de zomer van 1975 een broedvogelinventarisatie in het kader van de ruilverkaveling. Samen met Kees Mesker, Danny Wammes en Frans Neyts. (uit de natuurgroep Ameide) Hun "Avifauna Vijfheerenlanden '75" is als een intern rapport bij SBB uitgegeven. In 1974 winnen ze een landelijke prijs voor hun water- en vogelonderzoek. (zie elders) Cees is intussen lid geworden van de NJN (Nederlandse Jeugdbond Natuurstudies) Al voor de zon opkomt staan ze op hun telpost aan de Diefdijk voor de **trektellingen** rivierengebied. Ook doen ze mee met de **watervogeltelling** vanaf 1975. Ze verzamelen bij fam. Braaksma in Vreeswijk. Maandelijks rijden ze per auto de vaste route langs de Lek van Rhenen naar Schoonhoven.

In 1982 neem Sovon de coördinatie in handen. In 1983 en '87 heeft Cees zijn telpost bij de waterzuivering in Vianen. In de DompHoorn houdt hij de rubriek Vogelnieuws bij en ben is daar ook redactielid van 1976 tot '92.

Dat jaar verhuist hij naar Linschoten om de files te ontlopen, want hij werkte op het ministerie van landbouw in Voorburg van 1985-2012. Zijn opleiding heeft hij aan de middelbare bosbouwschool in Velp gevolgd.

In de loop der jaren heeft hij heel veel gegevens verzameld. Een klein deel is ingevoerd op <http://vijfheerenlanden.waarneming.nl/> Om dat allemaal daar te krijgen kost heel veel tijd. Als Jan Willem den Besten zijn waarnemingen daar ook nog bij voegt hebben we een schat van gegevens uit die tijd. Vergeet ook Wim Jongejan niet.

Nu werkt Cees bij vogelbescherming in Zeist. Daar is hij beleidsmedewerker "boerenlandvogels". Dat gaat dus niet alleen over vogels. Dat mag duidelijk zijn.

Als ik vertrek vertelt Cees dat hij die dag een kuifduiker zag op de plas bij Hagestein. "Weet je nog dat we elkaar regelmatig zagen bij de plas van Hagestein. 1968 Parelduiker, hij staat tussen je waarnemingen."

Lijst top waarnemers

#	NAAM	Aant
1	Ronald Jansen	215
2	cees witkamp	200
3	Jan Zwaaneveld	185
4	Jeroen Brandjes	155
5	Jan van der Winden	154
6	Hans Evers	148
7	Aart Vink	137
8	Christiaan Diem	134
	Cock Blouw	134
10	Hans Russer	133
11	David Holmes	128
12	Maurice Elf	118
13	Cornelis Fokker	117
14	Bartel van Leer	116
15	Ton de Groot	113
16	Bart Hoogesteger	112
17	Herman Fokker	111
	Mario Huizinga	111
19	Sven Valkenburg	110
20	Michiel van Vliet	109
21	Jan van der Steeg	107
22	Melchior van Tweel	105
	P Solleveld	105
24	Edwin Schuller	104
	Martijn Schot	104

Hiernaast de top van de vogelwaarnemers op <http://vijfheerenlanden.waarneming.nl/> Je naam komt op deze lijst als je meer dan 50 vogelsoorten hebt ingevoerd. Ronald Jansen is de aanvoerder van de lijst gevolgd door Cees Witkamp.

Verder kom je er bekende namen tegen van de vogelwerkgroep, maar ook onbekenden. Veel gegevens zitten nog in notitieboekjes. Het is best even werk om dat allemaal in te voeren. En weet je nog de precieze lokatie? Zo zie je maar: "wie schrijft die blijft!" Dat grote belang werd al bij de start van onze vereniging ingezien! Zie 1966-1970 het belang van inventarisaties

Hier een overleg van de werkgroep Milieu en ruimtelijke ordening over de ruilverkaveling.

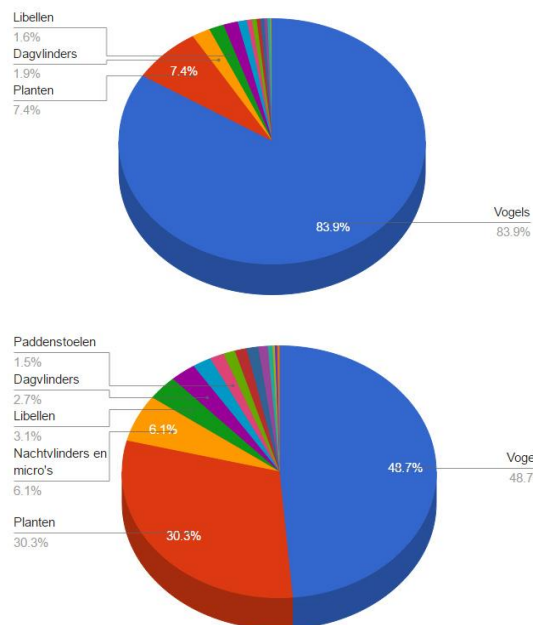
v.l.n.r mevrouw Kastelein, Jan de Leeuw, Ad van der Sluiszen, René Ponsen en Cees Witkamp

Vernieuwd op: Sat Mar 19 08:42:58 2016 Volgende vernieuwing na: 08:42:58 volgende dag

Gebiedsstatistieken

cees witkamp

#	Gebied	Soorten	± Soorten	Bezoeken
1	Ameide-Meerkerk - Zouweboezem (geheel)	53	± 53	23
2	Everdingen - Uiterwaard	52	± 52	26
3	Ameide - Zouweboezem	50	± 50	23
4	Lexmond - Polder Achthoven	38	± 38	13
5	Vianen (Ut.) - Middelwaard	34	± 34	22
6	Achthoven - Lek / Achthovense Uiterwaarden	26	± 26	18
7	Vianen (Ut.) - De Uiterwaarden	16	± 16	8
8	Hagestein - Everstein	14	± 14	16
9	Everdingen - Fort Everdingen	13	± 13	7
10	Vianen (Ut.) - Polder De Eendracht Noord	11	± 11	10
11	Lek - Vianen (Ut.)	10	± 10	6
12	Lek - Hagestein	8	± 8	7
13	Tull en 't Waal - Honswijkerwaarden	8	± 8	3
14	Vianen (Ut.)	6	± 6	6
15	Culemborg - Goilberdingenwaard	6	± 6	4
16	A2 - Vianen (Ut.)	6	± 6	4
17	Vianen (Ut.) - Bolgerijen en Autena	5	± 5	1
18	Lopikerwaard	5	± 5	4
19	Lexmond - Polder Lakerveld	5	± 5	2
20	Everdingen - Polder Everdingen	4	± 4	2
21	Lexmond - Polder De Eendracht - Zuid	3	± 3	4
22	Hagestein - Mafit	3	± 3	3
23	Ossenwaard (Ut.)	2	± 2	1
24	IJsselstein - De Bossenwaard	2	± 2	2
25	Lopik - Dertienmorgenwaard	2	± 2	1
26	Lopik - Polder Batuwe	2	± 2	1
27	Vianen (Ut.) - Viaanse Bos	2	± 2	1

Op <http://vijfheerenlanden.waarneming.nl/> vind je een schat aan gegevens van Cees Witkamp (en vele anderen)

Hier een collage die ik van die site geplukt heb. Cees heeft 201 verschillende vogels ingevoerd met 1.863 waarnemingen. Zijn eerste waarneming was in 1968 van de notenkraaker. De Zouwe boezem levert 53 soorten op tijdens 23 bezoeken.

Behalve vogels kijkt Cees ook naar planten, insecten enz. Enz..

Soorttype : Soort

#	Soort	Vroegste datum	Aantal #	Laatste datum
1	Notenkraaker - <i>Nucifraga caryocatactes</i>	1968-09-01	2	1968-09-01
2	Klapkester - <i>Lanius excubitor</i>	1969-01-11	9	1978-01-15
3	Roerdomp - <i>Botaurus stellaris</i>	1969-12-26	34	2015-09-13
4	Kievit - <i>Vanellus vanellus</i>	1969-12-26	10	4.239
5	Patrijs - <i>Perdix perdix</i>	1969-12-26	39	199
6	Wilde Zwaan - <i>Cygnus cygnus</i>	1969-12-26	1	2
7	Koolmees - <i>Parus major</i>	1970-01-01	6	13
8	Pimpelmees - <i>Cyanistes caeruleus</i>	1970-01-01	3	4
9	Huismus - <i>Passer domesticus</i>	1970-01-01	4	10
10	Rietgors - <i>Emberiza schoeniclus</i>	1970-01-01	11	21
11	Houtduif - <i>Columba palumbus</i>	1970-01-01	9	374
12	Meerkoet - <i>Fulica atra</i>	1970-01-01	10	718
13	Winterkoning - <i>Troglodytes troglodytes</i>	1970-01-01	4	4
14	Kokmeeuw - <i>Chroicocephalus ridibundus</i>	1970-01-01	14	14.118

Waarnemingen

Vogels	1.863
Planten	164
Dagvlinders	43
Libellen	35
Nachtvlinders en micro's	34
Zoogdieren	21
Reptielen en amfibieën	12
Mossen en korstmossen	11
Vliegen en muggen	9
Paddenstoelen	9
Vissen	7
Kevers	7
Bijen, wespen en mieren	3
Wantsen, cicaden en plantenluizen	1
Insecten (overig)	1
Totaal	2.220

Soorten

Vogels	201
Planten	125
Nachtvlinders en micro's	25
Libellen	13
Dagvlinders	11
Zoogdieren	8
Paddenstoelen	6
Vliegen en muggen	5
Reptielen en amfibieën	5
Kevers	5
Mossen en korstmossen	4
Vissen	2
Wantsen, cicaden en plantenluizen	1
Insecten (overig)	1
Bijen, wespen en mieren	1
Totaal	413

8

2013

201.

Hoofdstuk 8

2013-04-25 -			
voorzitter	secretaris	penningmeester	
2013-04-25 Dick Kerkhof	Wim Pons	Sonja van Baren	
2013-04-25 Berry van Arkel 2014-04-24	Bart de Groot	Cees Gielis 2015-04-23	Eduard Polfliet 2014-04-24
Pieter Hellingman	Arie Versluis 2014-04-24	2014-09-25 Johan Stevens	2015-04-23 Jopie de Gans

2013 -

Dick Kerkhof

“Dat is een tijd geleden dat ik hier binnen was. Je moeder leefde nog”. Eind jaren 80 denk ik. Ook de kamer is veranderd. De kast staat nu vol met CD's. Want naast de planten is muziek Dick zijn grote passie. “Volgende week ga ik naar drie concerten in Vredenburg” vertelt Dick.

We nestelen ons in de voorkamer met een prachtig uitzicht op de nieuwe jachthaven en de Lek. Ik herinner me nog hoe we elkaar leerden kennen. Ik had een artikel in de DompHoorn geschreven over planten bij de Lekbrug en daar reageerde je op. We zijn toen samen gaan kijken, want je twijfelde aan een waarneming van me. Zo zette ik je op het plantenspoor. Maar je moeder was de basis.

We gingen samen naar de plantenwerkgroep van de KNNV met Jan en Joke Wolters. Later nam je het van Jan over. Ook bracht ik je bij Floron dat toen net was begonnen. We hebben allebei een km-blok geïnventariseerd. Jouw blok leverde 340 soorten op. Een bijzonder hoog aantal. Dat kwam door de bijzondere plek, maar ook door je intensieve onderzoek. Je kamde het helemaal uit. Zo vond je verder de weg in Floron.

Maar laten we bij het begin beginnen. Je bent aan de Lekdijk geboren waar nu de A27 loopt. Met je 5^e verhuisde je naar waar je nu woont. Je begon na HBS-b met een studie Wis- en natuurkunde, maar dat bracht niet het geluk. Je ging werken in de nachtdienst bij Douwe Egberts in het winterseizoen.(11 jaar en daarna bij van Gent en Loos) Met het verdiende geld kon je de rest van het jaar overbruggen en was je vrij om je te wijden aan het plantenonderzoek. Om op de terreinen van het ZHL te mogen moest je toestemming krijgen. Voorwaarde was dat je een verslag van je waarnemingen gaf. Die verslagen vielen op en zo kwam je in dienst bij het ZHL.

Bij die inventarisaties hoorden ook de mossen. De kennis deed je op uit de standaardwerken van de KNNV. Het eerste mosje was het zeldzame cilindermos. Dat vestigde de aandacht binnen de Bryologische werkgroep op je en opende de weg naar het bestuur. Daar was je jarenlang secretaris en nu ben je de hoofdredacteur van hun orgaan *Buxbaumiella*.

Je eerste contact met de NVWVHL was tijdens een vogelexcursie van René Ponsen aan de Diefdijk. Je bent toen gelijk lid geworden. Door je grote kennis van de planten en de streek werd je advies vaak ingewonnen. Als er een plan moest worden gemaakt was de weg naar jou snel gevonden.

Nieuwe aeul bij Ixmond

Zo kwam je in de werkgroep Milieu en Ruimtelijke Ordening (MRO). Van de vele leden die in de loop der jaren in deze werkgroep zaten ben je nu als laatste over. In de 90-er jaren was er ambtelijk overleg in de Schaapskooi tussen de provincie, de natuur- en vogelwacht Alblasterwaard en - de Vijfheerenlanden, over het landschapsplan

Hieruit ontstonden verschillende overleggroepen waarin jij onze vereniging vertegenwoordigde. Zo zat je bij het ambtelijk overleg met provincie en het Hoogheemraadschap. Omdat dit vaak in de Schaapskooi plaatsvond kreeg dat de naam "Schaapskooi-overleg". 1994-1996 ging het over de uitwerking van het convenant, later over het rivierengebied.

Toen de nieuwe structuur bij het Hoogheemraadschap met bebouwd en onbebouwd werd ingevoerd, kreeg Dick de tip zich kandidaat te stellen om vooral op het gebied van de natuurwaarde tegengas te geven. Zo zat je in het bestuur of de commissie van af 1995-2015. Nu Waterschap Rivierenland geheten. Juist langs de rivier de Lek zijn de laatste 20 jaar heel veel zaken positief veranderd. – dijkversterking en ruimte voor de Lek.

Nieuwe geul bij Everdingen met de planten

Ook over de plannen van het industrieterrein "de Gaasperwaard" ; "Hoef en Haag" en "Golfbaan de Bolgarijse" heb je voor de NVWVHL en het Platform Vianen onze mening op papier gezet. Dat waren gedegen rapporten waar de voorzitter alleen maar zijn handtekening onder moest zetten". Zo is de werkgroep MRO met jou als enige lid nog steeds in goede handen.

Na het nemen van de foto genieten we van het geweldige uitzicht op de uiterwaarde en de nieuw gegraven geul met aanlegsteiger. "Daar kan ik je nog een hoop over vertellen", zegt Dick. Maar ik wil weg, want het is net even droog. "Ik zal je het rapport toesturen!" belooft Dick, als ik op mijn fiets stap.

In 17 pagina's maakt Dick duidelijk dat er erg veel mis gegaan bij de aanleg van deze jachthaven. Allemaal weggegooid geld. De vaste aanlegsteiger zal nooit gebruikt worden. Op 4 november 2015 plaatst Rijkswaterstaat Directie Oost-Nederland plaatst borden bij de ingang van de Pontwaardgeul: in-, uit- of doorvaren verboden. Dit omdat de veiligheid in de geul niet gewaarborgd kan worden.

2014 -

Jopie de Gans

“Simon, kan het een half uurtje later?” Natuurlijk kan dat. Haar taxi-dienst naar het ziekenhuis was wat uitgelopen. Keurig op tijd kan ik aan tafel aanschuiven voor ons gesprek.

Geboren aan de Achterkade in Hei- en Boeicop. Na schooltijd was het heerlijk spelen in de griend. Dan naar de LHNO in Vianen. Dat was vroeger een land- en tuinbouwschool geweest. Dus tuinieren werd daar ook geleerd. Dan komen de herinneringen boven. De zelfgemaakte kleding moest “gekeurd” worden door de directrice. Haar klasseleraar Klein Kranenburg kwam praten om haar verder te laten leren, maar daar dachten ze thuis anders over.

Ze begon bij Van Gent en Loos met administratief werk. Later o.a. bij de spoorwegen deed ze het beheer van het archief. Weer later bij de Zuiveringsheffing van provincie Utrecht achter het loket. Daar kwamen mensen met klachten over betalingen b.v. Ze heeft tot haar 22e jaar gevoetbald in het damesteam van Hei- en Boeicop.

Het eerste contact met de NVWVHL kwam via haar broer die bij Ab van Frankenhuisen werkte. Een filmavond. Ze is toen gelijk lid geworden. Actiever werd ze, toen ze mee ging om de groep van haar zoon Jeroen te begeleiden. Zo kwam ze naar de dia-lezingen en ging ze mee met excursies. Ze werd lid van de excursie-commissie. Jopie zag de problemen van het voor de DompHoorn 3 maanden vooruitplannen. Met Piet Solleveld en Albert Florie trok ze erop uit. Daaruit kwam haar idee van “excursies tussendoor”. (zie hierna) De kennis over de natuur groeide. Zo volgt Jopie verschillende cursussen. Nu is ze begonnen aan een 2 jaar durende cursus voor IVN natuurgids. Een klein jaar geleden kwam ze in het bestuur, want ook dat werk moet gedaan worden. Als ik al mijn vragen gesteld heb is er tijd voor een wijntje. En toasten we op onze 50-jarige vereniging! Proost!!

Excursies tussendoor

Iedereen die op de mailinglist staat krijgt een paar dagen voor de excursie een berichtje waarop je voor een bepaald moment kan reageren. Daarna krijg je een mailtje wie er mee gaan. De plaats waar we verzamelen is een parkeerterrein in de Monnikenhof in Vianen.

Ik zeg altijd dat we altijd mooi weer hebben als Jopie een excursie uitstippelt, want daar houdt ze rekening mee. Het is altijd een klein groepje en de samenstelling varieert wat. Dat hangt van de soort excursie af. Gaan we vogelen, of zoeken naar paddenstoelen. Daar gaat vaak een clubje fotografen mee.

De excursies zijn zeer divers. Van varen op de Noordzee, naar Rottumeroog, of naar Helgoland waren enkele toppers. Jopie zorgt altijd voor een kopje koffie met een koekje bij de start van de wandeling.

Voor al die excursies struint Jopie het internet af voor nieuwe ideeën. En als er een keer naar dezelfde plek gegaan wordt, is het in een andere tijd van het jaar. Of is er dan iets bijzonders te ontdekken. B.v. pimpernelblauwtje.

Ook de tijd is wat gevarieerder dan de excursies van de excursiecommissie. Ze zijn ook op andere dagen dan het weekend. Veel deelnemers zijn gepensioneerd en zitten zo wat ruimer in hun tijd. Wilt u ook geïnformeerd worden? Laat u op de mailinglist zetten

www:natuurcentrum.nl

Corry Vallen was de eerste webmaster van onze website. In 2002 volgde ze daarvoor een cursus en de docent van haar heeft toen onze website gebouwd. Dat was bij haar in goede handen, want ze had ook het secretariaat onder haar hoede.

Met de domeinnaam *natuurcentrum* zijn we achteraf niet zo gelukkig. Veel mensen volgen de link, maar ontdekken dan dat ze ons eigenlijk niet zoeken en verdwijnen weer.

In 2003 is Corry overleden en werden al haar taken verdeeld onder het bestuur. Ik (Simon Bakker) had zelf een website, dus dat kwam op mijn bordje.

Toen in 2013 vanuit het bestuur het verzoek kwam om de website te moderniseren en iedere werkgroep zelf hun pagina's zou moeten onderhouden, ben ik na 10 jaar afgehaakt en werd Pieter Hellingman de coördinator. Pieter heeft heel wat avonden de werkgroepleden instructie gegeven. Maar de praktijk is dat hij nu alles zelf doet.

De andere website van de NVWVHL *Kijk vanaf de Dijk* is nog gedeeltelijk te bezoeken. (zie [kijk vanaf de dijk](#))

Aart de Gans heeft onze website gebouwd.

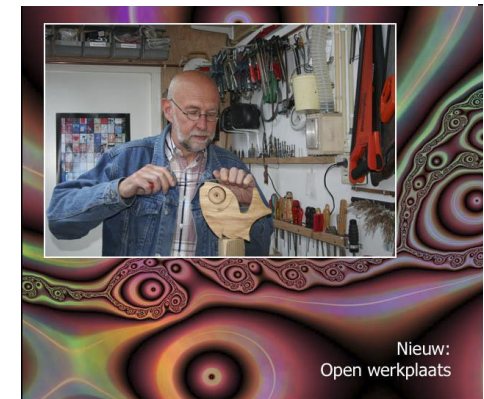
Aart de Gans

Als er niet op de voordeurbel gereageerd wordt, loop ik achterom. Dat is de werkplaats waar Aart en zijn vrouw heel vaak vertoeven. Zij is bezig met het maken van een kerststukje. Aart nodigt me uit om naar de woonkamer te gaan. Aart is een echte streekbewoner. Hij is geboren in Heicop in het watergemaal aan het kanaal. Toen hij 6 jaar was verhuisden ze naar de Achterkade. Zijn vader was vriendwerker. En Aart heeft als kind aan het schiljzer gestaan om wilgenteen te schillen. Al heel vroeg, in de 4^e klas van de lagere school, wist hij dat hij later onderwijzer wilde worden. Na de kweekschool in Gorinchem kwam hij vervroegd uit dienst en werd hij onderwijzer in Nieuwland. Hij haalde de akte handenarbeid en kwam op de LHNO in Meerkerk. Ontwikkelde verder en haalt de 2^e graads bevoegdheden voor biologie, natuur- en scheikunde. En deed de studie MOB Biologie op de universiteit. Populatie en evolutiebiologie was de specialisatie. De school fuseerde en is nu onderdeel van de Windroos CS De Hoven.

Als ik Aart vraag wanneer hij lid van onze vereniging is geworden is dat niet duidelijk. "Het moet voor 1980 zijn, want ik had schuldbekentenissen voor de bouw van de Schaapskooi. Bij de beide IVN-natuurgidsencussen was hij de docent. Toen de eerste cursus in 1984 werd afgerond vertelde Peter Dieleman over een computercursus die hij gaf. Aart volgt die cursus ook en gaat computerles geven. Ook onze vereniging wist Aart te vinden bij het maken van de panelen die we gebruiken bij de projecten voor de scholen. Ook heeft hij onze huidige website gebouwd.

Dat beeldbewerken op de computer is zijn hobby. Daarmee heeft hij in de Schaapskooi geëxposeerd. Boven de bank hangt één van zijn creaties.

Christiaan Diem

coördinator vogelwerkgroep

Als een verzopen kat mag ik binnenkomen. Het was nat buiten. Maar dat is voor Christiaan geen bezwaar. Zijn lievelings plek is gelijk duidelijk. Voor het raam met een uitzicht op zijn vogel-vriendelijke tuin. Er hangen diverse nestkasten. Zijn telescoopkijker staat hier permanent opgesteld. En aan de andere kant een kast met boeken en muziek. Natuurlijk is natuur rijk vertegenwoordigd. Maar ook zijn andere passie "het weer". Daar heeft hij een avond over verteld in de Schaapskooi. Toen nog met een staart, maar nu kort geknipt. "je wordt ouder papa."(Peter Koelewijn) Een nieuwe uitstraling!! Zijn tattoos zijn gebleven.

Op 6 jarige leeftijd verhuisde Christiaan van Tiel naar de rand van Leerdam. Hij was een buitenkind. Lekker struinen met zijn broer en op zoek naar leuke spannende dingen in de natuur. Vissen deden ze graag en er was nog veel meer te ontdekken. Hij had een verzamelmap met allemaal boekjes met onderwerpen uit de natuur.

Hij volgt het gymnasium in Gorinchem op de school waar hij nu als aardijskunde-leraar zelf les geeft. Gaat in Amsterdam planologie studeren, maar stapt over naar de lerarenopleiding. Dan begint hij als leraar in Rotterdam.

Dat vogelen is pas na zijn studie begonnen. Zijn bronnenboek was de gids van de ANWB en de geluiden leerde hij van de CD's van Nico de Haan bij "vroeg vogels".

"Hoe ben je bij de NVWVHL terecht gekomen?" In de krant 2003/2004 stond een oproep om te helpen om padden over te zetten. Zo leerde ik Eduard Polfliet kennen. We kregen instructie in de Schaapskooi. En toen Eduard vertelde dat hij een vogelwerkgroep ging oprichten heb ik me gelijk aangemeld.

vogelwerkgroep

Instructie voor maken van de avifauna vijfheerenlanden

Als laatste richtte Eduard Polfliet in 2011 de vogelwerkgroep op. De Vijfheerenlanden was een witte vlek op de kaart.

“Wat hebben we aan broedvogels in huis? Welke wintergasten bezoeken ons? Welke doortrekkers doen onze streek aan? Is er sprake van vooruitgang of juist achteruitgang? We weten het niet. En als we het weten dan is deze informatie versnipperd of incompleet....” stond in de oproep tot het oprichten van deze werkgroep. Negen enthousiaste vogelaars melden zich aan. En er worden het eerste jaar plannen gemaakt.

- 2 gebiedjes worden geïnventariseerd
- Er wordt een vogelcursus georganiseerd

De werkgroep groeit tot 14 leden en er komen nieuwe taken bij, zoals het inventariseren van slaappleatsen van purperreigers en watervogeltellingen voor SOVON, bescherming van de zwarte stern door o.a. vlotjes.

In 2014 trekt Eduard Polfliet zich terug als coördinator en neemt Christiaan Diem zijn taak over. Er worden door de verschillende deelnemers atlasblokken geïnventariseerd en doorgegeven aan SOVON. De PuntTransectTelling wordt weer opgepakt.

Hans Evers heeft het initiatief genomen om te komen tot een Avifauna van de Vijfheerenlanden. Dat is een meerjarenplan waar de werkgroep aan kan werken.

2014 - Johan Stevens coördinator landschapbeheer

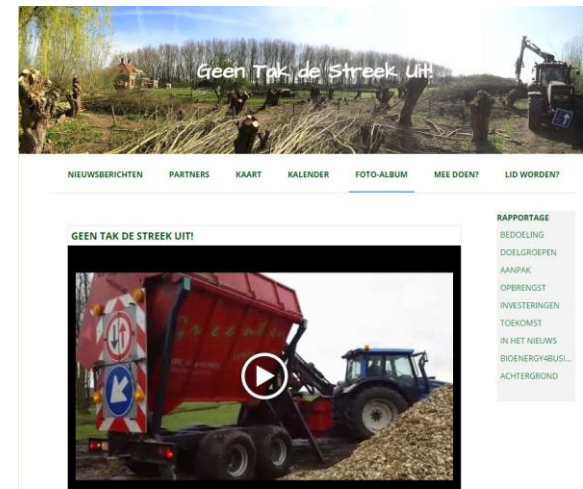

“Dat een hartinfarct je bij de knotgroep brengt? Hoe is dat gekomen?” “Wel, na de revalidatie wilde ik weer terug naar mijn werk als arbeidsdeskundige, maar mijn baas had een betere oplossing. Een gunstige regeling en daar heb ik dankbaar gebruik van gemaakt. Toen kreeg ik extra tijd. Mijn schoonzoon zijn vader, Frans Verlangen, gaf het idee van de knotgroep. Een geweldige groep waar ik me thuis voel. Toen Marius Koorevaar een stapje terug deed, mocht ik het gaan regelen.”

“Er is heel wat veranderd sinds ik 40 jaar geleden knotte op zaterdag. Het zware achterstallige onderhoud is ingelopen en een fikkie stoken is er niet mee bij,” zeg ik.

“Nee, stoken mag niet meer. We hebben goede contacten met “Geen tak de streek uit”. Mogelijk kan in de toekomst het onbenutte snoeihout uit de streek gebruikt worden bij de lokale duurzame energievoorziening. Wij leggen nu al het snoeihout keurig klaar voor de versnipperaar. Daar zorgen de leerlingen van het Wellantcollege voor. De hele opzet is energiezuinig. De computer stuurt de kortste route aan.

Sinds september 2014 zit hij in het bestuur. Een eerste voorstel was het aanschaffen van beschermende kleding voor de knotgroep. Dat is een goede zaak en te begrijpen door zijn arbeidsdeskundige achtergrond.

Landschapsbeheer

Woensdagmorgen gaat de knotploeg op pad in hun nieuwe beschermende kleding. Dit keer naar de kasteeltuin in het Recht van ter Leede. Een vaste groep van mensen met wat meer tijd. Heerlijk buiten en lekker in beweging. Loek Ettema doet dit al meer dan 40 jaar. Er is veel veranderd in die tijd. Het zware achterstallige onderhoud is ingelopen. De kettingzaag wordt zelden meer gebruikt. De zaag werkt nu met ellebogenstoom. Ook geen vuur meer om alles op een grote hoop te verbranden. Nu gaat alles door de versnipperaar.

Peter Stappershoef

"Simon, dat moet je even opschrijven. Als Jo Burggraaf proostte, zei hij altijd: *"Dat we er nog veel mogen krijgen, kopen of stelen, het lusten zal wel gaan."* En over dat laatste zijn we het samen eens. Al is het nu nog te vroeg.

Peter is geboren in Geldermalsen, onverwachts. Want hij is er een van een tweeling en dat was niet bekend. Hij wilde naar de machinistenschool, maar mocht niet. Haalt z'n automonteursdiploma en gaat met zijn 17^e naar de marine. Hij krijgt daar zijn opleiding. Eerste reis van 13 maanden was een oceanografische expeditie. Als hij na bijna 7 jaar afscheid neemt wordt hij geprezen om zijn technisch vernuft. "Ja op zee is niet alles voorradig en moet je kunnen improviseren." Dan nog 9 jaar gevaren, maar een hernia zorgt dat hij wordt afgekeurd. Een val van een ladder in 1988 zorgt weer voor een verdere afkeuring. Hij werkt daarna in een verzorgingshuis 16 jaar in de technische dienst. In 1989 is Peter door Piet Bogerd lid gemaakt.

Hij doet wat nodig is voor de vereniging. Een verstopte riool is geen probleem en bij de grote lekkage staat Peter te dweilen. Bij de grote verbouwing doet hij samen met Bart het elektrisch. Onlangs zijn de spanten weer geschilderd. Er is altijd wel wat te doen in de Kooi. Samen met Piet. En thuis moet hij ook altijd wat doen, want stil zitten is moeilijk. Tiffany is ook een hobby. De lamp op de foto heeft hij ook gemaakt. Alleen een goed boek houdt Peter in zijn stoel. Als ik afscheid wil nemen, zegt Peter dat hij nog een stukje met me mee fietst. Want hij moet nog wat doen in de Schaapskooi. Het blad van de bar moet nog een keer in de lak.

Harry en Pieta Delpout

Als Harry op de bank gaat zitten zie ik gelijk "de blauwe zeedistels". Dat is de mooiste aquarel vind ik, die Hanny (mijn vrouw) ooit gemaakt heeft. 1990 Wat een tijd geleden... Harry zijn verre voorouders komen uit Frankrijk en hij had, omdat hij wist dat dat ook bij de fam. Cijsouw zo was, er de boeken bij gehaald. Harry is penningmeester van Vrienden van Auvergne. Zijn stamboom gaat terug tot 1765. Onze contacten gaan terug naar 1980 net voordat de kooi geopend werd. In cafe de Zwaan ontmoeten ze Piet Solleveld en Johan Jansen. Dus mee naar de Kooi en gelijk lid gemaakt door Gerry Rensel. Pieta ging hoogstzwanger mee knotten. Zij sleepte de takken met Janny Stam mee naar het vuur. Annemarie is bijna in een knotwilg geboren. Toen Annemarie 6 was ging Pieta bardienst doen op zaterdag. Het leukst vindt Pieta de bardienst als er iets te vieren valt. Als het Vogeljaar komt of een andere groep. De "muggenzifters" bijvoorbeeld.

Niet onaardig bedoeld, maar zo krijgt iedere groep een eigen naam voor de ingewijden achter de bar. Harry reed vaak het hout uit het land naar de Schaapskooi. De dood van Leen Stam had veel impact op hem. We hebben een fijne club waar iedereen elkaar kent. Maar we missen toch veel mensen die overleden zijn.

We halen wat oude herinneringen op. Hiernaast de foto van de ambachtenmarkt bij het koekslaan waar Pieta kampioen wordt bij de vrouwen.

Een blijvende herinnering van Harry is het stenen muurtje voor de ingang onder de knotwilg. Maar wat wil je als je een bouwbedrijf had.

De werkgroep PR is nieuw leven ingeblazen op initiatief van Berry van Arkel. Hij zag dat het ledental wat terug liep.

Harry Delpout zit in deze werkgroep. Hij vindt dat we vaak een te gesloten vereniging zijn. We moeten naar buiten treden en contact maken. We moeten duidelijker aanwezig zijn. Herkenbaar zijn.

Hoe kan je dat bereiken? Onze website www.natuurcentrum.nl is een manier waar mensen informatie kunnen vinden over onze vereniging. Ook op Facebook zijn we te vinden

<https://www.facebook.com/NVWDeVijfheerenlanden?ref=stream>

Verder treedt deze werkgroep weer naar buiten zoals we dat vroeger deden. Met een kraam op jaarmarkten en daarin promotie-materiaal. Er zijn er enkele geselecteerd. Voor 2016: Schoonrewoerd (6 mei), Glasstadjaarmarkt (28 mei), Noordeloos (1 augustus) en Ameide (13 oktober).

In ons jubileumjaar 2016 zijn er extra activiteiten om mee naar buiten te treden. Zoals 3 jubileumfietstochten, wandelroutes en mogelijk een fotowedstrijd.

Natuurlijk is de Opendag op 1 oktober een goed moment om als PR werkgroep naar buiten te treden.

De leden van de PR-groep zijn dan goed herkenbaar in hun nieuwe fleecedeck en T-shirt.

Hierin de bibliotheek Vianen tijdens boekenweek bij de promotie van "een vlucht regenwulpen."

nawoord

Met heel veel plezier heb ik aan dit boek gewerkt. Ik wist dat het een grote klus zou worden. Ik wist niet hoe het zou worden. Ik ben dus gewoon begonnen bij het begin : de oprichting van de vereniging. Wie zou me daar iets over kunnen vertellen? Gerrit Zijderveld, Ab van Frankenhuyzen en Jan Dijkstra. Zij waren betrokken bij de oprichting. Dat werden de eerste interviews. Zo groeide ook de vorm. De interviews werden de verbinding tussen de verschillende activiteiten van onze vereniging.

Een belangrijke bijdrage aan dit digitale boek was het foto-archief van Gerrit Zijderveld. Hij is onze hof-fotograaf vanaf het eerste moment. Maar ook mijn foto-archief kon geraadpleegd. Zo groeide het boek ook in de geschiedenis vanaf het begin naar het heden.

Toen ik een eind op dreef was heb ik het aan een 3-tal personen laten lezen.

- Arie Versluis weet ook heel veel van het wel en wee van onze vereniging en zijn opmerkingen heb ik dankbaar meegenomen in de tekst.
- Aart de Gans heeft mij als schoolmeester gecorrigeerd. Hij was heel kritisch en daar ben ik hem dankbaar voor.
- Eduard Polfliet doorwrocht het op zijn manier, want ik waardeer zijn stijl erg.

Nu het een digitaal boek is wil ik het ook als een echt boek postuum opdragen aan mijn vrouw Hanny die me vaak vanachter de computer moest halen. Na haar dood was dit boek een welkome afleiding.

inhoud

1966 - 001	HOOFDSTUK 1 gerrit zijderveld .
1966 – 002	uitnodiging oprichtingsvergadering
1966 - 02	gerrit zijderveld hoe het allemaal begon
1966 - 03	de leden van het eerste uur
1966 - 04	de allereerste excursie ging naar Goeree
1966 - 05	belang van inventarisatie
1966 – 06	jan dijkstra
1966 - 07	weidevogelreservaat
1966 - 08	ab van frankenhuyzen
1970 02	HOOFDSTUK 2 jacob schrijver .
1970 03	jacob schrijver
1971	jaarvergadering in het zwijnshoofd in Vianen
1971	knotwilgen
1972 - 1975	de natuurvriend ameide
1974-11-06	prijs wateronderzoek
1975 03	HOOFDSTUK 3 jan vink ,
1975-1983	jan vink
1976 - 04	hans waardenburg
1976 - 1980	dhr crone secretaris
1977	busreizen
1978	ivn natuurgidsen diploma uitreiking Piet en Herman
1979	vogelcursus hans mackaay
1979-02-00	aankoop schaapskooi
1980	de bouw van de schaapskooi
1980-05-09	opening van de schaapskooi
1980	loek ettema
1980-1994	rené ponsen secretaris
1981-	de ooievaars van schoonrewoerd
1981 - 2003	piet bogerd
1982-	ivn natuurgidsencursus in de Schaapskooi

1983 - 04	HOOFDSTUK 4 gerrit streefkerk
1983 - 1991	gerrit streefkerk voorzitter
1983 - 2007	arie vogel
1983-2001	jan den oudsten
1984	ruth van bruggen oudemannenhuus boomgaard
1984	hoogstamboomgaardappelsap
1986-1990	emmy van poelgeest
1983	wim jongejan
1983	natuurverkenners
1989	bouw van de veldschuur
1991-04-24	natuur- en vogelwacht 25 jaar
1991-05	HOOFDSTUK 5 hans de labije
1991-2005	Hans de labije
1991-06	boek tussen lek en linge 25 jaar nww vhl
1994 - 2003	corry vallen
1994-1999	jolanda lemcke
	domphoorn
1996-04-24	jan de leeuw
1996-2006	dirk drijvers
2014	tonia huigen vogelasiel
1998	bouw van de aanbouw ('de puist')
1999-2005	wil van donkelaar
2000	het platform vianen
2000	tentoonstelling en boekje "appels en peren"
	ad sprang kerkuilen, ooievaarsproject en domphoorn
2001-2005	nel brouwer penningmeester
2004	rietenkap vervangen
2004	Schaapskooipad
2003 - 2012	piet solleveld
2003-03-15	actie tegen de flora- en faunawet
2005-12-10	maarten van zutphen
2006-04-26	lintje gerrit en hans

2007	frans de vos
2007-06	HOOFDSTUK 6 simon bakker
2007-2008	simon bakker
2005	publicatie 25 jaar schaapskooi “een boekje open”
2007	golfbaan
	dialezingen
2005-2014	eduard polfliet
	wergroepen start van amfibieën, insecten, vogels,
	astrid kant
	weidevogelwerkgroep
2007-	wim pons secretariaat
2007-2009	jannie stam
2008-07	HOOFDSTUK 7 berry van arkel
2006-2014	berry van arkel
	kijk vanaf de dijk
	convenant met gemeente leerdam
2004	sonja van baren penningmeester
	educatie scholen
	cursus mandvlechten
	excusies van Leo Koster
	chris kramer
2008-	bart de groot
	excursie commissie
	plantenwerkgroep
2008-2014	arie versluis
2009-2014	cees gielis
	opgezette dieren beheer collectie
2010	flora van vianen
2011	vitrine kasten en mediahoek
	marius korevaar
	sapdag

	hans evers vogelwaarnemingen
	cees witkamp
2013-08	HOOFDSTUK 8 dick kerkhof
	dick kerkhof
	jopie de gans
	excursies tussendoor
	website
	aart de gans
	christiaan diem
	vogelwerkgroep
	johan stevens
	landschapswerkgroep
	peter stappershoef
	harry en pieta delpeut
	propaganda werkgroep
	nawoord